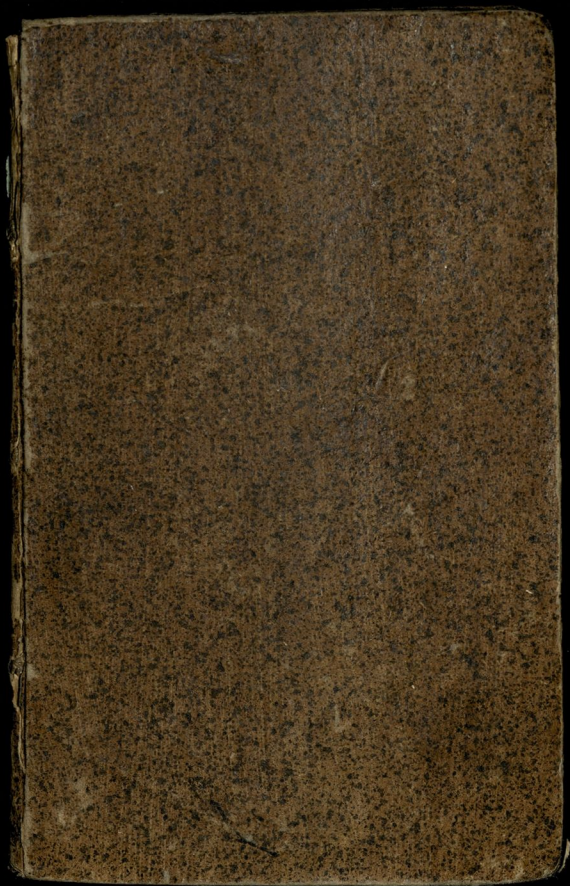

✓ 7031. VI. C. c. 1.

HISTORIA

INSIGNIS INDULGENTIÆ
PORTIUNCULA

NUNCUPATÆ

SACRI MONTIS ALVERNIÆ

Conventus CUM *Labacensis*
Disce. SUI SANCTUARIIS

AC
SACRORUM STIGMATUM

A
FILIO DEI

SERAPHICO PATRIARCHÆ

FRANCISCO

MIRABILITER IMPRESSORUM

IN

COMPENDIUM REDACTA

A
P. F. OTHONE SPRUG

SAC. ORD. MIN. STRICT. OBSERV. PROVINCIÆ
S. CRUCIS CROATIÆ CARNIOLIÆ ALUMNO

L A B A C I,
TYPIS JOANNIS FRIDERICI EGER,
INCLYT. PROV. CARNIOL. TYPOGRAPHI.

*Infinitus Theſaurus eſt hominibus, quò,
qui uſi ſunt, participes facti ſunt amici-
tiæ DEI. Sap. 17. v. 14.*

*Monſ coagulatus, mons pinguis - - -
mons in quo beneplacitum eſt DEO habitare
in eo - - - Pſal. 67. v. 17.*

*De cætero nemo mihi moleſtus ſit, ego
enim Stigmata Domini JESU in corpore
meo porto. Galat. 6. v. 17.*

FACULTAS

ADMODUM REVERENDI PATRIS
VICARII PROVINCIALIS

Cum opusculum in tres partes divisum, in quarum prima traditur historia de Indulgentia Portiunculæ, in altera de sacro Monte Alvernæ, & in tertia de Sacris Stigmatibus Sancto Patri nostro Francisco impressis, à duobus Patribus Theologis de Ordine nostro revisum, & approbatum fuerit, horum tenore facultatem facio, ut typis committi possit.

Dabam Labaci in Conventu Divæ Virginis in Coelos Assumptæ die 18. Julii 1766.

FR. BONA VITA DIETRICH

ORD. MIN. STRICT. OBS. PROVINCIAE
S. CRUCIS CROATIAE CARNIOLIAE
VICARIUS PROVINCIALIS.

IMPRIMATUR

Ex Officio Episcopali Labaci Die 6.
Augusti 1766.

CAROLUS PEER

CANONICUS, ET VICARIUS
GENERALIS.

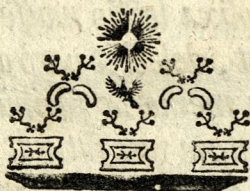
PRÆFATIO

AD LECTOREM.

EXigua quidem in se molis tibi Libellum præsentō, at, si materiam, quam tractat, spectes, habes in eo duo grandia Divinorum Magnalium argumenta. Unum est, famosa illa, nunquam satis commendanda Portiunculæ Indulgentia, quam Magnus, & Gloriosus Patriarcha Franciscus Annō reparatæ salutis 1221. in Sacello S. Mariæ Angelorum propè Assisium in Umbria intercedente piissimâ Misericordiarum Matre à Domino Nostro JESU Christo pro omnium salute impetravit: Ille, enim, pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum Psal. 33. v. 7. Alterum est mirifica sacrorum Stigmatum in carne ejusdem Beatissimi Patris Francisci in venerando Alverniæ Monte facta

*facta impressio, ut adeò ipse veraciter
gloriarì possit: De cætero nemo mi-
hi molestus sit, ego enim flagmata
Domini JESU in corpore meo por-
to. Gal. 6.v. 17. Non quidem eo infi-
cias, de binis his sacro Seraphico Or-
dini Nostro propriis prærogativis jam
quasi innumeros scripsisse Authores,
cum tamen amplissima Chronologorum
volumina omnibus non sint ad manus,
& aliàs proluxa lectio nauseam, & tæ-
dium pariat, delectet verò abbreviata,
quæ etiam memoriæ faciliùs imprimi-
tur, legentem non fatigat, nec men-
tem ejus onere suo opprimit, spem
mibi facio, vel ideò pluribus isthæc
duo singularia Seraphicæ Religionis
Privilegia in compendium redacta,
placitura. Porro, ut obsequentem
me in omnibus Sanctæ Romanæ Ec-
clesiæ filium tester, me pleno cultu,
& observantia Urbani VIII. Ponti-*

*ficis Maximi Decretis de Anno Chri-
sti 1631 die 5. Junii submitto, profi-
teorque me omnia per præsentem opel-
lam congesta, & conscripta non alio
sensu accipere, ac intelligere, quàm
eò, quò à Sancta Matre Ecclesia ac-
cipiuntur, & intelliguntur, & sic
accepta, atque intellecta ab
eadem approbantur.*

P A R S P R I M A

D E

INDULGENTIA PORTIUNCULÆ.

Q. Ubi, quando, & à quo *Ædicula Portiunculæ* ædificata, sub cuius Dominio olim extiterit, & quæ antiquitùs fortita sit Nomina?

R. **S**Acra hæc Capellula in amæna valle Spoletana propè muros Civitatis Assisiensis A. C. 513. concurrentibus Assisiatum eleemosynis à quatuor Eremitis, qui ex Palestina visitatis sacris Jerusalem locis in Italiam advenerant, ibique pedem fixerant, extracta est. Post abitum Eremitarum in Massiliam hæc benedicta Capellula A. C. 900. in proprietatem Patrum Benedicti norum *de Monte Subasio* transivit.

Varia aliquando habuit Nomina I. Vocabatur Sacellum Beatæ Mariæ *de Josaphat* propter quasdam Reliquias, quas præfati Eremitæ secum ex valle Josaphat portaverunt, & huic loco donaverunt. II. Sacellum *de Portiuncula* à situ, seu vico, ubi extructa est, qui *Portiuncula* dicebatur, idque propter paucos agellos, quos veluti *Portiunculam* Patres Benedictini *de Monte Subasio* in ampla illa campi planitie possidebant. Vide Franc. Bartoli in sua historia manuscripta in pergameno de Indulgentia Portiunculæ pag. 3. III. Sacellum Beatæ Mariæ Angelorum, seu *de Angelis*; unde viri, & mulieres illius patriæ dicere solebant: *eamus ad Sanctam Mariam de Angelis*; hanc autem denominationem ea ratione habuit, quia ibi altare erat erectum in honorem Beat. Virginis Mariæ Angelorum ministerio in cœlos assumptæ, id, quod antiqua pictura monstrabat, licet hodierna Imago, quæ cum magna solemnitate, & gravibus cæremoniis aliquando Peregrinis mon-

monstratur, Annuntiationis Beatæ Virginis Mariæ Myſterium repræſentet, coram qua, ut continuata apud noſtros fert traditio, Seraphicus Patriarcha admirandam Portiunculæ Indulgentiam obtinuit.

Divus autem Bonaventura cenſet, hoc Nomen huic Eccleſiolæ obveniffe ex Angelicarum ibi viſitationum frequentia, quibus Angelicis viſitationibus tractu temporis ceſſantibus, ceſſante ibi eorum concentu adeò ſucceſſivè refrigeruit erga dictum ſacrum locum populi pietas, adeò diminutus eſt ad eundem ejus confluxus, ut tandem omnino deſecerit, & capella deſerta uſque ad Divi Franciſci tempora remanſerit, nec ad aliud quam paſtoribus tempore nivis, & pluviarum excipiendis, teſtibus Gonzaga, & Waddingo, deſervierit: quam tandem Filius Mercatoris Franciſcus collectis hinc inde per vicos, & plateas elemoſynis ob ferventem devotionem, quâ erga Cœlorum Reginam flagrabat, re-

paravit. Reassumpsit hæc Capella pristinum nomen, postquam Sanctus Franciscus eo in loco Angelorum familiaritate, Beatæ Virginis, & ipsius Christi visionibus in obtinenda Indulgentia dignatus fuit.

Q. Quomodo obvenerit hæc Ædícula Patribus Franciscanis ?

R. CUM in *Rivo torto* ab Assisio quasi duobus miliaribus distito tugurium derelictum, ubi Sanctus Pater primitus cum dilectis duodecim Discipulis suis, omni commoditate orbatus jejuniis, vigiliis, Cœlestium contemplationi, & pietatis operibus jugiter vacabat, nimie esset angustum, ut crescentem Fratrum numerum vix capere posset, cogitavit Vir Sanctus acquirere Ecclesiam, ubi Fratres dicere possent Horas, & pauperculam domum, ubi possent quiescere, & operari. Rogavit ergo Episcopum Assisiensem, ac dein Canonicos Sancti Ruffini, ut sibi, & Fratribus suis
de

de ejusmodi domo, & Ecclesia benignè providerent, cui reposuit Episcopus : *Fratres nullam habeo Ecclesiam, quam valeam vobis dare.* Idem responderunt Domini Canonici. Adivit dein Seraphicus Pater Abbatem *de Monte Subasio*, qui pietate motus habitò præviè consiliò cum Monachis Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Portiuncula ei concessit, quæ vel inde gratior Francisco, atque acceptior fuit, quod suis antea curis esset reparata.

Q. Quomodo acceperit possessionem hujus Ecclesiolæ S. Franciscus ?

R. **P**lus quidam Sacerdos nomine Petrus *Mazzanoli* Assisiensis post restorationem dicti Sacelli, curam ipsius gesserat, gurgustiumque vicinum ædificaverat. Illuc adveniens Sanctus Franciscus versus noctem præstitam sibi gratiam à Benedictinis eidem narravit, dummodo ille pacificè, & amicè locum cedere vellet. Bonus ille Sacerdos in
viri

Viri Sancti irruens amplexus, nihil magis se desiderasse dixit, quàm, ut Beata Virgo in hac sua sancta licèt humili Capella pie coleretur. Cieri porro fecit vicinum agricolam, qui coram referret, quod sæpiùs antea narraverat, multoties divinum melos se ibidem percepisse, fulgoremque per fenestras effuluisse mirificum. Gavissus est Franciscus ad Presbyteri humanitatem, & multò magis ad tantæ ædiculæ concessionem. Summo mane misit Franciscus Socium *Rivo-tortum*, jussitque, ut Fratres ibidem comorantes secum ad *Portiunculam* transferret. Quod factum est. Ibi cum pedem fixisset cum suis Discipulis, numerus eorum ita brevi tempore excrevit, ut in primo Capitulo ibi celebrato ad quinque millia Fratrum convenerint, ubi, licèt omnium necessariorum esset penuria, ait S. Bonaventura, divina tamen opitulante clementia, & victus sufficientia suberat, & salus comitabatur corpora, & spiritualis jucunditas affluebat.

Q. Quam visionem habuerit S. Franciscus in *Ædicula Portiunculæ* ante suorum adventum ?

R. **N**Octe illa, qua à Patribus Benedictinis ad præmemoratum Presbyterum declinavit, Franciscus in dicta Ecclesiola requiescere cogitavit, ut pacatiùs, & largiùs in proximo superventuram Beatæ Virgini commendaret familiam. Sed ecce! ad primas noctis vigiliis lux magna refulsit in habitaculo, & coram apparuit in altari Christus Dominus cum sacratissima Genitrice, multis undique stipati Coelitibus, Franciscum placido, & suaviter dignantes aspectu. Quorum benigno intuitu animum sibi addens Vir Sanctus, humillimè adoratos, humiliùs interrogavit: *Sanctissime Domine, Rex Cælorum, Mundi Redemptor, dulcis amor, & supernarum potestatum Regina, quæ tanta in hanc ædiculam vestra dignatio, ut è Cælorum sublimitate in humilem hanc aram placeat descendere ?* cui statim Divinum

num responsum: *Illam mei, Matrisque adventus occasio, ut per dilectum hunc locum, nobisque charam hanc ædem tibi, tuisque desponsamus. Quibus dictis statim divinum evanuit spectaculum. Conterritus Franciscus, & gaudens: verè, inquit, locus iste Sanctus est, & Angelico potius, quàm humano dignus incolatu. Hinc, dum licuerit, non recedam, & mihi, meisque erit in memoriale perpetuum Divinæ miserationis.*

Q. Utrum S. Franciscus hanc Marianam Capellam in proprietatem suscepit?

R. **U**T altissimæ paupertatis zelator Franciscus palàm manifestaret, se nil velle proprii in mundo possidere, hoc Sacellum non aliter, quàm in qualitate nudi, & puri hospitii acceptavit, id restituere paratissimus, quoties ejus redditio exigetur à Benefactoribus, hinc in signum debitæ gratitudinis, & quasi pensionis, ut suum non esse, sed ex alieno se beneficio possidere ostenderet,

ret, quotannis Patri Abbati Benedictino fiscellam pisciculorum mittebat, & à Monachis loco eleemosynæ vas oleo plenum recipiebat. Jam autem ex remissione Patrum Benedictinorum à trecentis circiter annis hæc pisciculorum oblatio cessavit. Ad perpetuam memoriam conservatur progeniestalium pisciculorum penes Ecclesiam, quò ex aquæ ductu aqua confluit.

Q. Quinam Religiosi ex Francisca-
nis hodie hunc sacrum locum ha-
beant ?

R. Refert Waddingus Author Anna-
lium Minorum jam ab anno C.
1415. ad RR. PP. Observantes transiisse
totius Ordinis primævam à Sancto Fran-
cisco commendatissimam domum San-
ctæ Mariæ Angelorum in agro Assisien-
si Portiuncula nuncupatam annuente Mi-
nistro Generali Fratre Antonio Angeli
de Pireto Græco, annuentibus item Pa-
tribus Provinciæ sancti Francisci, maxi-
mè

mè iis, qui incolebant sacrum Conven-
tum Assisii, ubi Sancti Patriarchæ cor-
pus honorificè colitur. Successu tempo-
ris Patres Regularis Observantiæ magni-
ficum templum immensis Principum, &
Fidelium eleemosynis condiderunt, in
cujus media navi versùs chorum reclu-
ditur sacra Ædícula, in qua Christus se
visibilem præbuit Francisco.

Q. Quô Annò, & qualiter Infig-
nem *Portiunculæ* Indulgentiam
Christus Dominus huic Sacro lo-
co concesserit?

R. CUM nocte quadam circa mensem
Octobris Anno Domini 1221.
Vir Seraphicus in sua cellula præfatæ
Capellæ vicina pro peccatorum conver-
sione ferventiùs oraret ad Dominum,
apparuit ei Angelus significans, eum in
ipsa Ecclesia à Domino JESU, ejus san-
ctissima Matre, & Angelorum multitu-
dine expectari. Ingressus Franciscus sa-
crum delubrum, divinamque, quâ po-
tuit,

tuit, pietate, Majestatem adorans, audit ibi Christum dicentem sibi, ut pro communi animarum consolatione, & salute, ac sui Nominis honore aliquid postularet. Tunc Franciscus adjutus patrociniô piissimæ Matris Mariæ, cujus opem imploraverat, orabat Dominum dicens: *Sanctissime Pater noster! supplico ego miser peccator, quatenus gratiam hanc humano generi impertiri velis, ut omnes, & singuli ad istum locum venientes, atque Ecclesiam introeuntes, peccatorum omnium, quorum confessionem Sacerdoti fecerint, veniam, & Indulgentiam universaliter obtineant. Subintulit statim Christus Dominus: Ego quidem petitionem tuam admitto, sed volo, ut adeas Vicarium meum, qui ligandi, & solvendi potestatem habet in cælo, & in terra, ac ex parte mea hanc indulgentiam ab eo postules.*

Q. Quid post hæc egerit Franciscus? quomodo exposuerit Christi Vicario suum desiderium, Deique

voluntatem? & quid ei responderit Pontifex?

R. **S**Ummo mane die sequenti assumpto socio Fratres Massæo à Marignano Perusium se contulit ad Dominum Papam Honorium III. ibidem tunc cum curia commorantem, ad cuius pedes benignè admissus humiliter ait: *Sancte Pater, nuper ad honorem Beatæ Virginis Mariæ Matris Christi vobis Ecclesiam quamdam restauravi, supplico itaque sanctitati vestræ, ut in ea Indulgentiam liberam absque oblationibus instituatis.* Pontifex audita hac insolita petitione Viri simplicitatem, & unâ ardentissimum animarum zelum tantisper admiratus respondit: *boc convenienter fieri non posse: quoniam, qui Indulgentiam obtinere cupit, debet eam aliquò modo promereri.* Sed indica mihi, ait Pontifex ad Franciscum, quot annorum petis Indulgentiam illic institui? respondit Sanctus: *Beatissime Pater, & Domine! placeat sanctitati vestræ non tam donare annos, quàm animas.* Et quomodo, inquit Pontifex, vis animas? velim, ait S.

S. Franciscus, placeat Sanctitati vestræ, quod quicumque ad illam Ecclesiam venerint contriti, & confessi, atque, ut decet, per Sacerdotem absoluti, ab omni culpa, & pœna liberentur in cœlo, & in terra, idque à die sui baptismatis usque ad diem, & horam introitus præfatæ Ecclesiæ. Ad hoc Pontifex: magnum est, quod petis Francisce! nec est Curia Romanæ consuetudo hujusmodi Indulgentiam largiri. Reposuit B. Franciscus: quod peto Domine, non ex me postulo, sed ex parte ejus, qui misit me Dominus Iesus Christus. Moxque Papa intulit ter publicè dicens: placet mihi, quod hoc habeas.

Q. Cujus sensus fuerint Eminentiissimi Domini Cardinales circa Indulgentiæ *Portiunculæ* concessionem?

R. Facta per Pontificem Beato Francisco magnæ hujus Indulgentiæ concessione, præsentibus Cardinales ejusmodi indultum ægrè ferentes dixerunt ad

Pontificem : *videte Domine ! quid agatis ? si enim huic tantam conceditis Indulgentiam , ultramarinam Indulgentiam destruitis , & in- super ipsa , quæ ad limina Sanctorum Apo- stolorum Petri , & Pauli instituta est , dein- cept non æstimabitur .* Ait eis Papa : *dedi- mus , concessimus , nec expedit irritum face- re , quod actum est , sed modificemus In- dulgentiam , ut ad diem tantum natura- lem protendatur .* Revocato itaque Bea- to Francisco dixit : *Ecce ! concedimus ex nunc , quod quicumque venerit , & intraverit Ecclesiam , pro qua postulas , ritè confessus , & contritus , liberetur ab omni culpa , & pœna .* Istud autem valere volumus singulis annis in perpetuum per diem tantum natura- lem à primis Vesperis includendo noctem , usque ad vespervas diei sequentis . Cumque Beatus Franciscus humiliter inclinato capite egrederetur , Dominus Papa hoc videns vocavit eum : *quo vadis simplicia- ne ? quid certi refers de tua Indulgentia ?* cui Beatus Pater respondit : *sufficit mihi Do- mine verbum tuum ; si enim Dei opus est , ipse opus suum innotescere faciet , ego aliud*
in-

instrumentum non requiro, sed charta sit Beatissima Virgo Maria, Notarius ipse Christus Dominus, Angeli testes.

Q. An hæc Indulgentia populo statim fuerit promulgata?

R. **D**UO elapsi sunt anni post obtentam à S. Francisco magnam illam Indulgentiam pro visitantibus Ecclesiam Sanctæ Mariæ Angelorum; & cum dies adhuc non fuisset destinatus, quò fideles tanti thesauri fierent participes, expectavit Vir Sanctus, ut, qui tantarum erat Author gratiarum, ipse esset & Dispensator Deus, & quo die eas vellet distribui, palàm manifestaret. Initiò itaque Anni 1223. apparuit Francisco iterum Angelus dicens ei: *Surge cito Francisce, & ad Ecclesiam propera, ibi enim te Christus cum Matre sua expectat.* Reverenter igitur Vir Sanctus Ecclesiam ingressus vidit Christum Dominum cum Virgine Matre, & multa Angelorum frequentia stantem, & mox eum adorans dixit: *San-*

Etissime Pater noster, Domine cæli, & terræ, atque humani generis Salvator! digneris propter magnam misericordiam tuam decernere diem Indulgentiæ huic loco per temetipsum concessæ. Accessit patrocinium gloriosæ Virginis ejus Patronæ. Tum Christus respondit: volo, sit dies illa, in qua Petrus Apostolus meus fuit à vinculis solutus, incipiendo à secundis Vesperis illius diei, usque ad vespervas sequentis includendo noctem intermediam: quo tempore, quicumque hanc Ecclesiam ingressus fuerit, plenam, quam postulasti, indulgentiam obtineat.

Comparens postea Franciscus cum tribus sociis Fratribus Bernardo à Quintavalle, Petro Cataneo, & Angelo de Reate in Patriarchio Lateranenſi coram Papa, & Cardinalibus ait humiliter: *Dignissime Vicarie Christi! voluntas Dei est, ut quicumque à vespervis primæ diei mensis Augusti &c. Intelligens ergo Pontifex ex sinceri, & minimè fallacis viri narratione, ista placuisse Christo Domino ad preces Beatissimæ Virginis, palàm gratiam, seu Indulgentiam postulatam*
pro

pro die specificata concessit, seu potius confirmavit.

Porro ratio congruentialis, quod indulgentia Portiunculæ incipiat à die, & vespers secundis Sancti Petri ad Vincula, esse potest ista, ut, sicut ille liberatus est à catenis ferreis, ita in ejus die incipiant per immensam Dei dignationem, & sacram Indulgentiam homines solvi à gravioribus vinculis peccatorum juxta illam Ecclesiæ precationem: *Deus, qui Beatum Petrum Apostolum à vinculis absolutum illæsum abire fecisti, nostrorum quæsumus, absolve vincula peccatorum &c.*

Q. Qualiter, & à quo cælestis hæc Indulgentia fuerit annunciata populo?

R. Sic res contigisse fertur. Honorius Papa scripsit Episcopis Assisienti, Perusino, Tudertino, Spoletano, Fulginati, Nucerino, & Eugubino, ut ad kalendas Augusti omnes ad Ædem de Portiuncula convenirent, Ecclesiam consecrarent, & solemniter Indul.

dulgentiam hanc publicarent. Con-
 nientibus ipsis in unum, erecta fuit am-
 pla, & lata lignea pergula, ex qua Epi-
 scoporum hortatu circumstanti populo-
 rum multitudini eo fervore, & spiritu
 prædicavit Franciscus, ut non homo
 carnalis, sed Angelus videretur. Com-
 pleto sermone tenens quamdam schedu-
 lam in manu dixit: *Ego volo vos omnes*
mittere ad Paradisum, & annuncio vobis
Indulgentiam plenariam, quam obtinui de
voluntate Patris cælestis, & ab ore summi
Pontificis, & vos omnes, qui venistis hodie,
& qui venient annuatim hoc ipso die contrito
corde confessi, & per Sacerdotem absoluti,
habeatis plenam Indulgentiam peccatorum
vestrorum. Ego volui pro 8. diebus, sed
non potui, nisi pro uno die. Cum autem
septem altesati antistites perpetuitate In-
dulgentiæ per Franciscum publicatæ
non nihil commoti, eam ad 10. Annos
arctare voluissent, occultâ vi impulsî
perpetuam miraculosè pronuntiârunt.
 Hæc referuntur in originali Diplomate
 Conradi Episcopi Assisiensis dato annô
 Do-

Domini 1335. in charta pergamena Sigillo magno pendente, & conservato in Archivio Assisiensi RR. PP. Conventualium.

Q. An, & quomodo probari possit, mirabilem hanc Indulgentiam esse à JESU Christo B. Francisco concessam ?

R. **H**Ujus concessionis veritas demonstratur I. testimonio Petri Colfanni, qui S. Franciscum prædicantem audivit, & magnam illam cœlestem Indulgentiam publicantem. II. Fide duorum Religiosorum, Benedicti videlicet, & Raynerii de Aretio, annò 1277. referentium, se integram facti hujus historiam audivisse à Fratre Massæo à Marignano, qui unus fuit ex Sociis S. Francisci, & cum ipso Perusium profectus est ad pedes Honorii III. cum is Dei voluntatem suspiciens, indulgentiam, de qua sermo habetur, est elargitus. Quæ omnia continentur in antiquissimo authentico

monumento Bibliothecæ Colbertinæ edito à Stephano Balutio in suis Miscellaneis lib. 4. pag. 491. Concordant Sancti Bernardinus Senensis serm. 9. de cultu SS. Trinitatis in Dominica Quadragesimæ art. 3. c. 2. & Antoninus 3. part. hist. tit. 24. cap 7. §. 4. III. Constat id ex publico quodam instrumento annô 1335. jussu Conradi Episcopi Assisiensis confecto, cujus jam supra memini. IV. Historiam *Portiunculæ* referunt gravissimi Authores, qui omnes amplè probant, hanc sacram Indulgentiam fuisse à Christo Domino concessam. Lege Apologiam historiæ Indulgentiæ *Portiunculæ* per Patrem Benedictum Tullensem Capuccinum 1714. conscriptam. Item historiam criticam ejusdem Indulgentiæ per Mathiam Growels 1726. Vitam S. Francisci à R. P. Candido Chalippe, & eandem vitam per Angelicum de Vincentia editam annô 1736.

Q. An ex silentio S. Bonaventuræ
in descriptione vitæ S. Francisci
nul.

nullitas divinæ hujus Indulgentiæ rectè à quibusdam inferatur?

R. **V** Idetur quidem mirum, quod S. Bonaventura ex professo conscribens historiam vitæ S. Patris, nil de apparitione JESU Christi cum Maria Matre Virgine, multis comitantibus Angelis: nihil de postulatione, & concessione plenissimæ Indulgentiæ: nihil de accessu sæpius repetito ad Summum Pontificem pro eadem Indulgentia ab ipso obtinenda, & determinatione diei: nihil de miraculo rosarum, media hyeme collectarum in vita S. Francisci meminerit, nihilominus silentium istud veritati Indulgentiæ *Portiunculæ* nullatenus officere, evincunt sequentia. I. Quia per argumentum negativum nihil probatur. II. Quia D. Bonaventura non omnia scriptis, & litteris consignavit, quæ ad laudem Seraphici Patris poterant pertinere, ut ipse in Prologo fatetur; nam si tot, & tanta is subticuit, ut apertè demonstrat Pater Growels, Ordinis Fratrum Mi-

norum Recollectorum, poterat indubiè
 etiam subticere Indulgentiam Portiuncu-
 læ, quæ evidentissima erat, & à nul-
 lo tunc oppugnata, aut ad crisim revo-
 cata. III. Videtur S. Bonaventura se vo-
 luisse conformare intentioni S. Francisci,
 qui hanc cælestem gratiam scriptis evul-
 gare, & argumentis probare vetuerat,
 saltem usque ad aliquod tempus dicens:
Christum Dominum opus suum per seipsum
divulgaturum, ac magnificaturum, id,
 quod hodie mirabili modò evenisse cer-
 nimus. Et ideò (prout superius re-
 tuli) Diploma obtentæ Indulgentiæ
 confirmativum ab Honorio III. ob-
 latum renuit acceptare confidentiâ in De-
 um plenus, eidem declarando, se nol-
 le aliud instrumentum præter Christum,
 B. Virginem, & Angelos testes. Hæc
 cum omnia scivisset S. Doctor, Indul-
 gentiam Portiunculæ prætermisisse potu-
 it, utpote à Præcone Christo per uni-
 versum orbem modò mirabili pervulga-
 tam, sicquè omnibus notam.

Q. An veritas Indulgentiæ *Portiunculæ* etiam miraculis comprobe-
tur?

R. **D**Uo hic refero I. Pater Frater San-
ctevilla Franciscanus in suo li-
bro de Indulgentia Portiunculæ testatur,
Juvenastrum quemdam redeuntibus Affi-
siô Peregrinis, quô Indulgentiam lucran-
di causâ convenerant, obviam factum
iis insultasse hoc dictorio: *tam parum cre-
do, quod vos illam Indulgentiam impetrave-
ritis, quam parum est verum, quod illa bi-
rundo, quæ longe illuc per aërem avolat, se-
deat in mea manu. Vix dixerat, & illi-
cò avicula converso volatu ejus manui insedit,*
*quô prodigiô attonitus veniam suæ temerita-
tis à Deo, & devotis Peregrinis oravit.* II.
Annô 1305. Religiosus quidam Floren-
tinus probatæ vitæ, & notæ pietatis Vir-
dum hujus sacre Indulgentiæ lucrandæ
causâ Affisium venisset, vidit in ipsa
meridie D. N. JESUM Christum in solio
Majestatis super ipsum templum erecto,
&

& astantem S. Franciscum, qui advenientes puro, & contrito corde eidem præsentabat, quos Christus ampla bonorum charismatum benedictione donabat, qua visione de Indulgentiæ hujus veritate confirmatus, donec vixit, eam lucrari nunquam prætermisit. Ita Wadingus ad annum Christi 1309. Numero 16.

Q. An sint alia testimonia, quibûs veritas hujus Indulgentiæ confirmatur?

R. **C**onscribit iterum Waddingus celeberrimus Ordinis nostri Chronologus ad A. C. 1277. & 1309. sequentia. I. Peregrina quædam Germana tantis sacrosanctis Evangeliiis super Mariæ Virginis Altare facta est, sibi sanctissimos Viros Dominicum, & Petrum Martyrem apparuisse, nutantemque circa veritatem hujus Indulgentiæ (quam condemnaverat, & falsam dixerat suus confessorius) in ejus fide, & devotione confirmasse. II. Illuminatus Episcopus Af-

fisienfis retulit Fratri Angelo Perusino
 Provinciæ S. Francisci Ministro Provin-
 ciali, sibi Româ redeunti apud castrum
Morlupi unum ex oppidanis narrasse,
 se singulis annis Assisium hujus Indul-
 gentiæ lucrandæ causâ abiisse, illô verò
 annô ab Accolis disvasum, inanem e-
 am garrientibus, intermisisse, donec ter
 in somnis admonitus â pulcherrimo vi-
 ro sibi in forma Diaconi apparente, in
 latere eum fortiter percutiente, & de
 incredulitate redarguente, devotam il-
 lam peregrinationem reassumpserit. III.
 Dum Beatus Joannes Alvernicola 2. Au-
 gusti cujusdam senis propè Perusium ha-
 bitantis, & ultra 100. annos habentis,
 confessionem exciperet, quæfivit ex se-
 ne, cur consumptis jam viribus iter Af-
 sisium assumeret? respondit: *Pater Re-
 verende! si venire non possem, me vehi cura-
 rem, imò & trahi, ne sacer hic dies absque
 tanto lucro transiret.* Instante confessario,
 unde tantam hujus Indulgentiæ fidem
 concepisset? reposuit Senex: *Dum S.
 Franciscus Perusium ad summum Pontificem
 pro*

pro sacræ hujus Indulgentiæ confirmatione pergeret, apud meum pernoctavit Parentem, cui, me præsentem multa de efficacia hujus Indulgentiæ recensuit; uti ergo hucusque non omisi, ita nec imposteriorum omittam, sacro hoc remissionis die Assisium comparere. Adnecto ex Francisco Bartholi Assisiate in peculiari de hac Indulgentia tractatu, detrahentibus hujus Indulgentiæ veritati, & certitudini, varias à Deo esse inflictas pœnas, & immissa flagella.

Q. An Indulgentia Portiunculæ sit quotidiana?

R. **I**Nvaluit aliquando in Ordine nostro pia quædam persuasio, hanc Indulgentiam esse quotidianam, & non tantum ad unum anni diem restrictam: fundabant Fratres vim suæ opinionis in authentico testimonio Fratris Massæi Bardi Minoritæ, postea Episcopi Clusini, ex quo desumebatur, Paulum III. A. C. 1544. cum Perusii moraretur, vivæ vocis oraculô declarasse, quod Christi

ſſi Fideles Capellam ingredientiſes quali-
bet die Indulgentiam conſequerentur,
utì conſequuntur Kalendis Auguſti, id,
quod habetur in opere Octavii Epiſco-
pi Aſſiſienſis, cui titulus : *lumi Sera-
phici di Porziuncola*. Ideò unus ex Fratri-
bus A. C. 1625. affixit tabellam ad
januam Capellæ cum ſequenti inſcrip-
tione

Auguſti veniam dat tibi quæquæ dies.

CUM autem contra hanc inſcriptio-
nem pugnare videretur Gregorii
XV. Conſtitutio : *Romanus Pontifex in
ſpecula*, quâ omnia Anteceſſorum ſuo-
rum vivæ vocis Oracula caſſantur : &
altera Urb. VIII. *Aliàs feliciſ recordatio-
nis Gregorius*, quâ præcedentem renovat,
& confirmat, A. R. Pater Miniſter Pro-
vincialis Provinciæ Seraphicæ neceſſa-
riò ſuper hoc negotio mentem Pontificis
eſſe explorandam cenſuit, cui, cum
Papa reſpondiſſet, ſe nunquam inten-
diſſe revocare, quæ ſui Prædeceſſores
conceſſerant (intellige de iis, quæ non

vivæ vocis oraculô Pontifices indulserant ; nam hæc cit. Constitutione jam pridem aboleverat) hoc Pontificio responso contentus , Fratres suos in primæva de quotidiana Indulgentia persuasione confirmavit , qui ablatâ suprâdictâ tabellâ lapideo Arcui Januæ Portiunculæ aureis litteris inciderunt hunc versum.

Augusti hic veniam , dat tibi quæquæ dies.

TAndem causa hac ad supremum Sacræ Inquisitionis tribunal delata, & accuratiùs examinata, num scilicet sæpè memorata *Portiunculæ Indulgentia quotidiana* esset, vel potiùs ad unam diem coarctata, auditis, & perpensis utriusque partis rationibûs die 3. Octobris A. C. 1691. istud prodivit

DECRETUM.

FActa relatione per Patrem Magistrum Bernardinum Ordinis Prædicatorum de juribus hinc inde de.

deductis à Patribus Ordinis Minorum Conventualium, & Minorum de Observantia respectivè super prætensa Indulgentia perpetua, & quotidiana concessa à Paulo III. Ecclesiæ S. Mariæ Angelorum Fratrum Ordinis Minorum de Observantia, Eminentissimi Domini prædictis juribus visis, & auditis, dixerunt, ex hætenùs deductis non constare de dicta Indulgentia quotidiana perpetua, & proinde abradendam, & removendam esse inscriptionem super Janua Capellæ Ecclesiæ S. Mariæ Angelorum Assisii, scilicet.

Augusti veniam, dat tibi quæque dies.

IN cujus Decreti executione abrasa fuit illa inscriptio, ut apertè colligitur ex authenticis documentis in opere edito à Pompejo Binio A.C. 1721. Cui titulus: *La verità scoperta: tit. 6. §. 9.*

Q. Utrum Innocentius XII. in sua Bulla: *Redemptoris, & Domini nostri* edita 8. Augusti A.C. 1695. Indulgentiam *Portiunculæ quotidianam* concesserit?

R. **D**ivulgatô suprâ positô Decretô mox Fratres à quibusdam minus Religioni nostræ addictis perperam, & injuriosè tamquam impostores, & Sacrarum Indulgentiarum confectores venditari cœperunt; idcirco plures Europæ Principes eximii tanti Sanctuarii cultores Leopoldus Romanorum Imperator: Carolus II. Hispaniarum Rex: Maria Anna Vidua Regina Hispaniarum: Maria Anna Regina Hispaniarum: Eleonora Regina Poloniæ, & Cosmas Magnus Hetururiæ Dux pro remedio ad Innocentium XII. tunc in Petri cathedra sedentem per literas clementissimè recurrerunt. Quorum supplicibûs instantius commotus Pontifex Breve in titulo citatum edidit, quô Indulgentiam

plenariam, & quotidianam concessit omnibus utriusque sexûs Christi Fidelibus, qui pœnitentes, & confessi, & sacra Communionem refecti in quocunque anni die devotè visitaverint Ecclesiam S. Mariæ Angelorum, & ibi pro Christianorum Principum concordia, Hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces fuderint. Verùm (quod solerter notandum) hæc *Innocentiana* Indulgentia in pluribus differt ab Indulgentia *Portiunculæ*, de qua agimus, prout fusè ostendit Benedictus XIV. in suo erudito discursu de hac re impresso Romæ, dein Fulginii, tandem Venetiis A. C. 1720. & Pompejus Binius superiùs citatus.

Q. In quibus differant hæ duæ Indulgentiæ?

R. I. in eo, quòd Indulgentia *Portiunculæ* sit data Sacello inter prægrandem Ecclesiam situato: Indulgentia verò *Innocentiana* Basilicæ S. Mariæ Angelorum, suprà cujus januam nigro mar-

mori aureis litteris hæc incisa leguntur:
Indulgentiæ plenariæ, perpetuæ, quotidianæ.
 II. Indulgentia *Portiunculæ* tantum durat
 per unum diem naturalem, à Vesperis sci-
 licet Kalendarum Augusti, usque ad
 Vesperas diei sequentis, Indulgentia
 verò *Innocentiana* non ad unum diem re-
 stricta est, sed extenditur ad singulos
 anni dies, ut patet ex terminis Bullæ:
In quocunque anni die. Et ita declaravit
 Sacra Congregatio Indulgentiis, sacris-
 que Reliquiis præposita, die 16. Fe-
 bruarii A. C. 1739. nempe Indulgen-
 tiam *Portiunculæ* esse præcisè affixam di-
 ei secundæ Augusti, eamque incipere à
 primis Vesperis usque ad occasum solis
 ejusdem diei: Indulgentiam verò *quoti-
 dianam* concessam ab Innocentio XII.
 visitantibus Ecclesiam S. Mariæ Ange-
 lorum non esse eandem cum præfata
Portiunculæ &c. III. Ad acquirendam In-
 dulgentiam *Portiunculæ* necesse est visita-
 re sacrum Sacellum, istud tamen non
 est necessum ingredi pro obtinenda *Inno-
 centiana*, pro cujus consecutione sufficit
 intra-

intrare majorem Ecclesiam S. Mariæ Angelorum; unde si quis secundà Augusti in ampla illa Ecclesia existens ædiculam, in qua Christus visibiliter apparuit Francisco non ingrederetur, Indulgentiam *Portiunculæ* non consequeretur, prout declaravit Clemens XI. A. C. 1706. IV. Pro Indulgentia *Portiunculæ* adipiscenda sufficit sola Sacerdoti facta confessio, cum visitatione Sacelli: pro *Innocentiana* verò requiruntur 1. *Vera penitentia.* 2. *Confessio,* 3. *Sacra Communio.* 4. *Devota visitatio.* 5. *Pro christianorum Principum Concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pia ad Deum oratio.* V. Indulgentia *Portiunculæ* ad omnes Ecclesias sacri Ordinis S. Francisci extenditur, ut alibi ostendam. *Innocentiana* verò ad solam Ecclesiam S. Mariæ Angelorum restricta est. VI. Indulgentia *Portiunculæ* tempore *Jubilæi* non revocatur, bene verò *Innocentiana* cum aliis à Summis Pontificibus concessis eò annò suspenditur. VII. Indulgentia *Portiunculæ* plu-

ries acquiri potest, seu *toties*, *quoties* quis ædiculam visitat, de quo infra fu-
liùs: *Innocentiana* verò semel tantum jux-
ta ordinationem Sacrae Congregationis
Indulgentiarum die 16. Februarii 1739.
VIII. Indulgentia *Portiunculae* applicari
potest animabus purgantibus per mo-
dum suffragii, ut dein videbitur: *Inno-*
centiana solum vivis prodest, iis scili-
cet, qui ad prædictam Ecclesiam S. Ma-
riae Angelorum confluunt, & ibi orant,
ut claris terminis Bulla indicat: pro de-
functis enim, cum nihil exprimatur, fru-
ctus Indulgentiae non applicatur; Indul-
gentiae enim solum profunt iis, pro qui-
bus Pontifex applicat de thesauro Eccle-
siae satisfactiones Christi, & Sanctorum;
atqui Innocentius solum applicat Fide-
libus utriusque sexus ad S. Mariae An-
gelorum Ecclesiam confluentibus, qui
certè sunt vivi illi, & non Animae Pur-
gatorii: ergo.

Q. An, & quando obtinuerint Pri-
vilegium Fratres, & Sorores Or-
dinis

dinis S. Francisci in suis respecti-
vè Ecclesiis extra Ædem Beatæ
Mariæ Angelorum consequendi
Indulgentiam Portiunculæ?

R. **A**B initio extitit hæc Indulgentia
solum Affisii in Capella rurali
dicta de Angelis usque ad A. C. 1480.
hinc ipsimet Religiosi, & Moniales Or-
dinis S. Francisci usque ad illud tem-
pus debuerunt ire Affisium ad diem se-
cundam Augusti, si Indulgentiæ *Portiun-*
culanæ participes fieri voluerunt; dein
verò annò prædictò 1480. Albertus *de*
Forlano Perusinus Angeli Vicarii Gene-
ralis socius impetravit à Sixto IV. Apo-
stolicum Indultum, vi cujus Fratres, &
Sorores S. Francisci habentes clausu-
ram domi in suis Ecclesiis magnam *Por-*
tiunculæ Indulgentiam lucrari potuerunt.
Eadem Concessio (teste Eusebio *Amort*
in Hist. Indulg.) facta est A. C. 1515. in
specie pro Monialibus S. Claræ, ut sic
eis occasio per mundum discurrendi ab-
scinderetur. Ex quo patet, eam pro

tunc nondum fuisse concessam pro sæcularibus, nisi tantum Affisii, & in Bavaria *Monachii* in Ecclesia Monialium S. Claræ, quibus Eusebius *Amort* loc. cit. affirmat per Bonifacium IX. A. C. 1401. id gratiosè concessum esse, ut etiam sæculares secundâ Augusti eorum Ecclesiam visitantes hanc insignem Indulgentiam consequi valerent.

Q. An Fratres *infirmi*, *itinerantes*, *captivi*, aut quòcunque aliò modo legitimè impediti, quò minùs aliquam Ordinis sui Ecclesiam visitare valeant, dictam Indulgentiam *Portiunculæ* obtinere alibi possint?

R. EX speciali Privilegio Innocentii VIII. in Compend. Cassarub. *✕. infirmi Fratres.* num 2. & *✕. Itinerantes Fratres* num: 5. omnes prænominati Fratres consequi valent Indulgentias *Portiunculæ*, *infirmi* quidem in sua quisque cel-

cella, imò & in lecto: *itinerantes* in aliis locis, ac Ecclesiis quibusvis: *captivi* in carceribus, modo alias conditiones impleant.

Q. Utrùm etiam Chordigeri *infirmi*, *itinerantes* &c. eòdem modò, quò nos Fratres Minores, lucrentur Indulgentiam *Portiunculæ*?

R. SIXtus V. Bulla: *Divinæ Charitatis*
Sapud P. Emanuelem Rodriquez Tom. 1. qq. Regul. q. 58. a. 1. Albo Archi-Confraternitatis S. Patris Francisci legitimè inscriptis, & ritè adimplentibus ea, quæ sic inscriptis adimplenda sunt, clementissimè indulget privilegium lucrandi Indulgentias ad eum modum, quò easdem lucrentur Fratres Minores.

Q. Utrùm tale Privilegium etiam *Syndicis Apostolicis* nostrorum Conventuum sit datum, ut *itinere*, vel *infirmirate* præpediti, possint

sint Indulgentiam *Portiunculae* in alia Ecclesia, vel lecto cæteris præstitis adipisci?

R. **I**D concessit ipsis Clemens VII. Bulla: *Dum consideramus* &c. edita 16. Aprilis A.C. 1526. quam adducit Mathæuccius in officiali Curiae regularis c. 31. & eam hic pro eorum solatio subijcio.

CLEMENS VII.

DUM consideramus assiduos labores, & vigilias, quas dilecti Filii Syndici, & Procuratores Domorum, & Monasteriorum Fratrum Minorum S. Francisci, & Monialium S. Clarae, Conceptionis, Annuntiationis, Ordinum, & Sororum Tertiae Regulæ S. Francisci sustinere non cessant, meritò nos obligant, ut animarum suarum saluti consulamus. Idcirco uni Syndico, & Procura-

cura-

curatoribus hujusmodi , cum illius uxore, & liberis, præfenti, & futuro fingulæ domui & Monasterio prædictis pro tempore fervientibus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus ipfi , & eorum quilibet, omnibus, & fingulis Indulgentiis, & peccatorum remiffionibus, favoribus, & gratiis, quibus Fratres Ordinis Obfervantiæ prædictorum utuntur , potiuntur, gaudent, feu uti, potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum uti, potiri, & gaudere poffint, & valeant - - Authoritate poftolica concedimus , & indulgemus &c. Volumus autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum fub Annulo Pifcatoris die 16. Aprilis. 1526.

In hac quidem Bulla non fit mentio de Portiuncula, fed non obftat, fumus enim in materia Syndicis noftris favorabili,

bili, quæ latæ, & amplæ est interpreta-
tionis.

Q. Quando, & à quibus Pontificibus
fuerit Indulgentia *Portiunculæ* ad
alias Ecclesias Ordinis Minorum
S. Francisci pro *Sæcularibus* ex-
tenſa?

R. COnueniens omninò videbatur
tantum theſaurum ampliari, &
non unius Sacelli anguſtiis coarctari,
ut Fideles omnes tantæ gratiæ, tanti-
quæ beneficii redderentur participes, &
ita vaticinium S. Patris, nempe *Dominum*
opus ſuum magnificaturum, impleretur;
hinc Gregorius XV. A. C. 1622. die 4.
Julii extendit Indulgentiam ad omnes
Eccleſias Fratrum Minorum pro omni-
bus, & ſingulis utriusquæ ſexûs Chriſti
Fidelibus, Bullâ: *Splendor paternæ glo-
riæ*, quam hic adnecto:

GREGORIUS PAPA XV.

Ad futuram rei memoriam.

Splendor paternæ gloriæ, qui sua mundum illuminat ineffabili charitate, pia vota Fidelium de clementi ejus Majestate sperantium, tunc præcipuè benigno favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas Sanctorum precibûs, & meritîs adjuvatur. Volumus igitur omnes, & singulas Ecclesias Ordinis Fratrum S. Francisci de Observantia, etiam Reformatorum ubique existentes aliquo spirituali munere illustrare, de Omnipotentis Dei Misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus autoritate confisi omnibus utriusque sexûs Christi Fidelibus, verè poenitentibus, & confessis, ac sacra Commu-
nio-

nione refectis, qui aliquam ex dictis Ecclesiis in 2. die mensis Augusti à primis Vesperis usque ad occasum solis diei hujusmodi singulis annis devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibûs perpetuïs futuris temporibûs valituris. Volumus autem, quòd præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillò alicujus Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsùs fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel
osten-

ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 4. Julii 1622. Pontificatus nostri annò secundò.

S. CARD. S.
SUSANNÆ.

Idem post eum fecit Innocentius XI. in sua Bulla : *Aliàs felicitis recordationis* edita A.C. 1687. die 22. Januarii, in qua ità loquitur. - - *Aliàs felicitis recordationis* Gregorius Papa XV. Prædecessor noster omnibus, & singulis utriusquè sexùs Christi Fidelibus verè pœnitentibus, & confessis, ac sacra Communione resectis, qui aliquam ex Ecclesiis, Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de Observantia, etiam Reformatorum nuncupatorum, ubicunquè existentium, die 2. mensis Augusti à primis vesperis usque ad occasum

solis diei hujusmodi, annis singulis devotè visitàssent, ac ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effudissent, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concessit, & aliàs, prout in ipsis Gregorii Prædecessoris litteris in simili forma Brevis die 4. Julii A. C. 1622. expeditis, quas perpetuïs futuris temporibus valere voluit, uberius continetur &c.

Benedictus XIV. de Synod. Dioces. Lib. 13. c. 18. §. 5. novæ editionis ita habet - - -

De validitate Indulgentiæ Porticunculæ, ejusque extensione ad omnes Ecclesias Ordinis S. Francisci

cisci ambigi non potest, nullo licet extante authentico documento, scientibus, & non contradicentibus Romanis Pontificibus.

Porro Indulgentiam Portiunculæ tantæ futuram amplitudinis non obscure insinuatum est per id, quod Seraphico Patri eam petenti responsum est à Christo: *Grande satis est Frater Francisce, quod postulasti, verumtamen majora impetrabis*, haud dubiè in eodem genere factæ petitionis, non quidem *intensivè*, quasi aliquando alias præstantiores esset accepturus, sed *extensivè*, quod eædem non ad illum unicum tantum locum coarctandæ, sed ad plurimas sui Ordinis Ecclesias, Oratoria, Sacella pro omnium omninò salute sint ampliandæ.

Q. An Indulgentia *Portiunculæ* non tantum ad Ecclesias *Majores* Conventuum nostrorum, sed etiam ad *Ecclesiolas* Hospitiorum Regularium,

Oratoria, & *Sacella minora*, five *amovibilia*, five *occulta* sint, extendatur ?

R. **O**Mnibus, & singulis his locis concessum esse Privilegium Indulgentiæ *Portiunculæ*, testatur P. Andreas Möbr in sua *Portiuncula Theologica* pag. 105. num: 12. assignans rationem ; quia juxta Breve Urbani VIII. *Cum sit* A. C. 1639. die 13. Julii editum , quod teste Francisco *de Turano* in brevi *Compendio* ꝯ. de Indulgentiis, num. 4. extat in Archivio Procuratoris Ordinis in Aracæli lib. 2. num: 52. omnes, & singulæ Indulgentiæ, peccatorum remissiones , ac poenitentiarum relaxationes concessæ, & non revocatæ, ac concedendæ *Ecclesiis Fratrum Minorum* extenduntur ad eorum *Oratoria*, seu *Sacella*, five *amovibilia*, five *occulta* sint &c. Ex quo sequitur I. Posse Fratres in eodem Conventu habere plura loca hoc Indulgentiarum thesauro dotata. II. Fratres (imò, & Extraneos quoscun-
què

què) posse lucrari Indulgentiam *Portiunculae* in Sacellis *Infirmariae*. III. *Salcani* in Ecclesiola D. Antonio de Padua sacra Regularis Hospitii nostri non minus, ac in grandi Ecclesia *Montis Sancti Matris Gratiarum* supra *Goritiam* indulgentias *Portiunculae* consequibiles esse.

Q. Utrùm præter *Observantium*, & *Reformatorum* in Bullis: *Gregoriana*, & *Innocentiana* expressè nominatorum, etiam Ecclesiae *RR.PP.Conventualium*, & *Capucinatorum* gaudeant Privilegiò Indulgentiae *Portiunculae* pro Sæcularibus?

R. SUPposita Privilegiorum communicatione circa hoc nullus dubitandi superest locus. Accedit, quod ex Declarationibus Romanorum Pontificum Leonis X. in compend. Casarub. v. communicatio privileg. c. 15. & Pii IV. ac Urb. VIII. Bullà: *Quoniam Seraphica*

Regulæ &c. A. C. 1628. die 5. Martii in favorem RR. PP. Conventualium datâ, & alterâ: Salvatoris, & Domini nostri. A. C. 1627. die 28. Junii in gratiam RR. PP. Capucinatorum editâ, nomine Fratrum Minorum veniant non tantum Patres Regularis Observantiæ, qui unacum Reformatis, id est, Strictioris Observantiæ, Discalceatis, Recollectis, Chordigeris &c. præclarissimum Religionis corpus efficientes sub legitimo Seraphici Patriarchæ successore Regulam purè, ut jacet, ad litteram observant, & profitentur, sed etiam Minoritæ, sive Conventuales, & Capucini, quorum Congregationes, licet diversis subsint Capitibus, & Rectoribus, unum tamen ex eo, quod ab eodem Institutore, quamquam non eod. in gradu, & successionis methodo descendant, Ordinem integrare censentur. Constat ex Annalibus Boverii PP. Capucinatorum, istam Indulgentiam A. C. 1608. per Paulum V. ad decennium, & A. C. 1622. per Gregorium XV. in perpetuum ad eorum Ecclesias esse extensam.

Q. Utrùm etiam alii Religiosi *Mendicantes*, puta, RR. PP. *Dominicani, Augustiniani, Carmelitæ &c.* nobiscum in Indulgentia *Portiunculae* communicent, ita, ut etiam ad eorum Ecclesias magnus iste thesaurus viâ Communicationis descendat ?

R. **D**E via communi, & ordinaria communicationis in Privilegiis, & nisi fortè Ordo quispiam ex præfatis communicationis specialis gratiam à Sede Apostolica aliquando obtinuisset, de quo mihi non constat, ipsi in amplissimo, & singularissimo hoc favore nobiscum non participant. *Mendicantes* etiam diversarum Religionum mutuò quidem comunicant in suis Privilegiis, sed Ordinariis tantum, non verò extraordinariis, quale est Indulgentia *Portiunculae*, Indulgentia consequibilis apud PP. Augustinianos in festo S. *Augustini*, apud Carmelitas in Festo S. *Eliæ*, apud nos

Franciscanos in Festo *S. Francisci Seraphici*, *Antonii Paduani* &c. In his, & aliis id genus Indulgentiis, ac Privilegiis extraordinariis non communicant mutuò, ut aliunde notissimum est.

Q. Utrum Ecclesiæ *Clarissarum* Ordini nostro subiectarum, seu sub Obedientia Fratrum Minorum viventium, habeant Indulgentiam *Portiunculæ* tam pro ipsis Monialibus, quàm Sæcularibus?

R. **D**uplicis generis sunt *Clarissæ*; quædam enim sunt primæ Regulæ à *S. Francisco* præfixæ non multò dissimilis ei, quam Fratres profitebantur, quàmque *Gregorius IX.* vivæ vocis oraculo confirmavit. Hæ *Clarissæ* nunc *Coletanæ* nuncupantur, quia primævam Regulam, & vitæ disciplinam à *S. Francisco S. Claræ* traditam tractu temporis in pluribus locis collapsam A.C. 1406. per Sororem quamdam Beatam *Coletam*

nomine restauratam observant. Aliæ sunt secundæ Regulæ , aliàs *Urbanissæ* dictæ , quia crescente earum numero , atque pristino succursu eis deficiente Urbanus IV. quibusdam ex ipsis necessitate compulsis instantibus Regulam à S. Francisco præscriptam mitigavit, & , ut annuos redditus , atque immobilia bona possidere possent , indulgit. Cùm nonnulli in controversiam vocarent , Indulgentiam *Portiunculæ* pro die 2. Augusti in Ecclesiis Monialium S. *Claræ* , delata est causa ad Sacram Congregationem Indulgentiis &c. præpositam , à qua emanavit sequens.

DECRETUM

Monialium instituti S. Claræ Ordinis Minorum S. Francisci.

SANCTISSIMUS Dominus Noster Benedictus Papa XIV. sub die 23. Septembris 1741. auditò votò Sacræ Congregationis Indulgentiis , sacrisque Reliquiis præpositæ , ha-

bitæ die 19. ejusdem mensis, & anni Ecclesias Sanctimonialium Instituti S. Claræ Ordinis Minorum S. Francisci Indulgentiâ Portiunculæ die 2. Augusti â primis Vesperis usque ad solis occasum, sicuti gaudent Ecclesiæ Fratrum ejusdemmet Ordinis, gaudere benignè declaravit, eamque quatenus opus sit, nova concessione confirmavit.

L. CARD. PICUS

PRÆFECTUS.

Loco † Sigilli.

Ex hoc indubitatum manet Moniales Brunæ in Moravia sub jurisdictione Ministri Provincialis Provinciæ Bohemiæ S. Wenceslai Ducis, & Martyris Deo famulantes habere pro se, & Sæcularibus Indulgentiam Portiunculæ. De Znoymensibus *Clarissis* aliunde res extra omnem est controversiam, cum eamdem

dem nobiscum habeant Ecclesiam, in qua alternativè horas Canonicas, & alia Divina persolvimus.

Q. Utrùm Indulgentia *Portiunculæ* concessa Ecclesiis *Clarissarum* Seraphico Ordini subjectarum, æquè obtineri possit à Christi Fidelibus visitantibus Ecclesias earum, quæ gubernio Episcoporum subjectæ sunt?

R. **D**Ubii hujus affirmativam resolutionem habemus ex alio Decreto Sacræ Congregationis per Benedictum XIV. approbato.

Viennen. in Austria.

DECRETUM.

Nuper emanatum fuit Decretum tenoris, qui sequitur, videlicet . . . Cum pluribus non obstantibus Decretis, quibûs Sacra Congregatio
In-

Indulgentiis, facrisque Reliquiis præposita declaravit, & signanter die 20. Aprilis 1711. Monasteria omnia Sanctimonialium, quæ à cura, & gubernio Fratrum suorum Ordinum sub immediatam Episcoporum jurisdictionem translata sunt, seu imposterum transferri aliqua ratione contigerit, non ideò Privilegia, & Indulgentias, quibùs antea gaudebant, amisisse, seu amissum fore, sed eòdem modò cunctis prædictis Privilegiis uti, & frui debere, ac si sub gubernio Fratrum suorum Ordinum actu existerent: die verò 3. Decembris 1736. Monasteria Monialium Elisabethinarum: licèt sub cura, & gubernio Ordinariorum existant, gaudere Indulgentiis earum Ordini generaliter concessis: ac die 27. Septembris 1741. Sanctissimus
Do-

Dominus noster, auditò priùs votò
 ejusdem Sacræ Congregationis die
 19. ejusdem mensis declaraverit, &
 quatenùs opus sit, concefferit, Ec-
 clesias Monialium Clariffarum Or-
 dinis S. Francisci Affiliatis gaudere
 Indulgentiâ *Portiunculæ* nuncupata,
 die 2. mensis Augufti pro omnibus
 Chrifti Fidelibus, eò modò, quò gau-
 dent Ecclesiæ Fratrum Minorum
 univerfi ejusdem Ordinis S. Francif-
 ci: & demum 18. Maji 1744. Sancti-
 moniales quascunque Ordinario lo-
 corum fubjectas gaudere Indulgenti-
 âs fuorum refpectivè Ordinum, aut
 Congregationum, quarum ritum in
 officio recitando fequuntur, ac fimul
 inftitutum profitentur: hîs, inquam,
 non obftantibùs pro parte Moniali-
 um Tertii Ordinis S. Francisci Con-
 gregationis Elifabethinarum nuncu-
 pa-

patarum Civitatis Viennensis in Austria Sacrae Congregationi expositum fuerit, nonnullos credidisse, five excogitasse, ipsarum Ecclesiam, & alias ejusmodi Congregationis, & Ordinis, utpotè Ordinario subiectas Privilegiis, & Indulgentiis in Ecclesiis earum Ordinis, & signanter pro die 2. Augusti concessis minime gaudere, sed præfata Decreta pro Personis duntaxat Monialium, non verò pro omnibus Christi Fidelibus earum Ecclesias visitantibus intelligenda fore. Quare propositò his desuper dubiò :

An Indulgentiæ generaliter concessæ Ecclesiis Fratrum pariter, & Monialium tum in diebus festivis Sanctorum Ordinis, tum in aliis hujusmodi solemnitatibus cunctæ, & singulæ æquè lucrifieri queant à Christi Fidelibus visitantibus Ecclesias Monialium, quæ

Ordinariorum gubernio, & jurisdictioni
subiunguntur ?

Sacra Congregatio die 19. Au-
gusti 1747. ad formam alterius
Decreti diei 27. Februarii 1673. re-
spondit, ac declaravit, *gaudere*. De
quibus facta per me infra scriptum
ejusdem Sacrae Congregationis Se-
cretarium die 26. ejusdem mensis
Sanctissimo Domino relatione, San-
ctitas sua votum Sacrae Congrega-
tionis benignè approbavit.

F. J. CARD. PORTO-
CARRERO PRÆFECT.

Loco † Sigilli.

A. M. Erba Protono-
tarius Apostolicus
Secret.

Consequitur ergo ex hoc Decreto,
Moniales omnes S. Ordinis Franciscani,
li

licèt Episcopis, & non Ordinis Generali subijciantur potiri Indulgentià *Portiunculæ* tam quoad se, quàm sæculares; igitur Moniales Locopolytanæ, Münkendorffenses Celsissimo Principi, & Archi-Episcopo Goritiensi hodie Carolo e Comitibus ab Attems, & Clarissæ Labacenses Celsissimo Principi, & Antistiti nostro nunc Leopoldo e Comitibus de Petazziis subiectæ perfruuntur privilegiò Indulgentiæ Portiunculanæ.

Q. Quod aliud dubium in puncto Indulgentiæ *Portiunculanæ* emerferit circa Moniales Viennenses Elisabethinas, & quomodo per Sacram Congregationem resolutum?

R. Cùm pro parte Monialium Elisabethinarum præfatarum dubitatum fuisset . . . an ipsæ, earumquè Ecclesiæ præinserto favorabili Decreto comprehendantur, ex eo, quod licèt
con-

consueta vota substantialia Instituti, & Ordinis S. Francisci profiteantur, attamen non Divinum vigore præallegati Decreti 18. Maji 1744. sed Beatæ Mariæ Virginis Officium tantummodò recitant.

EAdem Sacra Congregatio die 5. Februarii 1748. ejusmodi proposito dubio rescribendum esse censuit: consulendum Sanctissimum pro benigna declaratione. De quibus facta per me infra scriptum ejusdem Sacræ Congregationis Secretarium die 2. mensis Martii prædicti anni Sanctissimo Domino relatione, Sanctitas sua votum Sacræ Congregationis approbando benignè annuit, ac ejusmodi declarationem, seu concessionem quibuscunque etiam reliquis Monialibus Instituti, aut Ordinis S. Francisci Af-

fisiatis, earumque Ecclesiis suffragari voluit.

F. J. PORTOCARRE-
RO PRÆFECTUS.

Loco † Sigilli.

A. M. Erba Protono-
tarius Apostolicus
Secretarius.

Q. Utrum in Ecclesiis *Tertiario-
rum*, & *Tertiariarum* sub triplici
voto substantiali Religionis, &
Fratrum Minorum obedientia,
regimine, ac jurisdictione colle-
gialiter viventium 2. Augusti sit
pro Christi Fidelibus Indulgen-
tia Portiunculæ?

R. **M**ultiplex est *Tertiariorum* genus.
Primum est illorum, qui cum
tria vota solemniter emittant, veris
Regularibus adnumerantur. Ex his
sunt etiam mulieres, quas primum *Ful-*

gini instituit currente sæculo 15. in Monasterio S. Annæ, nunc vulgò *Comitisarum* Beata *Angelina* Comes de *Corbaria*, quæquè sequentibûs annis mirum in modum auctæ in variis Italiæ urbibus Cœnobia fundârunt. Secundum est illorum *Tertiariorum*, qui habitu Tertiî Ordinis induuntur, & in Conventibus servientes Fratribus, vitam ducunt. Hujus generis sunt etiam mulieres, quæ virginalem, aut coelibem vitam simpliciter voventes, & sub dicto habitu vitam ducentes in consanguineorum, & affinium suorum, aut in propriis domibus, vel Collegio commorantur. Tertium genus est eorum, qui Regulam quidem Tertiî Ordinis profitentur, sed nullum votum emittunt. Quartum, & postremum genus complectitur illos, qui habitum Tertiî Ordinis quomodocunquè assumptes, nec vota ulla emittunt, nec Regulam ullô modô profitentur. Hi siue viri, siue mulieres nomine tantùm sunt *Tertiarii*, non autem re, & vulgò *Eremitæ* dicuntur.

Secundi generis *Tertiarii* privilegiis gaudent | Bullæ Nicolai V. *Et si cunctorum*, & *Tertiariæ* privilegiis Leonis X. de anno 1518. Tertii generis *Tertiarii* five viri, five foeminae, quemcunque demum habitum deferant, à superiorum suorum jurisdictione, five Ecclesiastica, five Laica non eximuntur: si tamen recitare teneantur Horas Canonicas, possunt uti Breviariò, quò Fratres Minores utuntur, ex concessione Pauli III. in Bulla: *Ad fructus uberes*. Et ex Decreto S. R. C. die 7. Augusti 1694. edito; si collegialiter vivunt, immediatè Ordinarii jurisdictioni subduntur, licèt nonnulli oppositum doceant: in mulieribus autem ejusmodi Collegia ex *Piana* Constitutione omninò essent abroganda, & si tolerantur, non tamen gaudent Privilegiis Leonis, & Concilii Lateranensis. Quarti generis *Tertiarii* nullò fruuntur Privilegiò. Jam ad propositum loquendo de primi generis *Tertiariis*.

Concessit eorum Ecclesiis pro utriusque sexus Christi Fidelibus Indulgentiam

tiam *Portiunculae* Urbanus VIII. in Bulla: *Cum sicut dilectus* &c. data A. C. 1643. die 13. Januarii his verbis: *Cum Fideles ad Ecclesias dicti Ordinis non confluant, quia Indulgentia Portiunculae praedictis Fratribus expresse concessa non reperitur, nos omnes Fideles, qui Ecclesias Fratrum Tertiariorum 2. die Augusti visitaverint, plenariam remissionem consequi declaramus, ac si in Ecclesiis Minorum de Observantia peragerent.*

Q. Utrum in Ecclesiis *Residentiarum* Fratrum Minorum etiam Episcopis subjectarum concurrentes Christi Fideles die 2. Augusti Indulgentiam *Portiunculae* consequantur ?

Cum plura sint apud nationem Germano-Belgicam publica Oratoria, seu parvae Ecclesiae unacum Fratrum Coenobiis, quae *Residentias* vocant, quæque propterea Ordinariorum juris-

ditioni subduntur, dubitatum fuit, num Fideles in illis possent omnes lucrari Indulgentias, quæ Ordini nostro à Summis Pontificibus conceduntur: & proposito dubio Sac. Congregat. Indulgentiarum respondit *negativè* sub die 20. Septembris 1745. Iterum autem eidem Sacræ Congregationi humilibus exhibitis precibus, unàque similibus casibus in exemplum adductis emanavit sequens.

DECRETUM.

Sacra Congregatio Indulgentiis, sacrisque Reliquiis præposita ad dubium super præfatis precibus formatum, nempe: An, & quomodo annuendum sit precibus in casu? prævio secessu à decisis sub die 20. Septembris 1745. omnes, & singulas Capellas publicas præfatorum Fratrum Recollectorum in Regione Germano-Belgica existentes gaudere, donec Residentiam ibi Fratres du-

duxerint, omnibûs, & singulis Indulgentiis, & Privilegiis, cæteris Ecclesiis ejusdem Ordinis generaliter concessis, duñmodo ad illas Christi Fideles ad Sacrum audiendum, & ad percipienda Ecclesiæ Sacramenta confluant, die 31. Januarii 1746. declarandum esse respondit. De quibus facta per me infra scriptum ejusdam Sacræ Congregationis Secretarium die 4. Februarii ipsius anni Sanctissimo Domino relatione, Sanctitas sua votum Sacræ Congregationis benignè approbavit.

F. J. CARD. PORTO-
CARRERO PRÆFECT.

Loco † Sigilli.

A. M. Erba Protono-
tarius Apostolicus
Secret.

Q. Quæ Authoritas concessa sit Confessariis S. Mariæ Angelorum apud Assisium in Festo *Portiunculæ*?

URbanus VIII. Bullâ : *Religiosos viros* &c. editâ Romæ A. C. 1642. die 10. Novembr. eis indulget facultates *Pœnitentiariorum* Romæ his verbis - - -
 Demum , ut Fratres ejusdem Ordinis ad audiendas Christi Fidelium confessiones aliàs approbatî omnibûs, & singulis facultatibûs Pœnitentiariis Apostolicis in hac alma Urbe nostra concessis circa administrationem Sacramenti Pœnitentiæ in Ecclesia S. Mariæ Angelorum nuncupata ejusdem Ordinis propè Assisium quotannis die 2. Augusti, quâ Festum solemne in dicto Ordine celebrari consuevit, dumtaxat uti possint, eisdem authoritate, & tenore præsentium concedimus.

Q.

Q. An prædicta Autoritas infit etiam Confessariis aliarum Ordinis nostri Ecclesiarum pro die secunda Augusti?

R. **Q**uantum ego scio, nullum hucusque emanavit Apostolicum Indultum, quò præmemorata potestas Confessariis nostrarum Ecclesiarum pro Festo *Portiunculæ* fuisset communicata. Deinde ex Regula 81. Juris in 6. in generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verosimiliter in specie concessurus; jam autem Sedes Apostolica non esset verosimiliter concessura prædictam facultatem singulis annis die 2. Augusti à Confessariis per totum Christianum Orbem in Ecclesiis Fratrum Minorum usurpandam, etiamsi in specie peteretur, cum ejusmodi prærogativa sit restricta ad *Pœnitentarios* insignium Sanctuariorum, & semper fuerit reservata, & reservari etiamnum soleat *Jubilæo*, quod ob publicam quamdam

necessitatem, & non ob meram devotionem indicitur.

Non rectè igitur sentire videtur P. Andreas Möbr in sua Portiuncula Theologica pag. 63. à num 11. ubi Confessariis in nostris etiam partibus die 2. Augusti potestatem inesse affirmat absolven- di à casibus etiam Sedi Apostolicæ, & Locorum Ordinariis reservatis, com- mutandi vota, componendi cum Pœni- tente super bonis injustè partis &c.

Q. Quid suggerere debeat Confes- sarius Pœnitenti sciscitanti, quid præstare obligetur ad lucrandam Indulgentiam *Portiunculae*.

R. SUGgerat eidem, quòd ad consecutionem hujus cœlestis Indulgentiæ extra Assisium sint necessaria sequen- tia conformiter ad Bullas *Gregorianam*, & *Innocentianam* extendentes hanc Indulgentiam ad alias Ordinis Ecclesias.

I. *Confessio Sacramentalis, & Communio.*

Hæc autem obiri possunt, antequam

In-

Indulgentia incipiat: v. g. primo statim die Augusti manè, vel etiam ultimo die Julii, modo retineatur status gratiæ, donec vilitata fuerit Ecclesia, & persolutæ preces. Peragi item possunt in quacunque Ecclesia, & loco, quia nullo ad Ordinis nostri Ecclesiam restringuntur. Unde, si quis in aliena Ecclesia, Parochiali, Cathedrali, vel Regulari, quæ non sit Ordinis nostri, etiam ad lucrandam ibi Indulgentiam v. g. in Festo S. Ignatii apud RR. PP. Societatis confiteatur, & communicet, valet Confessio, & Communio ad obtinendam quoque Indulgentiam Portiunculæ in nostra Ecclesia, modò hanc intra tempus præfixum visitet, & ibidem oret.

II. *Oratio.*

Quæ non est determinata; quapropter perinde est, siue recitentur Lytaniæ Lauretanæ, siue aliæ preces. Ordinariè tamen, & rectè recitantur à lucraturò Indulgentiam 6. Pater, & Ave,
cum

cum 6. Gloria Patri &c. ac unô Symbolo Apostolicô.

III. *Visitatio Ecclesiæ.*

Visitari autem debet Ecclesia, Oratorium &c. Fratrum, vel Sororum Ordinis S. Francisci, cum Indulgentia, de qua loquor, non sit à Pontifice quopiam ad alias Ecclesias extensa five Regulares, five Parochiales. Animadvertendum denique est, quòd ad effectum sæpius obtinendi istam admirandam Indulgentiam requiratur semper, seu singulis vicibus nova visitatio, five ejusdem, five alterius consimilis Ecclesiæ privilegiatæ. Dixi superius: *extra locum Portiunculæ*; nam istæ conditiones tantum requiruntur pro aliis Ecclesiis nostris, ad quas Romani Pontifices Indulgentiam *Portiunculæ* gratiosè extenderunt, in ipsa autem Capella S. Mariæ Angelorum Assisii est hæc Indulgentia *libera*, nec aliud ad eam lucrificandam exigitur, quàm *Confessio* facta Sa-
cer-

cerdoti, & ejusdem Capellæ pia *Visitatio* absque *Oratione* aliqua.

Q. Utrùm Indulgentia *Portiunculæ* possit etiam aliis vivis in statu gratiæ existentibus applicari?

R. **E**Tsi in ordinariis Indulgentiis id non soleat, nec legatur fieri, ut aliis vivis applicarentur, id tamen absolute loquendo fieri per Papam posset ex una parte, ex altera autem parte, quod, cum Indulgentia *Portiunculæ* actu sic contingat, probat communis sensus, & praxis Fidelium miraculosis exemplis comprobata teste Pittonio parte 2. dubiô 15. apud Bonaventuram *Conarum* Hibernum Lectorem Jubilatum in Jubilæo júbilo *Portiunculæ*, Assisii Ecclesiam S. Mariæ Angelorum visitantium, aded, ut Sacrista Assisiensis nonnunquam octo, novem, aut decem millia testimoniorum impressorum tradat iis, qui à viris Principibus, atque aliis missi fuere ad illud Templum, ut eam Indulgentiam lucrifacerent.

facerent, non sibi, sed illis, à quibus ablegati fuerant, appropriandam. Ex hoc crediderim, illam manasse multorum persuasionem, quòd etiam extra Assisium in aliis Ecclesiis Ordinis liceat lucrari Indulgentiam pro aliis absentibus; cùm autem Indulgentiarum valor non à populari persuasionem, sed Romanorum Pontificum concessionibus dependeat, res hæc ad minimum incerta manet deficientibus authenticis documentis de ejusmodi concessione. Quia tamen contrarium hucusque Sedes Apostolica non declaravit, relinquimus nos Franciscani in hac pia persuasionem populum, nunquam tamen eidem hoc de publico suggestu prædicamus, ne incertas Indulgentias publicemus.

Q. An Indulgentia *Portiunculæ* animabus in Purgatorio profit?

R. **I**stam Indulgentiam animabus in Purgatorio existentibus per modum suffragii applicari posse, perspicuè erui-

eruitur ex Bulla Iannocentii XI. *Alias felicitis recordationis Gregorius*: ubi Pontifex facta talis Indulgentiæ ad alias nostras Ecclesias extensione ita prosequitur. Cùm autem dilectus filius modernus Procurator dicti Ordinis nobis nuper exponi fecit, Indulgentiam plenariam, & peccatorum remissionem per dictum Gregorium Prædecessorem, ut præfertur, concessam, etiam animabus Christi Fidelium defunctorum per modum suffragii applicari posse summopere desideret: nos piis ejusdem Procuratoris Generalis hac in re, quantum cùm Domino possumus, precibus favorabiliter annuere volentes Authoritate nobis à Deo tradita, Indulgentiam plenariam, & peccatorum remissionem Christi Fidelibus præfatis, supra dictas Ecclesias Fratrum Ordinis S. Francisci de Observantia, &

Re.

Reformatorum dicta die 2. mensis Augusti, ut supra visitantibus, & præmissa peragentibus, concessam, etiam Christi Fidelium animabus, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse, etiam perpetuò concedimus, & indulgemus.

Q. An Exemplis comprobetur, Indulgentiam *Portiunculæ* mortuis suffragari?

R. **O**Mnia narrare fastidiosum, & nimis grave foret. Quædam iterum ex Waddingo ad A. C. 1277. breviter hîc subjicere satîs erit. I. Civis quidam Venetus, dum pro 2. Augusti peregrinationem Assisium instituere meditaretur, in lethalem incidit morbum, unde rogavit amicum, ut si eum mori contingeret, is pro anima defuncti Indulgentiam lucraturus Assisium proficisceretur: cùm autem interpellatus amicus,

re-

quod fideliter sponpondit , perficere neglexerit , apparuit ei defunctus , & violatæ fidei redarguit , instanterque supplicavit , ut , si eum ex intolerabilibus Purgatorii poenis liberare cuperet , promissa perficeret : abiit ergo Affisium , cui post obtentam Indulgentiam abinde revertenti mortuus totus gloriosus de accepto beneficio gratias agens apparuit. II. Fæmina quædam in Æde S. Mariæ Angelorum deposita peccatorum suorum Confessione aperuit Confessario , se paulò ante fratri moribundo promississe , Ecclesiam Portiunculæ pro ejus anima visitare , eumque ipsa nocte Indulgentiæ sibi apparuisse , & uberrimas reddidisse gratias ; quia illâ ipsâ horâ (inquiebat defunctus) quâ pro me Ecclesiam intrâsti , è tormentis Purgatorii imunis evasi. III. Mulieri Siculæ Compostellam ad S. Jacobum pro anima filii peregrinanti apparet filius defunctus petens , ut , dum Compostellâ redierit , die 2. Augusti Indulgentiam *Portiunculæ* pro eo lucretur , quò factò ab om-

nibus omninò Purgatorii pœnis libera-
bitur: fecit ita pia Mater, & regredien-
ti apparet filius, dicens jucundè, se ea-
dem die, quâ illa Templum visitavit,
ex igne Purgatorio ad coelestia gaudia
transiisse. IV. Quidam è S. Severini
Marchiæ Anconitanæ oppido post con-
secutam *Portiunculæ* Indulgentiam Affi-
siò reversus obiit, & apparuit uni ex
Minoritis germano fratri Sacristæ Mo-
nasterii ejusdem loci, valdè sollicito de
salute animæ defuncti, affecurans eum,
salvum se esse propter ingentes thesau-
ros acquisitos in peregrinatione Affisien-
si, & in templo S. Mariæ Angelorum.
V. Fæmina quædam, quæ cum 120.
Personis ex Sclavonia advenerat, ut
particeps fieret Indulgentiæ de *Portiun-
sula*, eâ obtentâ cum magno comitum
dolore repentè expiravit. Verùm vix
socii se ad navim receperant, in Pa-
triam redituri, noctu illis defuncta
comparuit inquiens: *Missa sum à Beata
Virgine, ut vos consolere, & significem,
me post Indulgentiam nec unò momento in*

Pur-

Purgatorio fuisse, sed rectâ ad cælum evollasse.

Q. Utrùm Indulgentia *Portiunculae* sit *toties*, *quoties* lucrabilis?

R. **V**Iget jam ab immemorabili tempore consuetudo pluries ingrediendi, & visitandi tam Capellam *Portiunculae* sitam in Ecclesia S. Mariæ Angelorum, quàm reliquas Ecclesias Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci à Vesperis Kalendarum Augusti, usque ad Vesperas sequentis diei sub certa, & indubitata spe dictam Indulgentiam lucrandi quolibet ex dictis ingressibus. Et quæso! quis istud indubium vocaret, quod etiam Romæ in facie Ecclesiæ non tantùm homines simplices, sed etiam docti, piique viri, Prælati, Cardinales die 2. Augusti pluries Ecclesias nostras ingredientiæ practicant, quodque A. C. 1715. Clemens XI. factô, & exemplô comprobavit. Certè, si Indulgentia *Portiunculae* reverà *toties*,

quoties lucrabilis non fuisset, eam Papa concessit tolerando, permittendo, imò personaliter practicando consuetudinem istam; nam *ratihabitio de præsenti æquivalet mandato* juxta reg. 10. jur. in 6. Item consuetudo laudabiliter introducta ex tacito, vel expresse mandato Principis habet vim non solum interpretandi, sed etiam condendi legem ex communissima Canonistarum, & Teologorum sententia: ergo multò magis consuetudo immemorabilis acquirendi hanc Indulgentiam *toties, quoties* habebit vim sic eam interpretandi, eamque constituendi. Item error communis cum titulo putativo dat jurisdictionem in utroque jure, & foro: ergo si hæc Indulgentia esset ex solo errore communi fere totius Orbis Catholici, iste error cum titulo putativo daret hoc privilegium, hanc eandem Indulgentiam *toties, quoties*; in hac siquidem hypothese ipsæ Papa suppleret defectum concedendo quod reverà concessum non fuisset. Deinde Indulgentiæ *Portiunculæ* Afficiens

Capellæ datæ sunt perennes; unde, quia hæ cum eadem efficacia, & valore ad alias Sac. Ordinis Nostri Ecclesias pro 2. die Augusti extensæ sunt, & aliunde Indulgentiæ perpetuæ *toties, quoties* in die obtineri possint ex D. Thom. 4. Dist. 20. q. 2. Art. 3. ad 4. *Si in aliqua Ecclesia Indulgentia sit perennis . . . tunc quoties vadit aliquis, toties Indulgentiam consequitur,* verum manet, Indulgentias Portiunculæ 2. Augusti in omnibus Sac. Ordinis nostri Ecclesiis *toties, quoties* obtineri. Tandem B. Franciscus supplex petiit à Christo, ut omnibus Capellam introeuntibus concederet veniam, & Indulgentiam suorum peccatorum, cui respondit Dominus: *id sibi placere*, ergo *quoties* quis ingreditur illam Capellam, vel aliam nostram Ecclesiam 2. Augusti, *toties* consequitur Indulgentiam; nam ex reg. 15. jur. in 6. *odia restringi; favores convenit ampliari.* Vide plura de hoc in Apologia Indulgentiæ Portiunculæ *toties, quoties* applicabilis eruditè ex multis compacta à Patre Sabino Bono-

nienſi in ſua luce morali parte 2. T. 65. ubi ipſam Indulgentiam *Portiunculæ toties, quoties* lucrabilem ad longum ſolidè probat, omnibus ſolutis objectionibus, adducitque ad id etiam Breve authenticum S. Pii V. aſſervatum in Archivio Monafterii de *Ceravalle* Civitatenſis Dioceſis.

Q. Quæ fuerit olim Labaci circa Indulgentiam *Portiunculæ toties, quoties* lucrabilem exorta controverſia, & qualiter Romæ per Sac. Congr. ſit decifa?

R. **P**ostquam Innocentius XI. die 7 Martii A. C. 1678. Decretum Sacræ Congregationis approbavit, ſemel dumtaxat in die plenariam Indulgentiam in certos dies Eccleſiam viſitantibus conceſſam lucriferi, minùs æquum viſum eſt Celiſſimo Principi Epifcopo Labacenſi, quòd nos PP. Franciſcani Provinciæ S. Crucis Carnoliæ populo prædicaremus per ſingulos ingreſſus noſtra-

strarum Ecclesiarum à vesperis Kalendarum Augusti usque ad vespervas sequentis diei Indulgentiam plenariam obtineri; idcirco, prout sui muneris esse arbitrabatur, rem hanc detulit ad Sacram Congregationem, & questus est hiscè verbis: *Pergunt Fratres Ordinis S. Francisci Reformatorum Provinciæ Carniolæ populo persuadere, Indulgentiam pro 2. Augusti de Portiuncula nuncupatam eorum Ecclesiam visitantibus concessam toties, quoties eadem die lucrifieri posse.* Sacra autem Congregatio ad instantiam Episcopi Labacensis contra nos Fratres Minores factam die 17. Julii 1700. post auditas informationes Procuratoris Generalis, & Ministri Provincialis Antonii Lazari respondit: *Servandum esse solitum.* Quò responsò omnis controversia circa terminos *toties, quoties* sublata esse videtur. I. Quia nos consuevimus hanc Indulgentiam *toties, quoties* lucrabilem populo promulgare: ergo, cùm Sacra Congregatio censuerit *servandum esse solitum*, tacitè innuit hanc Indulgentiam esse *toties.*

ties, *quoties* lucrabilem. II. Tam Episcopus Labacensis, quàm Pater Minister Provincialis petierunt per Sac. Congr. definiri, an nostra *Portiunculae* Indulgentia comprehendatur sub Decreto San: Mem. Innocentii XI. supradicto: ergo dum Sac. Congr. declaravit, *servandum esse solitum*, satis apertè mentem suam expressit, hanc singularem, & privilegiatam Indulgentiam sub præfato Decreto non contineri, consecutariè esse de die *pluries* lucrabilem. Rifu autem sunt digni, qui ly *servetur solitum* ad meriti referunt augmentum, quasi verò de hoc tam Excellentes Viri Romæ litigassent, quod etiam simplices anus nôrunt, Ecclesias frequentanti meritum adaugeri.

Q. Quæ fuerit alia alibi de *toties quoties* controversia, & quomodo per Sacram Congregationem dirempta?

R. **N**on obstante resolutione Sacrae Congregationis, quâ prior controversia decisa fuit, asseriebant quidam
Paro-

Parochi tam publicè, quàm privatim sæpe memoratam *Portiunculæ* Indulgentiam acquiri quidem à visitantibus Ecclesias Ordinis S. Francisci à Vesperis Kalendarum Augusti usque ad vespervas diei sequentis, sed *semel* tantùm in dicta die ita, ut *toties, quoties* repetitus eadem die accessus ad præfatas Ecclesias ingredientibus, & visitantibus non profit, ut *pluries* eadem die Indulgentiam lucrentur, & hujus Sacræ Congregationis responsum, quò dictum fuit, *servandum esse solitum*, interpretabantur, ut relationem habeat non ad acquisitionem Indulgentiæ pro quolibet ingressu ad Ecclesiam, sed ad consuetudinem, juxta quam non acquiritur, nisi *semel* dumtaxat in die Indulgentia concessa visitantibus certis diebùs determinatam Ecclesiam, vel aliud pium opus peragentibus.

Verùm sacro Ordini nostro admodùm absona videbatur isthæc Parochorum interpretatio, tum quia Decretum de lucranda semel dumtaxat in die con-

cessa Indulgentia, visitantibus Ecclesiam certis diebûs, editum fuit die 7. Martii 1676. quo non obstante Sacra Congregatio nihil planè detulit querimoniis altefati Episcopi Labacensis, licèt ex Officii sui debito, ut putabat, contra Patres Franciscanos porrectis, qui in hoc eos errare insimulabat, quod falsò persuaderent Indulgentiam *Portiunculae* posse obtineri *toties, quoties* à Christi Fidelibus die 2. Augusti nostram Ecclesiam visitantibus, & præscripta peragentibus, ut constat ex Decreto superius allegato edito die 17. Julii 1700. tum quia, cum Indulgentia *Portiunculae* profit etiam animabus defunctorum juxta litteras Apostolicas san. mem. Innocentii XI. impressas apud Matth. in official. Curiae, cap. 26. num. 7. nil prohibet, ne eadem Indulgentia *pluries* eadem die applicetur modò pro una, modò pro alia anima in Purgatorio existente. Ob hæc duo momenta proposuit ad instantiam Procuratoris Generalis Ordinis S. Francisci Minorum Obser-

van-

vantium Prosper *de Lambertinis* pro tunc Sacrae Congregationis Secretarius eidem Sacrae Congregationi, ut jam aliquando diffensionibus finis imponatur, discutienda, & declaranda: *An Decretum hujus Sacrae Congregationis editum die 17. Julii 1700. quo dictum fuit, servandum esse solitum, ita sit intelligendum, ut indulgentia Portiunculæ acquiri possit à Christi Fidelibus à Vesperis Kalendarum Augusti usque ad Vesperas diei sequentis, non semel, licet pluries, debitis intercedentibus requisitis, Ecclesias Ordinum S. Francisci visitaverint, sed toties, quoties easdem Ecclesias dicta die debitis intercedentibus requisitis visitaverint.*

Die 4. Decembris 1723. Sacra Congregatio Eminentissimorum S. C. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum censuit: *servandum esse solitum.* Quis jam prudenter ambigat? Indulgentiam Portiunculæ ad singulos Ecclesiarum nostrarum die 2. Augusti ingressus præstitis præstandis lucriferi, postquam ad finalem rei hujus toties controversæ decisionem per Prosperum *de Lambertinis*
Sac.

Sac. Congr. Secretarium postulatam rejectis adversariorum super ly: *servetur solitum*. interpretationibûs, eadem Sacra Congregatio censuit: *servandum esse solitum*.

De privilegiata hac *Portiunculae* Indulgentia *toties, quoties* lucrabili egregiè hic Labaci die 2. mensis Augusti in fervidis suis sermonibus tam *germanicè*, quàm *carniolicè* sæpe locuti sunt celeberrimi Prædicatores tum de Clero sæculari, tum regulari; idque tam in Ecclesia RR. PP. Capucinatorum, quàm præsertim in hac nostra ad D. Virginem in Cœlos assumptam, sine hæsitatione asserentes, peculiarem hanc Indulgentiam *toties, quoties* obtineri posse: eorumque assertio non tantùm impugnata à nemine fuit, sed magno sæpe cum populi, tum Venerabilis Cleri applausu, & annutu excepta, & approbata. Ex quo clarè innoscit, controversiam olim hîc exortam per supradictas Romanas Declarationes penè esse confopitam, & omnem contrariæ opinionis scintillam penitùs extinctam.

In

In illis autem tantum Ecclesiis Ordinis S. Francisci Indulgentia Portionculæ *toties*, *quoties* est lucrabilis, in quibus soliti transitus semper erant practicati, in ejusmodi enim Ecclesiarum favorem tantum currunt binæ decisiones Sacrarum Romanarum Congregationum: *servetur solitum*. Accedit, quod Privilegia per non usum amittantur.

Q. Quomodo sint hi termini *toties*, *quoties* intelligendi ?

R. **J**Udico ego, singulis vicibus interpolandam esse aliquam moram. Interea tamen pro consolatione Fidelium exscribo verba P. Felicis Potestas p. 1. Exam. Confess. Tom. 4. c. 8. num 3803. & seq. ubi sic ait: *Plures tenent esse intelligendum, ut visitationes pro eadem die sint sive moraliter interruptæ, sive continuatæ, quia favores sunt ampliandi. Alii docent, visitationes debere esse moraliter interruptas, ut inter unam, & aliam visitationem aliquod mediet opus, & interpolatio. Afferunt exemplum*

plum in humanis: si quis enim, postquam Principem invisit, statim, & per plures vices absque interpolatione ad invisendum rediret, tales visitationes plus saperent risus, aut stomachi, quàm prudentiæ. Si quid sentiam, scire cupis, dico, secundum modum plus sapere prudentiæ humanæ, primum plus pietatis, ac simplicitatis. Scio tamen cum S. Job. c. 10. Dei non esse oculos carneos, nec sicut videt homo, illum videre. Ita ille.

Q. Utrùm Indulgentia *Portiunculae* tempore *Jubilæi* suspendatur, vel saltem suspendi possit, & quid de tali suspensione senserit S. Brigitta in Revel. extravag. cap. 90?

R. **P**rimum membrum quæsitum hujus movet, & resolvit R. P. Bertrandus Lotb Sac. Ord. Prædicatorum Ss. Theologiæ Doctor in Resol. Theolog. Tract. 21. de *Jubilæo*. a. 6. ubi inquit: Petes, quid censendum de Indulgentia *Portiunculae*, quam Christus concessit S. Francisco? & respondet: non censi su-

suspensam tempore *Jubilæi* ; quod probat primò ratione congruentali ; quia non decet Indulgentiam à Deo immediatè concessam à Pontifice revocari, vel suspendi ; quia non potest ambigi de sufficientia causæ , nec de plena potestate dantis. Secundò ex tenore Bullarum *Jubilæi* ; quia Pontifices suspendunt per hujusmodi Bullas omnes Indulgentias per se, vel Antecessores suos concessas, illa autem non est per Pontificem aliquem concessa, sed à Deo immediatè, confirmata tamen à Papa. Intacta igitur manet Annò Sanctò Indulgentia *Portiunculæ* cæteris etiam solemnioribus cessantibus, id, quod manifestum est ex plurium Romanorum Pontificum Diplomatum Urbani VIII. *Cum nuper ob Sacri Jubilæi die 31. Julii 1624. Innocentii X. Cum ob sacri. 5. Julii 1650. Innocentii XII. Cum ob sacri Jubilæi 21. Augusti 1699.* ubi suspensis aliis Indulgentiis de *Portiuncula* hæc formalia habet: *nos cupientes, ut Ecclesia S. Mariæ Angelorum congruis frequentetur honoribus, ad*
eam-

eamque Christi Fideles libentius accedant, tenore præsentium declaramus, mentis, & intentionis nostræ minimè fuisse, nec esse sub præfata Indulgentiarum suspensione Indulgentiam utriusque sexûs Christi Fidelibus prædictam Ecclesiam die 2. mensis Augusti à primis Vesperis usque ad occasum solis die hujusmodi visitantibus, & requisita pro eadem Indulgentia consequenda peragentibus concessam comprehendere, prout minimè comprehendimus, nec comprehendendam esse in verbo Romani Pontificis attestamus. Idem disposuit Benedictus XIII. Annô Jubilæi 1725.

Quia tamen Pontifex ut Christi Vicarius illimitatam in Ecclesia Dei habet potestatem, nec Indulgentiam *Portiunculæ* Christus absolutè concessit, sed cum dependentia ad Papam, nihil vetat, ne hic eam suspendere possit intervenientibus gravibus causis, & motivis, ut dum grassantur pestilentia, fames, bella &c. Ipse enim, ut bonus Pastor oves sibi commissas conservare, nec mortî exponere debet, quod facilè eveniret,

fi in acerbis hujusmodi casibus populorum undique ad hanc Indulgentiam lucranda concurrentium congregationē non impediret. Unde cū annō 1743. dira pestis Messinam, & Regnum Neapolitanum infecerit, *Portiunculæ* Indulgentia ex Decreto Benedicti XIV. fuit suspensa, quæ durante eadem causā iterum sequenti anno 1744. suspensa remansit. Idem hic Pontifex 1750. vehementer desiderans, plures Fideles Romam ad Christiani Orbis Matrem deducere, Indulgentiam *Portiunculæ* pro vivis suspendit, poterat tamen applicari in suffragium animarum in Purgatorio degentium. Hinc est, quod S. Brigittæ loc. cit. quærenti: *Numquid Domine mi, Successor revocare debet, quod tu omnis potentia, & gratia infusor dedidisti?* responderit Christus: *fixum est, quod dixi Petro, & ejus Successoribus, quodcunque ligaveris, ligatum est. Verumtamen propter malitias hominum multa dona subtrahuntur, & propter fidem, & merita gratia donata augetur.*

Q. In quo pretio fit Indulgentia
Portiunculæ apud homines?

R. **T**Antam plerique de ea fidem, &
æstimationem habent, præser-
tim in Hispania teste Waddingo ad A.
C. 1223. n. 10. ut infelicem, & christia-
no nomine indignum reputent eum, qui
hanc lucrari non satagit. Sanè habe-
mus duabus diebus etiam in his parti-
bus, quod agamus Confessarii, dum
vix aliquem est reperire, qui cœlesti,
& magno hoc remedio nollet de cœno-
vitorum resurgere, suorumque pecca-
torum sordes abstergi. Imò qui tam
perditæ sunt vitæ, ut præceptum Ec-
clesiasticum de annua Confessione, &
Paschali Communionem negligere non ve-
rentur, non tamen præsumunt fortuna-
tissimam hanc diem cum jactura tanti
boni præterire.

Q. Quomodo inchoetur Affisii quotannis hæc devotio?

R. **C**irca horam tertiam pomeridianam secundum nostrum horologium conveniunt omnes D. Francisci Sectatores *Reformati*, *Observantes*, *Capucini*, & *Tertiarii* in Civitate Affisienti in *Æde Patriarchali RR.PP.Conventualium*, cum quibus reverenter adorato S. Patris Francisci corpore omnes descendunt Religioso more processionaliter universo hominum cætu per campos, & compita gravissimum, & devotissimum conspiciente spectaculum ad Ecclesiam *Portiunculæ* in Valle Spoletana locum Indulgentiæ. Præfertur Prima Crux Patriarchalis, quam sequuntur Patres *Reformati*, dein Patres *Observantes*, post quos portatur secunda Crux Patriarchalis post quam pergunt Fratres Clerici, & Laici Patrum *Minoritarum*, deinde Patres *Capucini*, tandem Sacerdotes *Conventuales* cum Reverendissimo Patre Custode sa-

cri Conventûs , latera stipant 200. Milites, centum *Perusini* , centum *Affisienses*, ut homines in ordinem cogant, & turbæ insolentias in tanta multitudine compe-
 scant. Dum ad Ecclesiam pervenitur, ad cantum versiculi ex hymno ad Lau-
 des in festo S. Petri ad vincula: *Beate Pastor Petre criminum vincula verbo resolve, cui potestas tradita aperire terris Cælum: Reverendissimus Pater Custos cum cru-
 ce Patriarchali terna vice pulsat januam Ecclesiæ, modò, quò apud nos Domi-
 nicà in Palmis fieri consuevit, ubi ad tertium pulsum aperiunt portam Eccle-
 siæ Patres Observantes, interiùs expectan-
 tes, apertà januà ingrediuntur Religio-
 si omnes, quos subsequitur populus universus continuo devotissimè incla-
 mans: Viva la Madonna Santissima Madre di Dio: Viva San Francesco.*

Q. Quare Religiosi sacri Conven-
 tûs Affisiensis duas in hac, & ali-

is

is publicis supplicationibus Cruces deferant.

R. **H**Ac ratione ; quia singulari Diplomate Basilica S. Patris à fundatione sua soli Romano Pontifici subiecta fuit. Modò autem , quia Benedictus XIV. immortalis memoriæ Pontifex ferventissima pietate erga Seraphicum Patrem S. Franciscum accensus Basilicam sub ejus nomine dicatam ad supremum gloriæ, & honoris culmen extollere dignatus est , eam *Patriarchalem*, & *Capellam Papalem* instituendo , ut videre est in celeberrima, & solemnissima Bulla, quæ incipit: *Fidelis Dominus in verbis suis* &c. Patres sacri Conventûs Assisiensis jus alteram crucem deferendi consecuti sunt. In tanti beneficii memoriam sequens apposita est inscriptio ante fores Ecclesiæ à parte sinistra.

D. O. M.
BENEDICTUS XIV. PON-
TIFEX MAXIMUS
BASILICAM

GLORIOSO BEATI FRANCISCI SE-
PULCHRO ILLUSTRUM, ET AMPLIS-
SIMIS HONORIBUS, AC PRI-
VILEGIIS.

ORNATAM
IN POTESTATEM, DITIONEMQUE
APOSTOLICÆ SEDIS

A

FUNDATIONE SUSCEPTAM

Ordinis Minorum Caput, & Ma-
trem Titulô Patriarchalis, & Ca-
pellæ Papalis

AUXIT VIII. KAL. APRILIS

A. D. M. DCCLIV.

Q. Quantus sit concursus Assisii pro hac Indulgentia lucranda ?

✱ **T**Am frequens , & copiosus est pro ea obtinenda ex omnibus Christiani Orbis partibus , & Regionibus Assisium Peregrinorum confluxus , ut sæpissimè numerus eorum ad sexaginta millia , imò non rarò ad centum viginti millia (id , quod ex veridica relatione Reverendi Patris Joannis Chrysostomi *Misael* Minoritæ ex Provincia Bohemiæ , sed ibidem 4. annis Pœnitentarii habeo) ascendat : nec sufficiat eis pro duarum dierum hospitio Civitas , sed sub tentoriis degant in campo , neque edulia illuc è vicinis pagis , & oppidis in magna copia comportata quidquam sint inter tantos , nec sufficienter patent ipsius Ecclesiæ portæ conglomeratim , & stipatim ingredientibus Sacrum Delubrum , brachiis in altum erectis , ne à comprimementibus offendantur ; adeò enim inter se stringuntur ,

urgentibûs, & certantibûs omnibus intrare, ut quotannis aliqui sint, qui inter comprimentes expirent: alii in æera ferantur, nec pedibûs terram pertingant, donec iterum in apertum campum regrediantur. Accidit hæc pressura, quod multi *secundo*, *tertiò* &c. Indulgentiam velint lucrari pro se, & iis, qui ex hac vita decesserunt, quorum animabus è pœnis liberandis hac ratione consultum iri crebra miracula, & mysterioræ visiones certiùs comprobârunt.

P A R S II.

D E

Sacro Monte Alverniæ, & Ejusdem Sanctuariis.

Q. Quis sit situs, forma, figura Montis, in quo Divus Franciscus Sacra Stigmata recepit?

Mons iste in statu Florentino sub ditione Magni Ducis Hetruriæ super ardua nivosi Apennini juga confur-
git,

git, cæteros montes altitudine superans, vallique *Casentina* incumbens. Totus quidem lapideus est, valdè tamen pulcher, & amœnus, cujus circumferentia in summitate ad tria milliaria italica sese extendens virentibûs pratîs, fagis frondosis, & abjectibûs sublimibûs adornatur, radicesque ejus à quatuor fluviis alluuntur, ab Oriente *Tiberi*, ab Occidente *Arno*, à Septemtrione *Cossona*, & à Meridie *Rassina*. In toto hoc spatio notantur duodecim monticuli propriis vallibûs circumdati juxta numerum duodecim Apostolorum Christi, cujus Passio in hoc monte renovanda erat: hæc varietas in æstate, & vere jucundissimum generat prospectum.

Q, Quomodo Rodolphus hunc Seraphicum Montem depingat?

R. **H**oc modo eum prænominatus Historicus lib. 2. describit - - -
Locus fanè inhospes, & horridus, quem sibi elegit B. Franciscus, ut in secretis-

fima illa solitudine habitaret cum Deo, & assiduæ contemplationi Passionis Jesu Christi attentius intenderet. Ibi apparent impenetrabiles cavernæ, abrupti, & suspensi lapides, ibi sunt itinera sola æstate calcanda, cum sol omnes ebibit humores; pluviali tempore loca dixeris inaccessa. Undique rupes in baratra pergunt profundissima, quæ horrorem incutiunt. Exinde superatô jugô perinsigne Cœnobium extructum est, in quo mansiones plurimæ sunt. Omnia officinarum genera, & dormitorium in quadro positum. Nihil in hoc Conventu non religiosum, nihil non nitidum, ut quisque mortalium se ex improvîso magna cordis compunctione commoveri præsentiat, locus enim ipse pio quodam, & divino ardore animas ad beatè vivendum, ad relinquendas mundi hujus sordes incredibili modô excitat.

Q. Quæ sint Nomina hujus Sera-
phici Montis ?

R. **V**aria tam in sacris, quàm pro-
fanis historiis sortitur nomina,
conformiter ad ea, quæ diversis tempo-
ribus ibi acciderunt. I. Appellatur no-
va *Bersabee*, quæ interpretatur *puteus*
juramenti, sive locus plenus aquâ, un-
de, ut patet ex Gen. cap. 21. cognitio
Dei per totum mundum diffusa est: *A-*
brabam verò, ait sacer textus, *plantavit*
nemus in Bersabee, & *invocavit nomen Do-*
mini Dei Aeterni. Et Franciscus portan-
do Sacra Stigmata orta ex vera sylva,
horto, & arbore Christo, cujus flores
illius sunt cicatrices, honorem nominis
Jesu per mundum universum propaga-
vit. II. Dicitur nova *Jerusalem*, vel
nova *Calvaria* ratione Passionis Christi
hoc loco in Francisco renovatæ, quo
sensu locutus est Sixtus IV. Montaltus
Cardinalis, & Rodolphus inquires :
Mons ille est velut altera Jerusalem. III.
Nominatur ab Alexandro IV. confide-
ran-

rante immensa hujus sacri loci prodigia, *Vernia*, quasi amœnum, & floridum Ver, non solum foliis, & floribus, sed & supernis gratiis, & favoribus. IV Vocatur à Plutarcho, Sabellico, Horatio epist. 1. ad Quintium, & Joanne Baptista Mantuano Fast. 5. *Laverna* propter Templum Deæ *Lavernæ* ibidem olim extractum, & tempore superstitiosæ gentilitatis à latronibus teste Aufonio in magna habitum veneratione: inde est vulgatum illud: *Pulchra Laverna da mihi fallere.* Scribit Franciscus Maurus lib. 2. Francisciados, raptores, prædones, ficarios in *Laverna* monte sub patrocinio falsæ hujus Deæ aliquando frequentes consedisse, finitimis, & viatoribus infestos, quibus de altissimo monte prospectus ad omnes vias patebat. V. Nuncupatur à D. Bonaventura, Pallid. Virg. lib. 7. de inventione rerum, & Martyrologio Romano *Alvernia* ob loci horrorem, & asperitatem.

Q. A quibus Religiosis ex S. Ordine Minorum inhabitetur hodie Mons iste venerandus ?

R. **P**atres *Conventuales* incoluerunt eum usque ad A. C. 1430. quo sollicitante Francisco *Cataneo* legitimo successore Illustrissimi Comitis *Orlandi* (qui nostris, ut statim videbitur, hunc locum gratiosè donavit) & ultimi ex ejus linea, Sedente Martino V. ad PP. *Observantes* rediit, donec A. C. 1431. ad instantiam Florentinæ Reipublicæ, & Cosmæ Medices Magni Hetruriæ Ducis sub Eugenio IV. iterum Patribus *Observantibus* extraditus est, qui à circumjacentis Patriæ hominibus ob amicitiam, quâ Patribus *Minoritis* juncti erant, plures molestias sunt perpeffi, usque dum eorum protectio, cura, ac defensio ab eodem Summo Pontifice Eugenio IV. Florentino Senatui commissa fuisset, qui eam ex animo acceptans illius executionem Lanificum Consulibus (uti appellabantur) mandavit, Hi verò insignibus tum præme-

memorati Pontificis Eugenii, tum Florentini Senatûs, tum proprii officii Monasterii foribus affixis concreditos sibi Religiosos ab omni prorsus vexatione, ac humana molestia immunes reddiderunt. Tandem A. C. 1625. mense Novembri à Summo Pontifice Urbano VIII. Conventus iste datus est Patribus *Reformatis*, & ex mandato ejusdem Pontificis primus Guardianus Reverendus Pater *Alexander à Borga* à Reverendissimo Patre Generali Ministro *Bernardino à Genis* ibidem institutus.

Q. A quo, & qua occasione acquisiverit hunc Sacrum Montem S. Franciscus?

R. **I**ngenti Franciscus æstuans martyrii desiderio per Hispanias versûs Marochium A. C. 1213. iter est aggressus, ut sanguinis sui profusione doctrinam Evangelicam confirmaret. Postquam cum Fratribus Massæo, Leone, & Angelo Reatino cœptum prosequens
iter

iter ad arcem pervenit S. Leonis, ubi nuptiæ celebrabantur Comitis hujus Castri, qui cum illustrissimo Comite *Orlando Cataneo* erat consanguinitate junctus, audito tubarum clangore, & tympanorum sonitu ait ad socios: *Eamus, & nostras opponamus arces demonis insidiis, quas in ejusmodi jubilationibus sternere solet incautis.* Unde post sacrum solemne, cui omnes hospites intererant, eos *Franciscus* in editiori loco ferventi detinuit sermone, proposito Themate: *Tam ingens est bonum, quod spero, ut omnis pœna me deleat.* Absoluta concione Comes *Orlandus* longum cum viro Seraphico inivit discursum de animæ suæ salute, in quo mirificè fuit spiritualiter recreatus, obtulitque ei sponte Montem *Alverniæ*, cujus erat Dominus. Terminatô nuptiarum spectaculô, progrediente Sancto Patre ad partes Infidelium, duo, viri Sancti, focii montem undique lustraturi conscenderunt, quibus se ipsemet Comes *Orlandus* comitem junxit 50. militibûs stipatus, & inventa planitie ædificandæ do-

domunculæ idonea mox milites excisis
 è nemore ramis sufficiens efformârunt
 tuguriolum, quod inhabitandum in
 pacificam possessionem publicô desuper
 confectô instrumentô adhuc in Conven-
 tûs hujus cartophylacio asservato Fra-
 tribus nostris solemniter tradidit.

Q. Qualiter fuerit D. Franciscus in
 primo ad montem *Alverniæ* ac-
 cessu ab Aviculis salutatus?

R. Educem ex Hispaniis A. C. 1216.
 Seraphicum Patrem, multi Fra-
 tres Assisii apud S. Mariam Angelorum
 reverenter inviserunt: inter alios ade-
 rant duo illi Fratres, qui Sacri Montis
 possessionem acceperant, informârunt-
 que Sanctum Parentem, loci hujus di-
 spositionem contemplationi esse per-
 fortunam; unde S. Franciscus, ut ipse-
 met videret locum, cum his duobus,
 ac aliis tribus discipulis suis Angelo,
 Leone, Massæo perexit ad Montem:
 jugum *Alverniæ* superantibus, & sub
 um-

umbra cujusdam quercûs quiescentibus plurimæ diversarum specierum aviculæ applaudunt, ubi aliis capiti, aliis scapulis, aliis genibus S. Francisci insidentibûs, miro alarum motu blandientibûs, suavi concentu adventui ejus gratulantibûs, & quasi ad moram invitantibûs dixit ad socios: *Video Fratres mei voluntatis esse Divinæ, ut hîc incolatum capiamus, tantum sorores aviculæ de nostra videntur præsentia gratulari.*

Q. A quo fuerit hîc prima Ecclesia ædificata, quando, & â quo consecrata?

R. **E**Xpertus personaliter S. Franciscus *Alverniæ* Montem vitæ solitariae, & contemplationi aptum, ingens concepit desiderium, ut in eo Ecclesia ædificaretur, ubi Fratres Laudes divinas persolvere valerent: dum igitur noctu in vigilia Nativitatis B. Virginis Mariæ in sua Cella in oratione perlisce-
H
cisce

cisce vade citò ad Oratorium Fratrum (quod
 ibi erat, ubi nunc est Ecclesia) *ibi enim*
te Mater Dei expectat : abiit statim Fran-
 ciscus ad locum sibi ab Angelo desi-
 gnatum, ubi gloriosissimam Cœlorum
 Reginam suprâ altare in lucida, & re-
 splendente nube cum SS. Joanne Bapti-
 sta, & Evangelista, ac ingenti supe-
 norum Spirituum multitudine invenit, à
 qua formam, secundum quam exstru-
 enda erat parva Ecclesia in honorem
 ejusdem S. Mariæ de Angelis, est edo-
 ctus. Sequenti itaque die advocavit Se-
 raphicus Pater Comitem *Orlandum*, cui
 nocturnam fideliter exposuit visionem,
 humiliter rogando, ut Ecclesiam juxta
 instructionem à Dei Matre acceptam fa-
 ceret ædificari, id, quod pius *Orlan-*
dus promptissimò animò est executus,
 inchoatùmque ædificium A.C. 1216. fe-
 liciter perfectum est A.C. 1218. non ob-
 stante gravissima malignorum spirituum
 resistantia, qui sæpè excitata horribili
 tempestate, opus tam sanctum impedire
 nitebantur, continuò destruendo, quod
 erat

erat ædificatum. Hanc Ecclesiolam ipsemet S. Franciscus dicavit S. Mariæ de Angelis, ponendo Crucifixum ad ad Aram majorem, qui hodie in medio Ecclesiæ Fidelium adorationi prostat: & in hac sacra Æde jacet Comes *Orlandus* in habitu Franciscano sepultus.

Ne verò hæc Ecclesiain aliquo Affiliati S. Mariæ de Angelis cederet, sed ejusdem esset æstimationis, ac auctoritatis, voluit eam Alexander IV. A. C. 1256. die 20. Augusti à septem Episcopis Aretino, Urbinatè, Florentino, Assiliatè, Perusino, Tifernatè, ac Fesulano solemni ritu consecrari, qui etiam post Ecclesiam consecratam præsentè S. Bonaventura totius Sacri Ordinis nostri Ministro Generali universum in gyro montem equitando benedixerunt.

Q. Quid memoratu dignum acciderit in hac Mariana Ecclesiola?

R. **I**N maxima veneratione semper habebatur hæc sacra Ædicula; quia fuit cœlestibûs apparitionibûs dignificata, &

â pluribus Sanctis frequentata. In ea se visibilem præbuit Cœlorum Regina. In ea Seraphicus Pater frequenter orabat, corpusque suum flagellabat, ut defluo sanguine pavimentum respergeretur. In ea alii plures ex sacro nostro Seraphico Ordine suas ad Deum fundebant preces, S. Antonius Paduanus, S. Ludovicus Episcopus, S. Bonaventura, S. Didacus, S. Bernardinus Senensis, & Feltrensis, S. Joannes Capistranus, SS. Proto-Martyres Berardus, Petrus, Accursius, Adjutus, & Otho, qui inde Marochium pro consequenda Martyrii corona abiêrunt.

Q. Quid in hac Ædicula evenerit Beato Joanni ab Alvernia?

R. **B**Eatus iste Pater in profesto S. Laurentii (quem impensius colebat) cum in vesperis illa caneretur Antiphona: *Adhæsit anima mea post te, & gloriosissimi Martyris passionem altiùs contempleretur, vidit ipsum in craticula sub-*
jectis

jectis prunis jacentem, & S. Martyris
 coelestem mentis ardorem. Vidit dein
 Divum Laurentium suavissimo aspectu
 in se oculos vertentem, ex quo statim
 immensò repletus gaudiò in mentis ex-
 cessum actus ita immobilis hæsit usque
 ad horam Completorii, quò finitò ad
 cantum: *Salve Regina*, idem S. Lauren-
 tius Martyr super Altare majus totus
 lætus, & jucundus Insigne Passionis dex-
 terà tenens apparuit dicens: *Joannes ve-*
lis quæque adversa libenter pro Christo pati;
quia ego per igneam craticulam immensas
gratias, & favores consecutus sum in cælis.
 In solemnitate Dedicationis Beati Mi-
 chaëlis Archangeli descendit è sua cella
 in Ecclesiam, ut cum Fratribus illa no-
 cte Laudes decantaret matutinas. Qui-
 bûs persolutis perstitit in meditatione
 Curiaë coelestis, & gloriæ Angelorum.
 In cellam regredienti ad Ecclesiæ osti-
 um occurrit Cytharedus non visu, sed
 sono, & hominem ad melodiam obstu-
 pentem comitatus est usque ad cellam
 semper psallens, variosque emittens so-

nos, & chori cœlestis gloriam repræsentans. Cum idem hoc loco in die commemorationis omnium Fidelium defunctorum summo charitatis affectu Sanctum offerens Missæ Sacrificium pro animabus Purgatorii Sacratissimum Christi Corpus elevaret, miraque dulcedine pietatis, & fraternæ dilectionis Deo Patri exhiberet, ut pro amore Unigeniti Filii, qui in Cruce pependit, animas misellas ab ipso creatas, & redemptas è Purgatorii carcere misericorditè liberaret, vidit innumeras quasi ex ignita fornace prodeuntes in cœlum ascendere, & gratias pro tanto beneficio rependere.

Q. A quo fuerit hæc Ecclesiola Altaribus exornata ?

R. **F**Ratres nostri hanc sacram Ædem devotissimo Dominico *Cartoli* exornandam tradiderunt, ea tamen lege, & conditione, ut principales, & capitales muros intactos relinqueret, & ne quid ejus formæ immutaret, nève quid

ac-

accrementi acciperet, timebant quippe, ne & ipsi malè perirent, prout tres sibi mutuò succedentes PP. Guardiani, qui eam ampliare, ac in aliam formam ab ea, quæ à Gloriosa Virgine, & Sanctis Joanne Baptista, & Evangelista Seraphico Patri ostensa fuit, transferre attentassent, malè perierunt. Vestigia fundamentorum, quæ dicti PP. Guardiani jecerant, paucis abhinc annis adhuc ex parte aream respiciente videri poterant. Præfatus ergo Dominicus *Cartoli* Civis Florentinus tria lignea altaria A.C. 1486 in ista posuit Ecclesia. Chorus ligneus fabricatus fuit à nostris Religiosis A.C. 1465. Adhærentem huic Ecclesiæ turrim campanariam, quæ & moderno Templo, de quo postea, deservit, idem Dominicus sumptis lapidibus ex arce Comitum *Orlandi*, à fundamentis erexit, & A.C. 1490. absolvit. Majorem campanam, quæ ad Comitem *Orlandum* pertinuerat, Serenissimus Laurentinus Medices Leonis X. Pontificis Maximi Pater, huc illo ipsò annò, quò turris perfecta est,

transferendam curavit. Alteram campanam fundi curavit S. Bonaventura actualis Generalis Minister, quam supra fagum à diametro turris sitam, appensam fuisse traditio fert, quæ fagus vulgò *S. Bonaventuræ* dicebatur, & in magna habebatur veneratione, quæ tamen jam aruit, nec ullum ampliùs ejus apparet vestigium. Tertia tandem campana A. C. 1490. ex plurium Fidelium eleemosynis conflata fuit.

Q. A quo fuerit moderna magnifica Ecclesia ædificata?

R. **C**Rescente Fratrum numero, & populorum devotione, cùm antiquior Ecclesia nimium esset angusta, & ampliori Peregrinorum numero capiendo impar, Illustrissimi pariter, ac pientissimi Heroes Tarlatus Petremallæ Comes, ejusque legitima uxor S. Floræ Comitissa Tertii Ordinis S. Francisci aliam multò capaciore, multòque elegantiore sub gloriosæ Virginis tutela

la suis sumptibûs â fundamentis erigendam curârunt, id, quod sequentes litteræ fornici principalioris ejus portæ inscriptæ apertè innunnt.

Anno Domini 1448. Nobilis miles Dominus Tarlatus de Petramalla, & Domina Joanna Comitissa de Sancta Flora uxor ejus ædificari fecerunt istam Ecclesiam ad bonorem B. Mariæ semper Virginis.

Sed cùm immatura morte præventi, quod piè, & sanctè proposuerant, ad effectum deducere minimè potuissent, suis hæredibus, ut mille aureos cororatos ad ejus perfectionem, ac viginti quinque singulis annis in Festo B. Patris Francisci ad Fratres induendos penderent, in testamento disposuerunt. Quibûs nihilominus piis Parentum votis minimè annuentibûs, Lanificum Consules, de quibus suprà, eam partim ære proprio, partim corrogatis piorum Fide-
lium eleemosynis A. C. 1497. feliciter absolverunt.

Q. Quis Altarium, & Capellarum in hac Ecclesia fit Fundator?

R. PRIMAM Aram S. Francisci à dextris fieri curavit A.C. 1588. Dominus Joannes *Nicolini* Marchio: alteram à sinistris gloriosæ Virginis in Coelos Assumptæ Dominus Christophorus à *Lappula* A.C. 1604. quæ dein per Iconum transmutationem Divo Antonio Patavino à Fratribus dicata fuit. Capella Nativitatis ædificata fuit A.C. 1484. à Jacobo *Brizzio* ex Parochia S. Stephani. Altera Annuntiatae iterum à Domino *Nicolini*. Aram Ascensionis Domini extruxerunt A.C. 1601. Domini Rodulphi nobiles Florentini. Ecclesiam istam consecravit Franciscus Salazar Episcopus Salaminæ A.C. 1588. Ædificium Capellæ Sacrarum Reliquiarum terminatum fuit A.C. 1635. sub Guardianatu Patris Innocentii à *Cruce* sumptibus Domini Philippi *Nicolini*. Tandem altera Capella prio-

priori à diametro opposita ære Domini
Octaviani Ducis de *Talla*.

Q. Quæ Sacrosanctæ Reliquiæ hîc
sint in veneratione ?

R. *In Ecclesia.*

IN primo Repositorio. Asservatur ca-
put cum brachiis Beati Mariani à
Lugo : sacra ossa duarum sociarum
S. Urfulæ: & brachia Beati Joannis ab
Alvernia.

In secundo Repositorio. In media
capsula est reliquum corpus Beati Ma-
riani à Lugo : in aliis duabus capsulis
residuum corpus Beati Joannis ab
Alvernia.

In tertio Repositorio. In magno
Reliquiario ex cupro continentur se-
quentes Reliquiæ: nempe ex linteo ,
quo Christus Dominus adhuc infantulus
involutus fuit: ex purpureo ejusdem
vestimento: ex columna, ad quam al-
ligatus pro nobis flagellari voluit : ex
ejusdem sepulchro: ex pelvi , in qua
Di-

Discipulorum pedes lavit: ex crinibus, & lacte Beatæ Virginis Mariæ: ex crinibus S. Joannis Evangelistæ: ex crinibus, & sanguine S. Patris Francisci: ex ossibus S. Joannis Baptistæ: ex ossibus SS. Apostolorum Petri, & Pauli: dens unus S. Thomæ Apostoli. In uno vasculorum ex parte Evangelii una spina ex corona nostri Redemptoris: in altero particulæ habitûs, & tunicæ S. Francisci: in binis cistulis recluduntur ossa S. Emerentianæ Virginis, & Martyris, & pars Pastoralis S. Thomæ Cantuariensis.

In quarto Repositorio. In Reliquiario figuræ pyramidalis est chrystalinus cyathus, ex quo S. Franciscus in mensa Comitis *Orlandi* bibere solebat: pars chordæ, & pallii S. Ludovici Episcopi. Subtus est scutella lignea cum particulis panis, ex qua in arce Comitis *Orlandi* S. Franciscus panem intinctum sumebat. In vase suprâ argenteam statuatam A. C. 1679. huic loco ab Illustrissimo Domino Marchione nobili de Monte

te Policiano donatam, est una crucula ex illa fago, ad cujus pedem erat foramellum plenum aquâ, in qua S. Franciscus manus stigmatizatas lavabat. In alio vitreo vase custoditur mappa, quâ mensa tegebatur, dum S. Franciscus cum Comite *Orlando* manducabat, quæ si explicatur, hodiedum suavissimum spirat odorem. Intra mensam autem hanc sunt omnia Sanctuaria Jerosolymitana. In binis cistulis reconduntur ossa S. Paulinæ Virginis, & Martyris.

In quinto Repositorio. In duabus cistulis extat crux major ex ligno Montis Oliveti, ubi oravit Christus, cum crucula ex illa fago, ex qua visa fuit Beatissima Virgo benedicere Fratres processionaliter ad Sacellum Sacrorum Stigmatum contendentes. In mensula est epistola quædam scripta propria manu à S. Benardino Senensi. In vase vitreo reperitur Agnus Dei Innocentii XI. In altero vase ligneo Agnus Dei S. Pii V. In tertio vase cilicium S. Patris Francisci. Item crucula (cujus pes ex lapide

de porphyrio) cum sua figura ex arbore fici S. Petri de Alcantara. Intra tabernaculum deauratum est vera effigies Domini nostri Jesu Christi, de qua hoc refertur :

Cùm Rex Abagarus maximò tene-
retur desiderio videndi Dominum no-
strum Jesum Christum ejusdem auditis
miraculis , nec personaliter ob infirmi-
tatem, quâ laborabat, eum adire valeret,
piissimus Redemptor sacram, gloriosam-
que faciem suam velo impressam ad
eum misit , quæ in Regis cubiculum il-
lata, statim omnem undequaque locum
inuisitata luce replevit , ipsumque Re-
gem aspectu suo in morbo mirum in
modum recreavit. Hæc effigies asserva-
tur Viennæ in Galleria Imperatoris , a-
pud quem , dum Eminentissimus Do-
minus Cardinalis *Delci* nuncium Summi
Pontificis egisset , contractâ cum Impe-
ratoris Secretario notitiâ obtinuit ab eo
præfatæ Iconis copiam, qualem præme-
moratus Cardinalis suo donavit Secreta-
rio, hic verò A. C. 1685. huic obtulit

Ec.

Ecclesiæ, quæ tandem A. C. 1691. pro majori veneratione intra tabernaculum reposita fuit.

Infra altare est Corpus S. Pontiani Martyris, quod A. C. 1647. Illustrissimus Dominus Marchio Philippus *Nicolini* donavit. In almaribus lateralibus sunt 7. Reliquiaria argentea à diversis Benefactoribus facta ad preces Reverendissimi Patris Joannis Cosmæ à Monte Miniano, in quibus recluduntur insignes Reliquiæ sanctissimæ Virginis, & principalium Religionis Sanctorum. In aliis Reliquiariis partim ex hebeno, partim ex ligno deaurato fabrefactis sunt multæ Reliquiæ SS. Martyrum, Virginum, & Confessorum donatæ huic Ecclesiæ à Dominis Florentinis.

In Sacristia.

In cruce Chrystallina sunt tres cruculæ ex ligno, in quo Salvator mundi pependit; cor aureum ad prædictam crucem appensum obtulit ex devotione quæ-

quædam Domina Florentina. In cistula est cingulum Comitis *Orlandi*, quô aliquando B. Franciscus præcinctus, & dein iste Comes per id à doloribus liberatus fuit. In tribus majoribus cistis sunt habitus B. Joannis ab Alvernia, B. Conradi Offidani, & B. Eleutherii. In medio est cor Patris Bartholomæi à Salustio cum suo cilicio, & una cruce argentea plena diversis Reliquiis, & tria alba vitrea vascula plena variorum Sanctorum ossibus.

In duobus Reliquiariis sunt sequentia ossa: S. Sabinæ Virginis, & Martyris: S. Hilariani Martyris: S. Leodii Martyris: S. Secundi Martyris: S. Viti Martyris: S. Urbani Martyris: S. Crispinæ Virginis, & Martyris: S. Exuperantiæ Martyris: S. Vitalis Martyris, S. Germani Martyris: S. Getuliæ Martyris: S. Demetrii Martyris. Has Reliquias donavit Dominus Franciscus *Fabri* à S. Petro asserens, se earum Authenticam perdidisse. In vasis vitreis sunt Chirothecæ S. Petronii Archiepiscopi

pi Bononiensis : Cilicium B. Alberti à Sartiano : chorda B. Joannis ab Alvernia, chorda Venerabilis Fratris Philippi à Castilione: chorda Venerabilis Fratris Balthasaris à Chiavari : strophium, & chorda S. Bernardini Senensis: ex veste B. Catharinæ Bononiensis. In decem Reliquiariis sunt ossa diversorum Sanctorum.

In Reliquiario argenteo facto in forma Ostenforii est peciola tincta sanguine S. Patris Francisci cum particula ejusdem habitûs : item ex ossibus S. Patris Dominici, quæ omnia Cosmas III. magnus Dux Hetururiæ donô dedit.

Q. Quale, & à quo Coenobium in hoc Sacro Monte pro Fratrum habitatione extructum sit ?

R. **A**ntiquiores Fratres nostri nihil minùs, quàm ædificiorum molem, ac superbiam curârunt, sanctissimam semper præ oculis habentes paupertatem; idcirco pauperibus tugurio-

lis ex vili materia compactis erant contenti, quales, & primi Sacri Montis *Alvernæ* incolæ extitere, quibus humilis casula, vel stramine, vel arborum frondibus contacta, vel excavata rupes habitatio fuit. Cum autem Fratrum numerus indies magis, magisque augeretur, nec ea vivendi forma, cum iste Mons frigidissimus esset, omnibus esset accommoda, maximam tum Fratrum, tum prefatorum Consulum curam, ac diligentiam domus quædam pro majori parte lignea contra æeris, & frigoris inclementiam ad communem Fratrum habitationem juxta modernam Ecclesiam vigesimo sexto anno à morte Seraphici Patris ædificata fuit.

Q. A quo post secutum incendium Fratres protecti, & à quo hic Conventus in meliorem formam redactus fuerit?

R. Cum Illustrissimus, ac Reverendissimus Dominus Franciscus Piccolomineus Senarum Episcopus, & Card-

dinalis, postea Pius III. A. C. 1472. *Alvernæ* Montem devotionis causâ petere decrevisset, & aliquot famulos, qui necessaria pararent, præmisisset, eorum incuriâ Coenobium flagrare cœpit, cùmque vorax flammâ, tertia ejus parte absumpta, etiam illi, cui universa tum Fratrum, tum prædicti Cardinalis suppellex credita fuerat, minaretur incendium, genuflexi Fratres Divi Laurentii auxilium implorare cœperunt, se illi votò obstringentes, ut, si flammâ suppellectili, ac reliquiis adhuc restantibus parceret, ejus Commemoratio quotidie fieret ab ipsis. Emissò votò mox extinctus est ignis, & S. Laurentius ex medio ejus apparuit. Ab hoc tempore nullo die prætermisso fit à Fratribus Commemoratio S. Laurentii. Præfati verò Lanificum Consules nostrorum Religiosorum operâ ut plurimùm adjuti constructis ex lapide muris, ut similem casum faciliùs præcavere possent, hujuscemodi damnum quantociùs reparandum curârunt.

Q. Quorumnam beneficiâ huic
Conventui alia commoda acces-
serint ?

R. **I**nfirmaria, ejusque Refectorium,
Aromataria, & uterque Xystus
liberalissimis Serenissimorum Hetruriæ
Ducum Cosmæ Medices, ejusque uxo-
ris Eleonoræ à Toletò sumptibûs A.C.
1594. constructa sunt. Bibliotheca A.C.
1557. diversis benefactorum eleemosy-
nis erecta est. Cômune Fratrum refe-
ctorium, & superædificatum dormito-
rium Joannis cujusdam ab Antiqua, vul-
gò, *Della vecchia*, Aretini Civis A.C. 1518.
liberalitate huic loco accesserunt. Pul-
cherrima cisterna, & aquarum capacis-
sima, quæ A.C. 1518. fabricari cœpit,
A.C. 1522. solerti Fratrum cura abso-
luta fuit.

Q. Quæ fuerit prima in hoc Sacro
Monte S. Francisci Cellula, &
quæ hîc ipsi cœlitùs promissa?

R.

R. **D**UO illi Fratres, qui Montem *Alvernæ* occupârunt, inter alia Oratoria, Cellam pro habitatione Sera-
phici Patris sub altissima fago ex lignis,
terra, & arborum ramis efformârunt,
quam dein *Orlandus* Comes ad preces
Viri Sancti in meliorem formam rede-
git; hæc fuit prima S. Francisci do-
muncula.

Cùm in ea die quadam S. Franciscus
ardentiùs oraret ad Dominum, apparet
ei futuris post mortem suam temporibus
plurimùm sollicito Christus Jesus super
mensam quamdam lapideam paululùm
â terra elevatam, in qua vir Sanctus
comedere solebat, sequentia ipsi fami-
liari colloquio revelans: *Scias Francisce!*
institutum tuum ad finem mundi duraturum:
nullum hujus Instituti persecutorem diù victu-
rum: ejus verò fautores, etsi in peccatis
fuerint, tandem Dei gratiâ spiritum com-
punctionis, & donum remissionis obtenturos:
ex Fratribus, qui pravè, & perditè vixerit,
vel convertendos ejus mores, vel ipsum Or-
dini valedicturum. Disparente Domino,

& Fratre Leone mensam sternere volente, prohibuit Franciscus, sed aquâ, vinô, oleô, & balsamô in memoriam 4. memoratorum Privilegiorum lavandam disposuit. Præter hanc alias quoque habuit Vir Dei super hoc lapide apparitiones, propter quas semper habitus est in magna veneratione. Pisanus lib. 1. Conf. ipsum vocat *mensam S. Francisci*. Tres B. Patris focii *lapidem repromissionis*. Ipsemet Seraphicus Fundator *Aram Dei*. Hac ratione isti petrae sequentia verba incisa leguntur.

Mensa B. Francisci, super quam habuit mirabiles apparitiones, sanctificansque ipsam effudit oleum desuper dicens: Hic est Ara Dei.

Antiquissimus, sed imperitus Poëta 4. prærecensitas prærogativas Sacri Ordinis nostri his versibus expressit:

Francisco fundente preces (ut tempore multo

Mos inolevit ei) Coelestis Filius ipsum

Exultare jubet : annuncio quatuor, inquit, do-

Dona superna tibi, stabit tuus Ordo
per ævum,
Nullus ibi Frater, cui sit perversa
voluntas,
Stare diu poterit: vix Ordinis ho-
stibus annos
Vivere dimidios præstabitur, ejus
amici
Vivent, & vitam concludent fine
beato.

Q. An exempla aliqua adferri pos-
sint, Deum iis in extremis esse pro-
pitium, qui Sacrum Ordinem Se-
raphicum, ejusque Alumnos fa-
voribûs prosequuntur?

R. **T**Alia duo exempla signata repe-
riuntur apud Waddingum ad
A.C. 1281. num: 10. & 11.

P R I M U M.

DUO Fratres Parisienses, cùm aliò
proficiscerentur, media hyeme sub
prima noctis hora accesserunt fatigati

ex itinere, lutô conspersi, & pluviam
madefacti ad ostium cujusdam Equitis
Fratribus infensi, qui à viginti annis
suos reatus non curaverat confiteri. Al-
loquentibus Matrem familias, illa re-
spondit: *Nescio boni Patres, quid agam,*
si vos sub tecto admiserò, timeo mariti mei
vobis haud amici offensam: si crudeliter tem-
pestuosa nocte dimiserò, est, quod verear Dei
indignationem. Ingredimini, & latebitis,
donec vir meus è venatione regressus cœna-
verit; deinde vobis faciam occultè de rebus
quibusque necessariis provideri. Tum ad-
venit maritus, & hilariter cœnat; uxor
verò cogitabunda tristatur ob Fratrum
inediam. Interrogat ille causam mœsti-
tiæ. Respondit, se timere causam re-
velare. Securè, spondet se mali nihil
illaturum. Rem omnem illa narrat, &
se timere Dei judicium subjungit, quod
illius Servi fame, & frigore pereant,
ipsi verò in deliciis luxurientur. Mi-
tior factus jussit Patres è latibulis evoca-
ri, & charitativè tractari. Dum verò
illi accedunt ad ignem, videt hospes
fa-

facies macilentas , vestes madidas , pedes sanguine decurrente perfusos , facta manu Domini super eum , compunctus dolore cordis intrinsecus , ex leone mitis agnus evasit , propriis manibus eorum lavit pedes , mensam apposuit , lectos præparavit , advectis recentibus paleis . Adhibitis charitatis officiis , Fratrem seniore seorsim vocatum interrogavit , an effrons peccator , qui tot annis ritè non fuit confessus , veniam auferit à Domino sperare ? respondit ille : *Spera in Domino , & fac bonitatem , quia ipse faciet tecum secundum magnam misericordiam suam : ipse est , qui promisit : in quacunque hora ingemuerit peccator , omnium iniquitatum ejus non recordabor .* Ezechiel. 18. v. 22. At ille : nolim itaque ego Confessionis Sacramentum differre ; quare , si licet , hac nocte conscientiam velim exonerare , ne contingat citius , quam velim , à me repeti animam meam . Nullum subesse mortis periculum cogitans Frater , rogavit , ut in crastinum Confessionem differret . Abièrunt om.

nes cubitum, sed aliquantulum somno refocillatus Sacerdos secum cogitans de dilata propter suam culpam Confessione, & de periculo, quod homo dixit potuisse imminere subitanæ, & improvise mortis, totus tremens exsurrexit, & in pavimento in faciem prostratus orabat, ne sua culpa miser ille periret, sed saltem ad sequentem diem valeret. At facta visione conspexit jam hospitem defunctum, altercantes bonos, & malos Angelos circa ejus animam, & in statera librandorum operum præponderasse satis plurima mala paucis bonis: statim tamen defuncti Angelum Custodem dixisse: afferantur, & apponantur paleæ illæ, quas sternendis lectis pauperum Religiosorum ille jam compunctus hac nocte propriis manibus, & humeris apportavit, addaturque sacræ Confessionis fervens desiderium. Additis his superârunt bona condonatis propter salutaris Sacramenti votum cunctis reatibus, deduxeruntque Angeli tremulam animam in locum sperandæ salutis.

S E C U N D U M.

A Liis duobus Fratribus Parisiensibus per Burgundiam transeuntibus occurrit homo devotus, rogans, ut in domum suam velint descendere. Annuentes introduxit in præparatum hoptii cubiculum: *hæc*, inquit, *est Camera Minorum*. Sciscitantibus appellationis originem narravit, se duobus Fratribus tota veste madefactis ignem accendisse, habitus aquâ defluentes expressisse, & cætera charitatis obsequia addidisse; mox ægrotantem valdè timuisse, ne in æternum periret. Inter has angustias immissa visione in ponte quodam angustissimo se putabat hædere, neque pedem movere ausum, ne decideret in ardentes rogos subtus extructos. Compellabatur tamen à malis Angelis, ut progrediretur, at à bonis sibi visum aquæ guttis illis, quas ex madidis Fratrum vestibus aliquando expressit, subjectos ignes extinguere, & in amæna loca Paradisi à Sanctis Angelis se perducere.

Tan-

Tanta consolatione, inquit, repletus dum evigilavi, constanter mecum decrevi, perpetuum parare Minoribus hospitium, quibus cubiculum hoc lectis, & cæteris rebûs necessariis instructum applicui, eorumque meritis, & precibûs me salvandum iri in Domino confido.

Q. An aliud præter memorata quatuor Privilegia hoc loco Divo Francisco fuerit revelatum à Domino ?

R. **F**Amem per totam Italiam grassaturam hîc etiam Divina cognovit revelatione Divus Franciscus, sed primùm instante morte Fratri Leoni manifestavit dicens : *Heu Frater mi ! propter peccata populorum mittet Deus magnam famem in mundum, sed propter merita cujusdam pauperis (nescio cujus) qui modo vivit in mundo, hoc flagellum distulit Dominus, sed eò mortuò, ita fames hæc invalescet, quod innumirabiles homines miserabili egestate peribunt.* Statim à S. Francisci

sci morte prophetia hæc completa est ,
nam tanta fames universam pervasit Ita-
liam , ut miseri homines non solum her-
barum radicibus , sed etiam arborum
corticibus vesci cogerentur , unde , &
tanta clades subsecuta est , ut nihil , ni-
si mortis imago ubique appareret. Qua
debaechante apparuit Beatissimus Pater
Fratri Leoni , & se pauperem illum fuisse ,
propter quem Deus hanc plagam
distulit , ostendit. Pisanus lib. 2. Conf.
8. Gonzaga 2. p. de Provin. Tusciæ.

Q. Quomodo liberaverit S. Francis-
cus in isto loco Fratrem Leo-
nem à gravi tentatione ?

R. **F**Rater Leo gravissima non carnis,
sed spiritus tentatione pulsatus
cupiebat habere de verbis Domini scri-
ptum aliquod ipsius S. Francisci manu
exaratum , ex quo credebat evadere ,
vel saltem facilius ferre tentationem.
Franciscus in cella reclusus , juxta Fra-
tris desiderium , quod pius discipulus
vere

verecundiâ victus Sancto Patri pandere sibi non fidebat, propria manu scripsit sequentem Benedictionem ex libro Numerorum cap. 6. v. 24. magno, & mysterioso Tau charactere signatam.

BENEDICTIO à S. FRANCISCO FRATRI LEONI DATA.

T. *Benedicat tibi Dominus, & custodiat te: ostendat faciem suam tibi, & misereatur tui; convertat vultum suum ad te, & det tibi pacem. Dominus benedicat Fratrem Leonem.*

Hanc chartulam dein tulit Divus Franciscus prædicto Fratri, qui, ut accepit optatum illud donum, mox evanuit tentatio. Hanc scripturam diligentissimè custodivit ad vitæ tempus Frater Leo. Post ejus verò obitum asservatur in hodiernam diem in Sacrario S. Francisci Assisii.

Q. Cujus munificentia prima D. Francisci Cellula in Sacellum S. Ma-

Mariæ Magdalenæ transiverit ,
& qua de causa ?

R. **C**Apellam hanc secundum præfata-
tam formam ædificavit Illustris-
sima Domina Catharina Roberti Petre-
mallæ Comitis uxor , eamque S. Mariæ
Magdalenæ dicavit ; tum quia hæc fan-
cta prima fuit Christi pœnitens , hîcque
locus primus fuerit , in quo Divus Fran-
ciscus in Sacro Alvernîæ Monte pœni-
tentiam egit : tum quia multiplices ap-
paritiones ab eadem S. Maria Magdalena
hîc P. Mariano à Lugo factæ sunt , qui
mortua uxore ad salvandam animam do-
mô egressus hospitium uno circiter mil-
liari ab *Alvernia* distans fortè subiit ,
ut tantisper refocillaretur , ubi dum ci-
bum præstolaretur , audivit vocem bina
vice dicentem sibi : *Mariane ! Mariane !*
in hoc loco salvabis animam tuam. Unde
conscenso monte , & suscepto S. Fran-
cisci habitu vitam in Religione Seraphi-
ca traduxit Angelicam. Dæmonem an-
nis

nis quindecim molestè persequentem patienter tulit. In specie mustulæ infernalis hostis sæpe apparens orantem affligebat, & singulis noctibûs per horam unam vexabat, donec vir Dei longa consuetudine eum despicere cœpit. Sacerdotibus sacrificantibus libenter interferebat, in oratione assiduus meruit visiones videre cœlestes Christum Dominum, gloriosissimam ejus Matrem, ac S. Mariam Magdalenam, cujus interventu rupem illam miraculosè complanavit, quæ ingressum ad Capellam istam præpediebat, ut hodie pontis loco introeuntibus deserviat. De hoc etiam refertur, quòd, dum Janitorem Florentiæ Cœnobii S. Salvatoris agens vidisset præ foribus S. Franciscum aliò sociatum Minoritâ, hortatusque fuisset, ut intrarent, tale acceperit responsum: *Ingressi nolumus domum à nostra professione alienam*; fuit autem tunc certè sumptuosior, & magnificentior, quàm paupertatem deceret Franciscanam, insumpserant enim primi structores, & demum Sere-

nis-

nissimus Laurentius Medices in ea perficienda ultra centum millia aureorum, sed subsidente solo, vel structuræ vitiis totum fermè corruit ædificium. Hic Dei servus tandem meritis plenus obiit A.C. 1495. die 1. Januarii.

Q. An aliud etiam Nomen habeat præacta Capella ?

R. **H**Æc Capella dicitur etiam Sacellum *Cardinalis* à cineribus Illustrissimi Galleoti de Ubertinis Aretini Petremalæ Comitis, ac S.R.E. Cardinalis in eo reconditis. Supra portam hæc incisa conspiciuntur :

Anno Domini 1224. Beatus Franciscus sub hac arbore sæpè cum gratiarum actione, & lætitia spiritûs comedit: & circa Festum Exaltationis S. Crucis Seraph ei in bujus montis latere apparuit: & ex tunc corpori ejus Stigmata Domini nostri Jesu Christi mirabiliter impressa fuerunt.

In hoc Sacello existit quadratus ille lapis ferrea crate contactus, super
K quem

quem S. Franciscus Christum Dominum
sedentem conspexit sibi superius relata 4.
Privilegia revelantem.

Q. Quid de Petra in morte Christi scis-
sa, in qua S. Franciscus Psalmos
Pœnitentiales recitare, & super-
nas recipere immisiones solebat?

R. CUM die quadam Seraphicus Pa-
ter è Cella sua egressus per hu-
jus Sacri Montis salebras discurreret,
& locum contemplationi opportuniorem
quæreret, non longè à prædicta domun-
cula offendit quoddam saxum, quasi
artificiosè ad instar cubiculi scissum,
quod ingressus post 7. Davidicorum
Pœnitentialium Psalmorum recitationem
exactiùs considerare, summòque ejus
Opificis sciendi desiderio flagrare cœpit:
nam inferior ejus pars pavimenti, su-
perior verò, quæ & rimulam recipien-
dæ luci accomodam habet, tecti affabrè
elaborati formam præsefert: & ecce!
dum ejusmodi desiderio instantiùs va-
caret,

caret, affuit ei Angelus inquires: *Francisce! quid miraris? Scito hanc Petram scissam esse cum cæteris saxis in mei, & tui Domini amara morte.* Hac de causa S. Pater majori deinceps devotione istum locum frequentavit, tenerrimis gemitibus, & suspiriis compatiens Passioni ejus, cujus causa dictæ petræ scissæ sunt, & licet Dæmon sæpe Franciscum ab orando, & meditando impedire conaretur, ingentes ab alto dejiciendo lapides, nunquam tamen à solita eum oratione, & meditatione potuit dimovere; quin imò ex hoc tempore quotidie Vir Sanctus illuc accedere, & 7. Davidicos Psalmos Pœnitentiales persolvere solebat.

Q. An præter Angeli testimonium alia aliqua autoritate probetur, aliqua sui parte Montem Alverniæ in morte Christi scissum esse?

R. **V**eritati huic testimonium perhibent S. Bernardinus Senensis in suo Seraphim tom. 3. Cardinalis Baronius

nus ad A. C. 34. Flos Sanctorum Ribadineiræ in Feste S. Francisci cum pluribus aliis, & Cimenius Patriarcha Jerosol. Tract. 5. cap. 12. inquiens : *In Italia, die, quâ Christus expiravit in Cruce, apertus fuit quidam Mons magnus, quem Laverna nuncupant, scindens se in abyssum, & petrae volabant tantum in aere; quod relabentibus ipsis saxis inter eos distantia magna remanserit.* Franciscus item Salazar in Epistola responsoria ait : *O verè felices populos, & feliciores Franciscanos milites, Sacri Montis incolas, quibus tot, & tanta hic enunciata vestigia, cavernas, & prærupta montis latibula, petras magnò miraculò scissas intueri concessum est.*

Q. Quod sit illud foramen Diaboli, Italicè *Buca del Diavolo*, per quod Dæmones fugerunt, dum Christus D. Francisco Sacra Stigmata imprimeret ?

R. **R**upto, & scisso monte in obitu
 Servatoris, tanta effecta est pro-
 funditas, ut mons quasi insulatus eva-
 ferit excepta orientali parte: in hac pro-
 funditate communiter ajunt esse *foramen*
 Diaboli, per quod fugerunt legiones
 Dæmonum habitantium in lacu in cen-
 tro montis, quando advenit Dei Filius
 Seraphico Patriarchæ Sacra Stigmata in-
 sculpturus. Nec mirandum Dæmones
 hinc recessisse, dum Franciscus signa
 Dei vivi reciperet, qui jam in ejus na-
 tivitate plurimum commoti, & territi
 fuere, *in hora* (inquit Montefier Conf.
 lib. 1.) *nativitatis B. Francisci tanta com-*
motio fuit in inferno, ut Dæmones territi
crediderint judicium advenisse. Ex isto la-
 cu derivant novem fontes exprimentes
 novem Choros, inter quos major, &
 excellentior, vulgò *S. Francisci fons* di-
 ctus est, ex quo sæpè tum ipse S. Pa-
 ter, tum S. Antonius, alique Beati bi-
 berunt, qui omni cisterna pro tunc
 destituti, inde aquam haurire consueve-
 rant.

Q. Quod ministerium præstiterit
Falco, five *Austur* D. Francisco
 in Monte *Alvernia* ?

R. **P**ROPÈ locum prædictum versùs
 Occidentem nidificans *Falco* ma-
 gno se amicitiae fœdere junxit B. Fran-
 cisco, eique æditui locò servivit, tempo-
 pore nocturno horam, qua Vir Sanctus
 surgere solebat ad Laudes Divinas can-
 tu suo præveniens, quod Dei famulo
 valdè gratum erat. Dum autem Servus
 Christi infirmitate plùs solito gravaretur,
 parcebat *Falco*, nec tam tempesti-
 vas indicebat vigilias, sed quasi divi-
 nitùs instructus circa diluculum vocis
 suæ campanam levi tactu pulsabat. Di-
 vinum certè videtur fuisse prælagium,
 tam in exultatione diversarum *avium*,
 quàm in cantu *Falconis*, Dei laudatorem,
 & cultorem Franciscum pennis contem-
 plationis subvectum, fore etiam hoc lo-
 co Seraphica apparitione sublimandum.
 Cæterum constat veridica eorum relatio-
 ne,

ne, qui sacrum hunc Montem inviserunt, *Astures* ab eo tempore nunquam ex hoc Monte recessisse.

Q. Quid de quinque Cellis Comit^{is} *Simonis* memorandum?

R. **P**ost mortem D. Francisci Illustrissimus Comes *Simon Guidonis Battifolii* filius, *Hetruriæque* Heros intra *Ædículas S. Antonii Abbatis, & S. Sebastiani Martyris* quinque cubicula, quinque Sacerdotibus, ab aliis Fratribus quoad habitationem separatis, quibus & de victu, & amictu providit, ne mendicationis causâ egredi cogerentur, ex ea, quâ in B. Franciscum ferebatur, devotione, extrui curavit. His verò Fratribus officitura Sacelli Sacrorum Stigmatum incumbibat, nec alteri, quàm Divinis celebrandis Officiis, ac sacris, continuisque meditationibus vacabant: & inter reliquos sanctitate insignes ad id munus exequendum à Reverendissimo Generali totius Sacri Ordinis nostri

Ministro feligebantur. Inter alios, qui has cellas incoluerunt, fuit Conradus *Offidanus*, Provinciæ Marchiæ Alumnus, cujus habitus adhuc cum aliis sacris reliquiis asservatur. De hoc recenset *Pisanus*, lib. 1. cap. Conf. 8. *Monteser*, & *Cetica*, quòd in vita resuscitaverit quinque mortuos; sibi que gloriosa Virgo in die Purificationis apparuerit, ac Puerum Jesum suis ulnis amplexandum tradiderit.

Quia autem A. C. 1289. Comes *Simon* in *Campaldino* bonorum suorum amissio Dominiò impotens ad alendos, & vestiendos Fratres effectus est, ii per aliquod tempus à Regina *Joanna* sacrum hunc Montem invisente sustentati, tandè cellis ruinæ proximis dimissis, cæteris Religiosis nostris fuerunt incorporati.

Q. Quæ fuerit *secunda* Divi Francisci in Monte Alverniæ Cella, & quid sibi in ea coelitus revelatum?

R. **D**Ivus Franciscus majoris solitudinis inveniendæ desiderio incensus cum Fratre Leone sacrum *Alvernæ* Montem obeundo attigit præcipitium, ubi hodie extat Capella S. *Sebastiani*, viditque ulterius plura esse loca contemplationi opportuna, ad quæ maxima cum aviditate suppositò in forma pontis lignò transivit, ubi iterum ex arborum ramis domunculam efformavit, quæ *secunda* D. Francisci Cella dicitur, hancque præ cæteris adamabat post acceptam supernam revelationem, ut hîc Quadragesimam SS. Angelorum celebraret, & plenioribûs affectibûs Deo vacaret.

Q. Quomodo inchoaverit istud Jejunium SS. Angelorum Divus Franciscus?

R. **C**onceptò strictiùs hoc anno jejunandi propositò, nempe in solo pane, & aqua, præcepit Fratri Leoni, quem solum secum retinuit, ut se-

mel ei ad vesperam panem afferret, & aquam, & præ tugurii relinqueret ostio: nocte verò media eum veniret invitatum ad laudes Divinas, & matutinas preces solvendas, non tamen repente introiret, sed deforis intonaret versiculum illum: *Domine labia mea aperies*, & respondente illo alteram versiculi partem, & *os meum annuntiabit laudem tuam*, ingrederetur, tacente autem regrederetur. Ad unguem omnia observabat bonus socius, nihil tam curans, quàm pio Patri in omnibus adesse, & obedire, sed sæpiùs reverti oportebat nocte intempesta; nam raptus in extasim sæpiùs non respondebat.

Q. Quid evenerit D. Francisco in hac *secunda* Cella?

R. **Q**Uamprimùm Vir Seraphicus hìc pedem fixit, ab aviculis non absimili modò, quò in primo ad hunc Montem accessu summâ lætitiâ fuit exceptus: quæ durante sua Quadragesima die-

dietim circa auroram ad orandum surgente Dei famulo tuguriolum circumdabant, & alternativo concentu Beatum Patrem mirum in modum recreabant, id, dum Franciscus admiraretur, audivit vocem dicentem sibi: *Francisce hoc tibi sit præsagium, quod Dominus hoc loco tibi singularissimum favorem quemdam exhibere velit.* Et ex tunc fuit interiùs certificatus, se in hoc determinato loco sacris Stigmatibùs decorandum.

Q. Quid acciderit Fratri Leoni in hoc eodem loco ?

R. **P**ostquam pius iste tanti Patris discipulus A.C. 1224. die 17. Augusti dictâ Missâ, & communicatô S. Franciscô, pro pane, & aqua abiisset, redux invenit eum suprà terram elevatum, & omni sensu privatum, cujus sanctos pedes fortiter, & piè completens, & lacrymis irrigans, devotissimè orabat dicens: *Deus propitius esto mihi peccatori per merita hujus Sanctissimi Viri*

Viri, & tantillum tuæ gratiæ mihi velis instillare. Aliis vicibûs vidit eum in raptu altissimas fagos superâsse, aliquando ad secundam, & tertiam aëris regionem evolâsse, ita; ut manibûs neququam, imò vix oculis attingi posset, quo casu Leo ad terram sese prosteruens eandem piissimè repetebat orationem: *Deus propitius esto &c.*

Q. Qualiter D. Franciscus in his piis spiritualibus exercitiis fuerit impetitus à Dæmone?

R. CERNENS hostis infernalis in servo Dei Francisco tanta gratiarum dona, varias ei inferre molestias parabat, non tantùm interiùs mala multa astutè suggerendo, sed etiam exteriùs sub horrenda specie cum illo manu ad manum confligendo. Transeunti semel Viro Sancto per arctam quamdam semitam, ad oram ingentis præcipitii, repentè in terribili occurrit effigie, quem, cùm ad suas artes non posset adducere,
in-

injectis in eum manibûs voluit de monte in profundissimum hiatum deicere; nihil erat, quod Franciscus apprehenderet; quare sibi imminentis petrae molem apprehendit, illique ultrò cedenti semet immerfit, & tanquam moli ceræ membrorum figuram impressit, quò dumtaxat remedio manifestum evasit periculum. *Pisanus* narrat, usque ad sua tempora, id est ad annum 1389. adhuc distinctè in hac petra effigiem capitis, manuum, pedum, & aliorum membrorum S. Francisci fuisse conspicuam, quæ tamen temporis decursu Peregrinorum ferro cessit.

Q. Quid egerit D. Franciscus superato precipitii periculò ?

R. **V**icta hac diabolica tentatione accessit Angelus bonus citharæ melodia tremulam refocillans animam tanta musicæ suavitate, & cordis suspensione, ut si diutiùs durasset, præ nimia dulcedine Vir Sanctus animam acturus sibi

sibi videretur. Tandem autem ad orationem reversus humili prece Dei circa se investigabat voluntatem, qua ratione in omnibus Divino sese conformaret beneplacito. Suggestum igitur est menti ejus, ut ex fortuita apertione libri Evangeliorum Divinum Oraculum legendo, tamquam à Christo sibi datum acciperet, & disceret, quam ipsi sortem Divina Providentia præparasset; quem, cum tribus distinctis vicibus in nomine Sanctissimæ Trinitatis aperuisset, & semper occurrisset: *Passio Domini nostri Jesu Christi*: intellexit Vir Deo plenus, quod uti Christum fuerat imitatus in actibus vitæ, sic conformis ei esse deberet in afflictionibus, & doloribus Passionis, antequam ex hoc mundo transiret.

Q. Quis alius casus hîc successerit?

R. **P**ost aliquot annos nempe A. C. 1273. cum quidam devotus Religiosus viam, quâ præfata specus petebat.

tebatur , hominum gressibus faciliorem reddere contenderet , ab eodem dœmone inde præcipitatus fuit. Cùm autem Fratres feretrò , ac cruce sumptis eò irent , ut defunctum sepulturæ traderent , eum illæsum , & Hymnum : *Te Deum laudamus* &c. canentem invenerunt , quibus fassus est , se interventu Seraphici Patris , cujus opem imploravit , incolumem evasisse.

Q. Ubi Divus Franciscus Sacra receperit Stigmata , per quem hic benedictus locus in Sacellum S. Crucis translatus , per quem exornatus ?

R. **N**On longè à præmemorata *secunda* S. Patris Cella construxerat sibi Vir Seraphicus sub procera quadam fago Oratorium , in quo integras in oratione noctes insumere assveverat. Hic in Festo Exaltationis S. Crucis paululùm ante auroram maxima luce circum-

cumfusus à Christo Domino sub Seraph specie in aëre sibi apparente sacris fuit insignitus Stigmatibûs. Simon Florentinus Heros tanto Patri addictissimus Sacellum istud sub titulo Sanctæ Crucis ædificari, & exornari curavit A. C. 1244. quod sequentes litteræ marmori incisæ fati indicant:

Anno Domini 1244. feriâ quintâ post festum Assumptionis gloriosæ Virginis Mariæ Comes Simon Filius Illustris Viri Comitis Guidonis Dei gratia in Tuscia Palatinus fecit fundari istud Oratorium ad honorem S. Francisci, ut ipse, cui in loco isto Serap apparuit sub anno Domini 1224. infra Octavam Nativitatis ejusdem Virginis, & corpori ejus impressit Stigmata Jesu Christi, consignet eum gratia Spiritus Sancti.

Spatium istud, in quo S. Franciscus Sacris fuit dignificatus Stigmatibûs, conclusum est ænea crate, quam annô Christi 1536. fieri curavit, perdevota quædam foemina Elisabetha, cujusdam Angeli de Baldis uxor. In hoc Sacro Stigmatum Sacello ardent perpetuò quinque

que argenteæ lampades , quas Eminentissimus Cardinalis *Montaltus* huic loco donavit. Chorum ligneum extruxerunt Fratres A. C. 1532. Hic est Indulgentia plenaria perpetua semel in anno lucrabilis , prout desumitur ex Bulla Clementis XI. data A. C. 1705. die 2. Octobris. Manet hic in Eremitorio semper unus ex dignioribus Patribus nostris , cui victus ex Conventu subministratur.

Q. A quo fuerit hoc Sacellum consecratum ?

R. **I**llustrissimus, ac Reverendissimus Dominus Reginaldus Ravenarum Archiepiscopus præsentē Reverendissimo Domino Aldobrandino Aretinorum Episcopo illud A. C. 1310. die 5. Septembris solemniter consecravit, ac Sanctæ Cruci, Sanctis Angelis, & B. Patri Francisco dedicavit. Dein majus Altare, ad quod reposita fuit nova imago facta à Domino Thoma *Alexandri*,

cujus Insignia, nempe agnellus cum duabus faciebus infra imaginem conspiciuntur, consecravit Reverendissimus Pater Frater Angelus Feducius à Bibiena Pisauriensium Episcopus A. C. 1375. die 25. Januarii. Tandem Franciscus Salazar Episcopus Salaminæ, nullo certo primævæ consecrationis vestigio exstante, id A. C. 1568. de novo consecravit.

Q. Quid acciderit in hoc Sacello cuidam Patri Guardiano Florentino Missam celebrare volenti.

R. **D**Um hic Sacerdos Missam inchoaret dicendo: *Introibo* &c. apparet ei Angelus Domini quærens: *Frater! de quo vis celebrare?* qui respondit *de Cruce.* Et Angelus: *non celebrabis de Cruce.* Subjunxit Guardianus: *celebrabo ergo de S. Francisco.* Cui Angelus: *nullò modò.* Replicuit Guardianus: *celebrabo itaque de B. Virgine Maria:* Cui Angelus: *non.* Cumque Guardianus instaret; *de quo ergo celebrabo?* reposuit Angelus: *celebrabis*

bis de Angelis. Scias totum hunc montem esse plenum Angelis, eumque sub eorum tutela, & protectione consistere.

Q. Quæ devotio in Sacello sacrorum Stigmatum vigeat, & unde constet Beatae Mariæ Virgini processionem ad id fieri solitam semper acceptam fuisse?

R. **A**D id ex omnibus Christiani Orbis regionibus perpetuò Fideles confluunt sua vota persolaturi, plurimaque inde beneficia à Deo O.M. meritis tanti Patris referunt. Unus è nostris Sacerdotibus singulis diebùs ibi peragit Rem Divinam. Prætereà instituitur quotidie jam ab A. C. 1432. à nostris Religiosis diu, noctùque ad hunc Sera-
phicum locum processio recitando No-
cturnum Officii B. Virginis Mariæ, quod illi *Benedictam* vocant, & alios hymnos devotissime cantando. De die canitur Antiphona: *Sacer Franciscus claruit, cui Seraph HIC apparuit signans eum chara-*
L 2 *cte-*

Et ere, in volis, plantis, & latere, dum formam Crucis gerere vult corde, ore & opere: cum sequenti versu: Signasti Domine HIC Servum tuum Franciscum signis Redemptionis nostræ. Dein dicit Hebdomodarius Orationes de Sancto Francisco, de B. Virgine Maria, SS. Angelis, Joanne Baptista, Evangelista, & S. Hieronymo; quia hos Sanctos repræsentat Imago Altaris. Notandum autem, quod dum pronuntiatur HIC à Versiculariis, indice monstretur locus. Ut autem Beatissima Virgo palàm manifestaret, sibi semper hanc Fratrum supplicationem gratam extitisse, visa est non semel ex altissima quadam fago Religiosos ad hoc Sacellum tendentes benedicere, id, quod præter plurimos alios viderunt Frater Zachæus, & Frater Conradus Offidanus.

Q. Quale Miraculum acciderit cum hac Processione ?

R. **C**UM hæc Fratrum supplicatio, seu processio A. C. 1432. quò etiam instituta est, nocte ex copioso,
&

& nimio nivium delapsu una vice à Religiosis prætermiffa fuiffet, feræ filvestres diverfi generis à majori Ecclesia ad præfatum Sacrorum Stigmatum Sacellum usque binæ, & binæ processionaliter processiffe die fequenti mane ex relictis pedum vestigiis animadverfæ sunt; Unde Fratres altera die id videntes, hujuscemodi processionem perpetuò, & indispensabiliter habendam, quantacunque sæviret tempeftas, firmissimè statuerunt. Qua etiam de causa Clemens VII. singulis Fratribus, qui ei interfunt, plenariam omnium peccatorum Indulgentiam vivæ vocis oraculo dicitur concessiffe.

Q. Quod fuerit Oratorium Fratris Leonis?

R. SUPra Petram, cui infistit Altare Sacrorum stigmatum, ubi, pro-ut piè creditur, Seraphim constitit, antequam D. Francisco Sacra imprimeret Stigmata, erat plantata grandis *fagus*,

supra Stigmatum inclinata Ecclesiam ,
quam A. C. 1498. insolens quidam mi-
les tantum Sacellum suâ ruinâ demoli-
turus, ex mera malitia succidit; sed ea
fuit Dei O.M. bonitas, ut arbor contra su-
am naturalem inclinationem lateraliter
caderet absque omni Ecclesiæ detrimen-
to. Supra prædictam petram Beatus
Pater Leo Secretarius, Socius, & Con-
fessarius S. Francisci, & sedulus actionum
illius observator quoddam construxit
Oratorium, ubi plures, & admirabiles
habuit revelationes.

Q. Quod fuerit Oratorium S. Bona-
venturæ?

Æ. **N**on longè ab hac ipsa Sacrorum
Stigmatum Æde versùs inferio-
rem partem aliud Oratorium S. Bona-
venturæ sacrum subsistit, quod maxi-
ma Fideles devotione prosequuntur,
adhæret siquidem ei ferè loco, in quo
D. Franciscus Stigmata recepit. Dici-
citur autem S. Bonaventuræ, non quod
ab

ab ipso ædificatum fit, sed quod ad illud, dum Generalatûs Officiô fungeretur, sæpiùs oraturus diverterit. Doctor iste Seraphicus in Sacro hoc Monte composuit librum, cui titulus: *Itinerarium mentis in Deum*, & alium, cui titulus: *Itinerarium mentis in seipsum*.

Q. Quod fuerit Oratorium S. Antonii de Padua ?

R. CUM S. Antonius Paduanus post generale Capitulum Assisii A. C. 1230. celebratum pro majori sua quiete, & devotione hunc Sacrum Montem in habitationem elegisset, nullô pactô induci potuit, ut *secunda* B. Francisci Cellula, quod se eâ indignum judicaret, uteretur; sed aliam ad ejus latus, sibi ex terra, & arborum ramis construendam curavit, in qua & sermonum librum ad Gregorii IX. Pontificis Maximi instantiam componere cœpit, quem in Conventu de Cerbajolo absolvit; cùm enim B. Antonius humidæ esset comple-

xionis, & corpulentæ, licèt alias plurimùm esset abstemius, ingruente hyeme ob varias contractas infirmitates monti valedicere fuit coactus. Hanc Cellam Comes *Simon* Sacrorum Stigmatum, & S. Crucis Sacella ædificaturus, intra eorum fundamenta conclusit, unde & Sacelli S. *Antonii* de Padua nomen acquisivit.

Q. Quæ Capella dicatur esse S. Sebastiani ?

R. **I**N illo specu, ex quo Dæmon S. Franciscum invidiâ motus præcipitare visus est, Angelus *Bacci* civis Aretinus Sacellum in honorem S. Sebastiani A.C. 1380. eo scilicet tempore, quò dira pestis universam Italiam pervasit, ad Fratris cujusdam Laurentii à *Fabriano* infantiam (qui 50. annis sanctissimè in hoc monte vixit, faciendo Quadragesimas in pane, & aqua, cui vulgò *Zachæus* nomen fuit, quia staturâ pusillus erat,) ibidem ædificandum curavit. Ad cuius

jus

jus dextrum latus versùs silvam, ubi nunc Capella quædam ædificata, plurima antiquorum Patrum maximè in quinque Cellis habitantium ossa recondita sunt. Hæc dum ex terra, & cœmeterio ordinario exhumata, ut in honorificentiores quatuor sepulturas ea de causa erectas, inferrentur, diligentius congeruntur, nubeculâ quâdam ex tempore ortâ per diem, ac nocte sequenti igneò globò contacta fuere. Quare iis sepulturis relictis huic loco, ut in majori veneratione haberentur, donata fuerunt.

Q. Quod fuerit *Secretum Oratorium*, & *lectus* S. Francisci?

R. SUBstat Sacello S. Antonii Abbatis inter ingentia prærupta saxa quædam concavitas, quæ aliud non habet lumen, præter id, quod recipit ex parte, quâ intratur: hæc concavitas erat *Secretum* S. Francisci *Oratorium*, in quo ab aliis semotus orare

consuevit, & petra, supra quam in prædicta concavitate, defatigata ex continua genuflexione, & oratione membra necessariò somnò aliquando refecit, *lectulus* B. Francisci vulgò appellatur. Celebris præterea hic locus redditus est ex miraculo Illustrissimi Domini Petri Joannis Pauli de Ursinis, qui, cum omnium membrorum contractionem ex gravissima infirmitate incurrisset, ad hanc petram, in qua D. Franciscus quiescere assueverat, deportatus, continuò sanus evasit; unde & in debitæ gratitudinis argumentum, præmemoratum S. Antonii Abbatis Sacellum ibidem propriis sumptibus ædificari, ac sequentes litteras cum Gentilitiis propriæ Familiæ Insignibus ejus portæ incidi curavit. A. C. 1440. Hoc opus fieri fecit Petrus Joannis Pauli de Ursinis de Urbe Capitaneus olim Generalis populi Florentini.

Q. Quodnam aliud híc contigerit miraculum?

R. **D**Um A. C. 1685. Serenissimus Princeps Franciscus Maria *de Medicis* paucis diebûs post suam ad Cardinalitiam dignitatem sub Pontificatu Innocentii XI. promotionem Sacrum *Alvernæ* Montem visitasset, aderat inter alios famulos cursor Domini Canonici Costa præmemorati Cardinalis Capellani, natione Turca, Religione Mahometanus. Vix prædictus cursor Sanctuarium *Lecti* S. Francisci est ingressus, in horrendum ejulatum prorupit, &, ut baptizetur, ingenti fervore postulavit, subjiciens, sibi Seraphicum apparuisse Franciscum, & si salvari velit, ut baptizari procuret, imposuisse. Altero die, nempe sexta Octobris fuit ab Eminentissimo Cardinali Patri Innocentio ex Parochia S. Stephani commendatus, ut id ageret cum eo, quod in Domino expediens judicaverit; hic verò resolvit, ut baptizetur, ea tamen conditione, ut pro plenaria fidei mysteriorum capienda notitia Florentiam rediret, ubi

tan-

tandem constans in suo proposito sacro
regenerationis lavacro fuit ablutus.

Q. Quid de Capella *Fagi*?

R. **I**N isto loco, ubi in præsens est
Capella, erat olim *fagus*, quæ
primam Cellam S. Francisci obumbrabat: in ista *fago* erat foramellum semper
aqua ad depellendos præsertim oculorum morbos salutarè plenum, in qua
S. Pater transeundo ad secundam Cellam manus stigmatizatas lavabat, ex
quo tempore semper sanguinea profiliebat usque ad A.C. 1602. quò sub Guardianatu Patris Francisci *d. Sovaggio* hæc
fagus concidit, & aqua sanguinea in ampulla in Sacristia fuit reservata, quæ
tandem ante 7. vel 8. annos ob intensissimum frigus rupta est. Non deerant, qui
dicerent, hanc aquam non provenisse ex *fago*, sed fuisse de industria illinc
allatam à Fratribus, id, cùm Superiores rescivissent, vetuerunt, ne ullus
ad dictam *fagum* accedat. Veniens de
inde

inde ad Montem Magnus Hetruriæ Dux
Cosmas Pater Ferdinandi Magni cum
sua consorte Domina Leonora Hispana,
ut facti certitudinem caperet, jussit ve-
speri spongiâ foramellum exficcare, *fa-*
gum vigiliis custodiri, quibûs non ob-
stantibûs manè foramellum, ut aliàs,
plenum aquâ repertum est.

Q. Quæ fuerit vita admiranda Bea-
ti Joannis ab *Alvernia* ?

R. **H**ic Dei servus natus est A. C.
1259. Ab ipsa tenera ætate san-
ctitatis specimen præbuit, non aliter,
quàm S. Nicolaus tribûs duntaxat heb-
domadæ diebûs ubera sugens suæ Geni-
tricis. Septimô ætatis annô puerulorum
fugiebat consortia, solitaria loca fre-
quentans. Decennis factus Canonicus
Regularis S. Petri de Firmo, ferream
laminam triginta librarum cingebat su-
prà nudam carnem. Decimum tertium
attingens annum nostrum Seraphicum
amplexus est Institutum. Vixit univer-
sim

sim annis 63. In Religione 50. In Sacro Alvernix Monte 30. unde & Joannes ab Alvernia est cognominatus. Observabat quotannis sex Quadragesimas, videlicet Spiritus Sancti, Assumptionis Beatæ Virginis, Angelorum, S. Martini, S. Francisci, & Majorem, quam vocant. Sed in tribus posterioribus parcissimè panem, & aquam duntaxat admittebat, sicuti etiam in vigiliis Sanctorum, & sextis feriis. Alià jejunabat quadragesimà mirò modò per dies singulos ex herbis crudis decerpens, quot duobus digitis decerpi possent, idque semel in die, aquæ potum adjungens. Alià tot fabas madefactas quotidie sumebat, quot pugillò poterant concludi. Alià parvulum panem hordeaceum totis 40. diebus reclusus in cella. Alià sportulam tantum panis biscocti admisit, frustulum unum sumens quotidie. Per integrum triennium stans, aut muro, aut perticæ innixus modicum capiebat somnum, neque tempore hoc toto unquam visus est sedere, nisi, dum in
cho-

choro, capitulo, aut triclinio Fratribus assidere oportebat.

Q. Quæ fuerit *Ædicula* Beati Joannis ab *Alvernia*?

R. **Q**Uamquam devotissimus iste Pater cum Fratribus in Choro, & Refectorio ordinariè conveniret, vitam tamen aliàs agebat solitariam in Cella in clivo illius colliculi, qui suprà Sacrorum Stigmatum Sacellum elevatur, ex terra, & arborum ramis exstructa. Straverat hic Dei servus juxtà præfatum Sacellum semitam, quæ ad pulcherrimam *fagum* in tres ramos distinctam terminabatur, cujus trunco Crucifixi appendit imaginem. Cùm quodam die summâ obrutus tristitiâ omnem sibi sublatam spiritûs dulcedinem divinis intentus meditationibus per eam viam ambularet, & oculorum acie in Crucem eidem arbori affixam direxisset suspirans cum Propheta: *Redde mihi lætitiâ salutaris tui!* Christum Dominum

num in ea graviore passu gradientem ex tempore vidit, ad cuius sacrosanctos pedes provolutus, cum semel, atque iterum erratorum veniam ab eo sibi dari supplex exposcisset, nec responsum aliquod retulisset, tertio ipsum iuxta arborem secutus, interim corpore in terram demisso eandem petitionem repetiit, ac tandem exauditus, Divinos pedes, manus, ac sacrosanctum laterale vulnus deosculari meruit. Disparente Domino Joannes summâ lætitiâ perfructus remansit. Ex hoc tempore tantam gratiam consecutus est prædicandi verbum Dei, ut dein in principalioribus Italiæ Civitatibus non absque ingenti animarum fructu hoc Apostolicum munus obiret. Ut hujus Dominicæ apparitionis perennis memoria extaret, in ea semita nulla unquam crescit herba ob contactum Sacratissimorum Christi Domini pedum. Pariter ad prædictam *fagum* tanta postmodum facta est Peregrinorum religio, & devotio, ut nullô modô à Fratribus prohiberi potuerint, quin

quin eam omnino decorticârint, quò tandem factum, ut cortice nudata perierit. Pater Angelus ergo *Rossinas* sacri hujus loci Guardianus, ne tanta populorum devotio aliquando evanesceret, ipsam succidendam, ac ibi sacrum quoddam Sacellum A. C. 1518. ædificandum curavit, cujus Altare ejusdem arboris trunco innititur.

Q. Ubi egerit pœnitentiam Beatus Joannes, & quas apparitiones, & visiones habuerit ibidem?

R. **I**Nfrà cellam Beati istius Patris est altissimum præcipitium habens versùs occidentem ex disruptis, & discissis petris profundissimam specum, cujus fundus attingi non potest. In hoc egit Beatus Joannes per continuos 30. annos rigidissimam pœnitentiam. Hic apparuit ipsi S. Franciscus sua sancta vulnera eidem conspicienda, tangenda, & osculanda præbens, qua visione, & contactu ita Joannes confor-

tatus, & latus remansit, ut octiduum absque cibo, & potu transegerit, eique terrena omnia sorduerint. Hic à Sanctis Apostolorum Principibus Petro, & Paulo multas, & frequentes recepit consolationes, cum iisdem sæpius collocutus. Hic magnò aliquando Vir Dei tenebatur desiderio videndi Christi Genitricem, non in illa sublimitate, quâ nunc regnat in cœlis, sed in illa humilitate, quâ conversabatur in terris. Annuìt Sacratissima Virgo, apparuitque oranti in ipsa illa veste, & humili forma, quâ vixit in mundo. Per integrum diem colloquium, & visio duravit, & multis eum Virgo affecit favoribûs, inclinavitque caput ante se genuflexi in gremium suum, & multa aperuit Divina mysteria, quæ nulli hominum ille revelavit. Hic per tres continuos menses familiarî fruebatur sui Angeli Custodis consortiò, ut ab eo in tribulationibus confortaretur, & in rebus Divinis instrueretur. Angelicus hic spiritus, dum Joannem per silvam recreationis
cau-

nis causa deduceret ad suavem violini sonum, ei sacrarum scripturarum referebat arcana, quas dein egregiè est interpretatus. Hic fuit A. C. 1312. ab Henrico VII. Imperatore visitatus, cui multa narravit de Regno cœlesti, de summo Dei Imperio, cujus nutu Reges regnant, Principes imperant, de summa, quam debent Divinæ Majestati, & Sanctæ Ecclesiæ, subjectione. Hic vidit nocte quadam innumerabiles Dæmones sagittas mittentes in Fratres, quarum plurimæ retorquebantur in ipsos sagittarios; aliæ verò Fratrum corpora plus minusve penetrabant secundum eorundem demerita, qua visione intellexit Fratrum omnium qualitates, & mores, atque inter eos fuisse viros sanctos, quibus dæmones nocere non poterant. Tandem anima ejus meritis dives volavit ad astra A. C. 1312.

Q. Quid de Capella Fratris Marci de Cortona relatu dignum?

R. **A.** C. 1563. accidit hic sequens
 horrendus Casus. Cùm Pater
 Guardianus considerata anni sterilitate
 prohibuisset, ne ullus Fratrum præter
 Janitorem pauperibus eleemosynam da-
 ret, & quidam devotus Frater cogno-
 minatus Marcus *de Cortona* quodam ve-
 speris Sacellum Sacrorum Stigmatum pro
 lucrificandis Indulgentiis peteret, Dæ-
 monem in forma miserrimi mendici ha-
 buit obvium, qui cum planctu, & ge-
 mitu eleemosynam precabatur: Frater
 Marcus facta quidem obedientiæ refle-
 xione, sed charitate victus, rediit ad
 Cellarium, eique dimidium attulit pa-
 nem; quod cùm altero vesperi putati-
 vo pauperi eodem modò pro eleemosy-
 na instanti integrum dedisset panem,
 tunc Dæmon pium Fratrem maxima
 cum furia, & fremitu apprehensum præ-
 cipitavit ad altissimam speluncam petræ
 scissæ vicinam, eumque obsedit. Con-
 fratres audito tumultu, & apprehensa
 Cruce crystalina eum cum maximo fa-
 tigio deduxerunt ad Ecclesiam, ubi
 vir.

virtute Exorcismorum fuit à Deemonio liberatus. Istud factum est in illis partibus omnibus notum, & ante aliquot annos adhuc vixerat ibidem Frater Thaddæus à *Vanna*, nonagenarius mortuus, qui optimè novit præmemoratum Fratrem Marcum, narravitque illum, quoties *Alverniam* nominari audivisset, expaluisse, suspirasse, & flevisse.

Q. Quid de Saxo Fratris *Lupi*?

R. **A** Scendendo ad cacumen Montis, ubi à Domino Antonio *Angelieri* A.C. 1570. Capella quædam ædificata est, ut ibidem Peregrini superato Montis ascensu comodiùs requiescere valerent, inter præruptos lapides magna, aspera, saxea moles dividitur à reliquo monte alto circumquaque præcipitio, nonnisi transmissi pontis beneficiò accessibilis. Illuc tamquam in insulam, vel in fidam custodiam se recipiebat famosus quidam illius eremi prædo, qui, quos auxiliari-
bùs satellitibùs suis apprehendebat via-

tores, quibus in viis regiis sternebat infidias, emissos per pontem versatileni illic tenebat, donec statuto pretio redimerentur. Multa inferebat vicinis populis damna, strages undique exercens, propter quas *Lupi* nomine undique audiebat. Doluit vehementer ad Francisci, & Sociorum adventum, nolens sui latibuli, & vitæ perditæ consocios habere. Sæpius iussit recedere, minas adjiciens, nil tamen timebant illi; nam ex Juvenale: *cantabit vacuus coram Latrone Viator*. Quodam tamen die serio accedentem latronem, ut omnino eos de Monte deturbaret, S. Franciscus adeò placidè excepit, & minas tonantem, mala verba effundentem adeò patienter audivit, placidisque rationibus iram furentis fregit, ut non solum cohabitatores voluerit in Monte, verum & se ipsum admitti consodalem in tugurio. Probavit per aliquot dies terrestrium hominum Angelicam vitam, quam lubenter amplexus mutatus est in virum alterum *Agnelli* nomen ex S. Francisci

im-

impositione pro *Lupi* nomenclatura fortitus, vixit dein religiosissimè, & mortuus est sanctissimè.

P A R S III.

D E

*Sacris Stigmatibus Sancto Patri
Francisco impressis.*

Q. Quid intelligatur nomine Stigmatum?

R. **G**Ræcis Stigma idem sonat, ac vulnus, cicatrix, plaga, signum, seu nota alicui ferrô candenti inusta. Latini verò id Stigma vocant, quod ex vulneribus, vel verberibus plaga fit, vel ulcus. In Beato itaque Francisco non simpliciter signa plagarum Jesu Christi, seu cicatrices fuerunt, sed patula vulnera, & perfossa, perpetuum manantia sanguinem, corporis patentes aperturæ, plagæque illæ quinque, seu

vulnera fuerunt cruenta , è quibus semper stillabat sanguis , maximè verò è latere , non semper minutim , nec per guttas , sed frequenter in tanta copia , ut Sancti Viri tunica , & subligaculum cruore infecta ruberent ; hinc ad sanguinem sistendum quotidie Frater Leo fidelior Sancti Patris socius novas petiolas amotis prioribùs cruentatis , vulneribus Francisci adaptabat , excepto die Jovis serò , & toto die Veneris , quò nullum vir Seraphicus remedium sibi apponi sinebat , ut illo die Crucifixionis , in Sacris Stigmatibus sentiret Jesu Crucifixi dolores.

Q. Utrùm isthæc Stigmata possint esse effectus vehementis imaginationis , vi cujus signa quandoque in corpore apparent ?

R. Spectatis materià , & locò , in quo Sacra Stigmata Divo Francisco insculpta sunt , rationabiliter sustineri non potest , eadem esse vehementis imagi-

gi-

ginationis effectum ; etsi enim materia fluida ejusmodi imaginatione mutari, & alterari possit, ubi tamen dura est, imaginationi non obedit, ut dicit Augustinus Lib. II. de Trinit. cum ergo materia manuum, & pedum tota nervosa, & durior sit, quam in cæteris corporis partibus, consequitur, stigmatizationem hanc non virtute imaginationis, sed potestate Divina accidisse. Et tantò magis, quò Beatus Franciscus ex aperitione corporis in quinque locis, ex quibus jugiter sanguis emanabat, per biennium adhuc vixerit. Deinde si vehemens imaginatio Stigmata imprimere valuisset, hoc præ omnibus in Beata Virgine Maria factum fuisset, quæ præ aliis doluit, & juxta Crucem Domini Jesu stetit: quod tamen nec Ecclesia, nec aliquis Sanctorum Patrum asserit.

Q. An Sanguis é manibus, pedibus, & latere Divi Francisci defluus ab aliquo fuerit collectus, & ubi asservetur ?

R.

R. **C**ollegerunt focii ex hoc sanguine, quod poterant, magnô studio, & reverentiâ in ampullis eum servantes. Una habetur in Conventu *Arcis Veteris* Patrum Conventualium Custodiæ Aquilanae, ex qua bonam sanguinis partem magnis precibus, pioque astu accepit Excellentissimus Dominus Dux Cæsinus, & Aquaspartanus, qui magna solemnitate per publicas plateas solemniter, & numerosa supplicatione Fratrum, & Candidatorum Archi-Confraternitatis Stigmatum circumfertur Romæ quotannis in ipsa Sacrorum Stigmatum solemnitate, magnô miraculô illo die aliquando ebulliens, & liquefactus, ut etiam evenit alteri parti, quæ remansit in loco *Veteris Arcis*.

Q. An decuerit, ut Dominus noster Jesus Christus Stigmata suæ Passionis alicui imprimeret?

R. **C**um defactò ista Sacrorum Stigmatum impressio facta fuerit in Beato Francisco, certissimè, ut fieret

ret, decuit. Prætereà plures id suadebant congruentiæ. I. Ut Rex Regum, & Dominus dominantium more aliorum Regum, & Principum haberet vexilliferum, qui suæ Passionis arma deferret. II. Ut grande redemptionis beneficium oblivione, & ingratitude in Fidelium cordibus oblitteratum, denuò in memoriam hominum reduceretur. III. Ut signa plagarum in Christo post suam gloriosam Resurrectionem veraciter remansisse (quod quidam in dubium vocârunt) monstraretur; decuit igitur Redemptorem nostrum virtute sui Corporis vivifici alicui imprimere Stigmatum decorem.

Q. Quare Sanctus Franciscus singulari Sacrorum Stigmatum privilegio fuerit decoratus?

R. **I** Deò Divum Franciscum præ cæteris decuit à Christo stigmatizari, quia perfectus fuit Jesu Christi imitator in nativitate, in vita, in moribus, in animarum

zelo, & in Passionis suæ doloribus conformior. Deinde quia erga Redemptoris nostri Passionem devotissimus semper extitit, & intensissimo erga Crucifixum inflammatus amore, quidquid enim agebat, Christum, & Crucifixum repræsentare volebat. Tandem; quia continuò Dominicam deplorabat Passionem, adeò, ut ob lacrymas, quas indefinenter fuderat, cæcutiret. Interrogatus, cur sic semper amarè fleret? nihil aliud se plorare respondebat, nisi Domini Jesu Christi Passionem. Unde Fratribus jugiter de Christi Passione faciebat sermonem dicens: se nihil aliud scire, nisi Jesum pauperem Crucifixum. Nil ergo mirum, si præ aliis Sanctis Crucifixo devotus, ejus Sigmatibûs fuit consignatus.

Q. An soli Francisco inflicta fuerint Christi vulnera?

R. **P**Lures à multis referuntur stigmatizati; sed nullus legitur ita penetrantia, & expressa habuisse vulnera, ejus.

ejusdemque qualitatis cum his, quæ ex tot, & tam irrefragabilibus testimoniis Romanorum Pontificum, & Sanctorum Virorum Divo Francisco inflictæ recensentur. Subjicio verba S. Antonini tit. 24. c. 1. §. 3. *Quoddam singulare concessum fuit Beato Francisco, quod nulli inter natos mulierum legitur fuisse donatum, & hoc est impressio Stigmatum sacrorum. Quamvis Paulus de se dicat: Ego Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto. Galat. 6. x. 17. nullus asserit, quod habuerit corporaliter signa Passionum in manibus, pedibus, & latere; sed dicuntur Stigmata, passiones multæ, & afflictiones, quas patiebatur ab hominibus plus, quàm alii Apostoli: qua ratione etiam, & similitudine idem dicit: Crucifixus sum, non quod fuerit crucifixus in corpore, sed in desiderio, & tolerantia multarum tribulationum, quas appellat crucem, quia cruciant.*

Nonnullæ tamen Sanctæ memorantur in proprio corpore Stigmata post S. Franciscum recepisse, de quibus Divinum Officium celebratur, inter quas Bea-

ta Catharina *de Riccis*, de qua legitur in lectionibus secundi Nocturni à S. Congregatione approbatis A. C. 1736. *Sacrisque Stigmatibus, quæ non semel spectanda se exhibuerunt, acceptis &c.* Idem refertur in lectionibus Beatae Luciae *Narniensis* pariter à S. Congregatione approbatis A. C. 1742. his verbis: *Sacris ibidem Stigmatibus, iisdemque conspicuis, ac cruentis à Christo Domino mirabiliter insignita est.* Tandem S. Catharinam *Senensem* Dominicanam, seu S. Dominici Tertiariam, Stigmata etiam gestasse Domini nostri Jesu Christi, certum reddidit Ecclesiae testimonium, dum Officium Impressionis Stigmatum in laudata Sancta approbavit A. C. 1727. Nemo tamen ultra vulnera, seu cicatrices etiam clavos in manibus, & pedibus divinitus fabricatos à parte ante, & retrò protractos, uti S. Franciscus habuisse legitur.

Q. An admiranda Divi Francisci Stigmatizatio fuerit prænuntiata ?

R. **C**ircà myſterium admirandæ Stigmatizationis præmonitus fuit Divus Franciſcus Romæ A. C. 1216. à glorioſo Martyre S. Angelo Carmelitano dicente: *Salve Franciſce humilitatis exemplum, qui portabis Stigmata Domini noſtri Jeſu Chriſti.* Deinde Abbas Joachim edixit de S. Franciſco centum annis ante ejus nativitatem: *Veniet homo, qui erit inſignitus caracteribus Jeſu Chriſti, eumque opere muſivo in Æde S. Marci Venetiis cum plagis, eo habitu, & veſtitu, quem poſtea erat aſſumpturus, & ſuis Sectatoribus præſcripturus, exprimi curavit.* Accedit etiam præclarum illud Joannis Apoſtoli vaticinium: *Vidi alterum Angelum aſcendentem ab ortu ſolis, habentem ſignum Dei vivi, quod plùs, quàm ducenti Authores ab Antonio Daſſa citati de S. Franciſco intelligunt.*

Q. An Divus Franciſcus Angelica etiam relatione didicerit, ſe Sacris Stigmatibus decorandum?

R. **M**ANè die Jovis in Profesto Exaltationis S. Crucis apparuit Angelus Dei Viro Seraphico, eumque præmonuit, ut se præpararet ad omnia, quæcunque Deo placeret in ipso operari. Ad omnia se paratum respondit, nec in minimo Divinæ reluctaturum voluntati, dumodò gratia cœlestis adesset, quæ bona quæque volentem, & duriora non respicientem adjuvaret: indignum porrò se esse, circa quem Divina occuparetur cogitatio; servum tamen, licèt inutilem se esse, & proinde rogaturum, ut fiat ei secundum Dei beneplacitum.

Q. Quid disparente Angelo evenerit Francisco?

R. **P**ERsistente in oratione Viro Seraphico sanctissima ejus anima ad altissimum perfectæ contemplationis gradum elevata, & intimè cum Deo unita vidit, & audivit in extatica hac visione, quæ non licet homini loqui, ei-que in ipso hoc instanti communicata
fuit

fuit sui nihili, & Divinæ magnitudinis cognitio, ad quam admirabundus exclamavit Franciscus: *Deus meus! Deus meus! quis es tu, & quis sum ego?* hæc exactiùs contemplantem Franciscum ita alloquitur Deus: *Francisce! scis quantum te amem, & quæ tibi largiar bona, velis mihi pro tanto amore, pro tantis beneficiis quodpiam offerre donum.* Cui Franciscus: *Tu Domine nosti, tantam esse inopiam, & paupertatem meam, ut præter laceram vestem solum supersit corpus, & anima, quæ jam pridem lubens, & volens tuæ Majestatis servitio consecravi.* Urget Deus, ut ampliùs quidpiam offerret, & è sinu extraheret, quod haberet. Obediit Franciscus, & quem insperatò, & cum stupore reperit nummum aureum pulcherrimum, Domino obtulit: secundò item, & tertio similiter petenti ejusdem magnitudinis duos alios porrexit. Mysterium extitit per ipsum Deum declaratum, tres illos aureos nummos adumbrare tria essentialia vota *Paupertatis, Obedientiæ, & Castitatis* à Francisco promiss-

missa , & inviolabiliter semper observata.

Q. Quæ præcesserit proxima dispositio ad receptionem Sacrorum Stigmatum ?

R. **D**Um Franciscus in Festo Exaltationis S. Crucis summô diluculô ê Cella ad suum solitum Oratorium in vehementissimo Spiritûs fervore properaret , instantèrque Dominum rogaret , ut dignanter se faceret experiri immensos dolores illos , quos pro salute humani generis sustinuit Unigenitus Filius Dei , & unâ participem redderet intensissimi illius amoris , quô pro peccatoribus subiit tanta tormenta , tandem in ipso Oratorio altissimis immerfus meditationibus , totus inflammatus , & inebriatus Divino amore videt Seraph unum (ùt loquitur S. Bonaventura) sex alas habentem tam ignitas , quàm splendoras de Coelorum sublimitate descendere , cùmque volatu celerrimo per-

venisset ad aëris locum Viro Dei propinquum, apparuit inter alas effigies hominis crucifixi, in modum crucis manus, & pedes extensos habentis, & Cruci affixos. Duæ alæ super caput ipsius elevabantur, duæ ad volandum extendebantur, duæ verò totum reliquum velabant corpus. Tanta porrò ad Crucifixi præsentiam Mons luce refulgebat, ut vicini populi ortum jam esse solem existimârint, & vigiles Comitis *Orlandi* milites silvam, & montem ardere crediderint; unde canit Cardinalis Rainerius: *Vertex montis inflammatus vicinís cernentibús.* Lætabatur quidem Franciscus in gratioso aspectu, quò à Christo sub specie Seraph cernebat se conspici; sed Crucis affixio compassivi doloris gladiò ipsius animam pertransibat, ex quo teste Divo Bonaventura *mixtum dolori gaudium mens ejus incurrit.* Tandem Christo in petra Altari Stigmatum proxima coram Francisco subsistente, & post plura arcana familiaria colloquia de novo instante: *Francisce! da mihi ali-*

quid, eoque, ut prius, respondente, se nil, quod det, habere, iussit Dominus mittere manum in gremium, ex quo tribus distinctis vicibus tria aurea extraxit poma, eaque obtulit, per quæ tres Ordines à Francisco institutos significari ipsemet Dominus revelavit, quemadmodum canit Ecclesia : *Tres Ordines hic ordinat.*

Q. Quomodo impresserit Filius Dei sua sacra Stigmata Divo Francisco ?

R. **T**Andem magnum Seraphicæ stigmatizationis Sacramentum completurus Dominus noster Jesus Christus sic affatur Franciscum : *Para te Francisce ! faciam enim in te mirabilia hodie ; & reponente Francisco (uti tres ejusdem socii narravere) paratus sum.* Applicuit Christus successivè benedictas manus suas manibus Francisci, ex quarum contactu tantum hic sensit dolorem, ut præ illius vehementia in terram utraque

vice corruerit dolentissimè suspirans: O Domine Jesu ! stigmatizatis manibùs , ait rursus Christus ad Franciscum: *Surge para te* , & respondente illo: *paratus sum* , posuit Christus sacrosanctos pedes suos suprà pedes Francisci, ex quo iterum tantum expertus est dolorem, ut præ illius magnitudine denuò ad terram prolapsus exclamàrit: O Domine Jesu. Tandem ut Filius Dei , quod ab æterno prædefinivit, in Francisco completet, ait ad eum: *Francisce surge*. Cui Franciscus: *Ach Domine ! quis poterit sustinere tantos dolores?* subjungit Christus Dominus: *& quid ageres Francisce ! si flagella , sputa , alapas , spinas , & innumera alia amarissimæ Passionis meæ tormenta , quæ amore humanæ salutis pertuli , te sinerem experiri.* Unde Franciscus incunctanter respondit: *ecce ! me Domine paratum ad omnia , quæ tuæ sunt placita pietati.* Tunc Christus amplexatus est Franciscum conjungendo latus suum cum latere Francisci, eique vulnus cum tali impressit profunduntitate , ut pla-

ga sese ad cor usque protenderet, & Franciscus vehementissimo dolore tactus quasi exanimis ad terram ceciderit clamando: *O pie Jesu.* Hoc factô abiit Jesus in Cœlum, Franciscô sine sensu in terra usque ad horam nonam relictô. Videantur de Chron. p. 1. Montefer l. 4. Cetica l. 2.

Q. Cujus qualitatis, & formæ fuerint hæc Stigmata?

R. **D**exterum latus quasi lanceâ transfixum rubra fuit cicatrice obductum, quòd sæpè sanguinem effundens tunicam, & scemoralia respergebat. Capita clavorum in manibus, & pedibus rotunda, & nigra erant: clavi isti in interiori manuum parte incipiebant ad partem exteriorem resultantes. In pedibus in superiori parte acumina longa ab alia parte regredientia retorta, & quasi reperiussa ad orbicularitatem; unde oportebat Beatum Franciscum, vel in ultima parte pedum, scilicèt calcaneis

neis semper incedere, vel asellô, vel à Fratribus deportari. Ex hoc prodigio, quòd nempè Beatus Franciscus in similitudinem Christi transformatus sit, singulos clavos singulis manibus, & pedibus infixos habens, non leve argumentum videtur, quaternis clavīs Christum crucifixum fuisse, latusque ejus dexterum, non sinistrum fuisse lanceâ perforatum.

Q. Quæ fuerint specialiter in his plagis prodigiosa?

R. ERant plura. I. Id erat admirandum, quòd vulnera fuerint in medio manuum, in medio pedum: nec sicca, sed semper sanguinem stillantia. II. In medio vulnerum clavi infixi, nec illi ferrei, sed ferreis similes, nigri, duri, fortes, solidi, capitati, cuspidati, quorum materia, ut dixit Alexander IV. *de subjecto propriæ carnis excrevit, vel de materia novæ creationis accrevit.* III. Clavi circumquaque à reliqua carne in pedibus,

bus, & manibus erant separati, & remoti, ut petiolæ inter ipsos, & carnem ad reprimendam continuam sanguinis effusionem ponerentur; & tamen clavi sic à carne præcisi, nec à pedibus, nec à manibus, cum plures attentassent, è suis locis extrahi, & amoveri potuerint.

IV. Id tandem mirum, quòd per integrum biennium immedicata, nec unguentis, aut aromate fota non computruerint, nec putuerint, neque ingratum, sed optimum, & fragrantissimum teste Roberto *d Licio* Serm. 1. de S. Francisco c. 2. spirarint odorem: & quòd tot hiantibus, sanguinolentisque vulneribus tam diù Vir Sanctus supervixerit.

Q. Quando fuerit insigne donum Sacrorum Stigmatum Divo Francisco collatum?

R. Bienniò ante mortem Stigmata Beato Francisco impressa fuisse scribit S. Bonaventura, cujus ætate is dies ignorabatur; unde dicebat: *quodam manè cir-*

ca Festum Exaltationis S. Crucis, & non in die Festo. Post annos autem quinquaginta sex ab obitu S. Patriarchæ, nempe A. C. 1282., ut testatur Bartholomæus Pisanus, Auctorque Chronicorum 24. Generalium sub Ministerio Generali P. F. Bonagratæ, Divina revelatione edoctus fuit quidam Sanctus Frater Laicus Matthæus à Castilione, summô diluculô in die Exaltationis S. Crucis, id est, 14. Septembris uno die Veneris A. C. 1224. Ecclesiam gubernante Honorio III. Romanum tenente Imperium Friderico II. Seraphicum Parentem nostrum signa Dei vivi accepisse, ut illo die, quô ab Heraclio Imperatore à Persis ablata Christi Salvatoris Crux in Monte Calvariæ magno honore restituta fuit, in Monte quoque Alvernæ ejus amarissima Passio in Divo Francisco renovaretur.

Q. An speciale aliquod privilegium fuerit Divo Francisco intuitu Sacrorum Stigmatum à Christo Domino concessum ?

R. **I**D innotuit teste Pisano post mortem Seraphici Patriarchæ, qui iterum devoto apparens Fratri Matthæo à Castilione revelavit, sibi à Christo post impressa Stigmata inter alia promissam esse quotannis 4. Octobris aliquarum animarum ex terno suo Ordine liberationem, addens Christum sibi sequentia dixisse: *Scias Francisce! quid fecerim tibi; ego tibi dedi Stigmata mea, & in signum, quod Vexillifer meus sis effectus; sicut ego in die obitus mei ad limbum accessi, & meritis, ac virtute Stigmatum Passionis meæ omnes animas, quas inveni, extraxi; sic volo, quod & tu, ut sis mihi conformis in morte, sicut es in vita, in die Natalitii tui vadas quolibet anno ad Purgatorium, & animas Trium Ordinum, scilicet Minorum, S. Claræ, & Pœnitentium Tertii*

Or-

*Ordinis, quas ibidem inveneris, in virtute,
& efficacia tuorum Stigmatum eruas, &
ad gloriam Paradisi perducas.*

Eximium istud privilegium etiam Beatae Virgini Joannae de S. Cruce revelatum est, cui in Festo S. Francisci per sex horas in extasim raptæ Dominus apparuit, indicavitque, se Franciscum in Purgatorium misisse, ut per virtutem, & prærogativam Stigmatum ejus animas sibi devotorum, & Trium ejus Ordinum ibi detentas, inde liberaret. Amplius ei revelavit, hoc fuisse Beato Francisco concessum singulis annis usque in finem mundi. Porro Revelationes Beatae Joannae apud Doctos magnæ sunt authoritatis.

Q. Quæ alia bona contulerint Stigmata Divo Francisco, & quæ nobis?

R. **V**irtute Sacrorum Stigmatum obtinuit Franciscus perfectiorē sanctificationem, & gratias copiosiores, ut mortali-

taliter non peccaret aliquando. Deinde factus est Dæmonibus terribilis ; si enim videndo Crucem fugiunt , & contremiscunt, procul dubio Beatum Franciscum videndo signis Dominicæ Passionis decoratum ab ejus facie recedebant. Tandem accepit donum Martyrii ; qui enim prius mente , & voluntate Martyr erat , receptis Stigmatibus mente , & corpore factus est Martyr, adeò ; ut ipse veraciter gloriari posset: *Nemo mihi molestus sit ; ego enim Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto.*

Nos item ex ejus stigmatizatione grande beneficium , & magnum sentimus patrocinium ; sicut enim Dominus Jesus , ut ait D. Bernardus Tract. de dilig. Deo , ante patrem ostendens latus , & vulnera sua , quæ sustinuit in sua pro hominibus Passione, eundem erga nos ad pietatem inclinat ; ità & Beatus Franciscus ostendens Stigmata Dominicæ Passionis sibi à Filio Dei impressa flectit Patrem , & Filium ad misericordiam , & clementiam erga peccato-

tores. Unde hortatur S. Antoninus tit. 24. c. 1. §. 3. ut quisque cum devotione ad eum recurrat, ut sibi faciat Deum propitium, & perducatur ad Regna Cœlorum.

Q. Quis fuerit Sacrorum Stigmatum insculptor, Christus ipsemet, an Angelus aliquis?

R. **E**X levi quadam conjectura autumant aliqui, Sacra Stigmata fuisse Divo Francisco per Michæelem Archangelum impressa, eò, quòd in honorem ejus S. Pater Quadragesimam inchoasset. Sed certissimum est, nullum alium fuisse ab ipso Christo, qui per se immediatè in forma Seraphim apparens Sancto Viro quinque vulnera insculpsit; nam præter Officium Ecclesiasticum, quod pro celebranda horum Stigmatum Impressionem jam ubique recitatur, multa Diplomata Pontificia præsentem veritatem sacram, certamque reddunt. Inter alios Romanos Pontifices

fices Gregorius IX. in sua Bulla : *Confessor Dei gloriosus &c.* asserit , Beatum Franciscum Stigmata Domini Jesu veraciter in suo corpore à Christo impressa habuisse. Et hoc tenendum mandat Fidelibus , & credendum. Id etiam ipse Vir Seraphicus cuidam Fratri Laico Matthæo à Castilione Religioso Sanctissimo post mortem suam revelavit his verbis : *Christus , sicut vulnera in Cruce suscepit , ita in corpore meo impressit , primo manibus , deinde pedibus , postea lateri vehementissimo corporis cruciatu.*

Q. Quibûs mediis hæc Francisci stigmatizatio veridica , & authentica probetur ?

R. **I**Mprimis testibus oculatis fide dignis. Quamvis enim S. Pater manus quasi semper portaret contectas , & pedibus ex tunc incederet calceatis , viderunt tamen , dum viveret , Fratres plurimi , qui licet ob vitæ sanctimoniam Viri essent fide dignissimi , attamen

men ad removendum omne dubium sic esse, ac se vidisse, tactis sacrosanctis Evangeliiis juramentô firmârunt. Viderunt etiam ex familiaritate, quam cum Viro Sancto habebant, aliqui Cardinales, inter quos Rainerius *de Viterbio*, qui composuit Hymnum Laudum: *Plaudite turba paupercula &c.* ubi inter alia de Stigmatibus loquendo dicit in quodam versu: *Vili contactus tegmine, sancto calescens flamine vicit algorem, caumata, Christi dum gestat Stigmata.* Item famosissimam Antiphonam: *Cælorum candor splenduit, novum sidus emicuit, Sacer Franciscus claruit, cui Seraph apparuit, signans eum caractere involis, plantis, latere, dum formam Crucis gerere vult corde, ore, opere.* Quô testimoniô nihil apertiùs. Deinde Eminentissimus Dominus Cardinalis Thomas *de Capua*, qui duos Hymnos ad honorem Beati Francisci composuit; scilicet: *In cælesti Collegio &c.* qui dicitur ad Nocturnum; &: *Decus morum Dux Minorum &c.* qui in secundis Vesperis cantatur, ubi in quodam versu sic habet:

Regis signum, Ducem dignum insignit, manu, latere &c. Summus etiam Pontifex Alexander IV. coram multis Fratribus, & me ipso (ait S. Bonaventura) affirmavit, se, dum Sanctus viveret, Stigmata illa Sacra suis oculis conspexisse. Viderunt tandem in morte plus, quàm quinquaginta Fratres, multique Cives Affiliates, qui mortuò Beatò Franciscò ad locum de *Portiuncula* confluxerunt, viderunt, tetigerunt, deosculati sunt.

Q. Qui in specie viderint, & tetigerint laterale Vulnus?

R. **V**ulnus lateris S. Pater in vivis tam sollicitè occultavit, ut illud nemo, nisi furtim contueri potuerit. Unus ex Fratribus Joannes de *Lau-*
de dictus, qui ei sedulò ministrare solebat, cum pia eum cautela, ut ad excutiendum extraheret tunicam, induxisset, attentè respiciens vidit plagam, cui etiam tres veloci contactu digitos applicans tam visu, quam tactu vulne-
ris

ris quantitatem agnovit. Confimili cautela vidit eandem Frater Elias, & Frater Ruffinus, ut habetur in Legenda Gregorii IX. dum instantissimè petiit, ut Vir Sanctus cum eo tunicam commutaret. Frater Leo Viri Sancti socius admirandæ simplicitatis, dum causâ infirmitatis languentes scapulas contrectaret, manu per Capuccium missa, & casualiter vulneri sacro illapsa, magnum ei dolorem excitavit; unde deinceps portabat Vir Seraphicus fœmoralia ita facta, ut usque ad axillas pertingerent ad vulnus laterale contegendum. Fratres quoque, qui illa lavabant, vel tunicam excutiebant, quia tunc inveniebant eam sanguine rubricatam, indubitanter per evidens signum in cognitionem sacri vulneris pervenerunt.

Q. An sacra Stigmata etiam Sancta Clara cum suis Sororibus viderit?

B. CUM post mortem sacrum Francisci corpus Assisium deferretur, declinantes à recta via Fratres aliquantulum, & ad S. *Damianum*, ubi Virgo hæc nobilis Clara cum suis Sororibus morabatur, & ibi aliquantulum subsistentes sacrum Corpus videndum, & osculandum præbuerunt, quæ indicibilem consolationem habuerunt conrectando Patrem, & Stigmata illa Christi devotissimè osculantes. Tunc Beata Clara conata est clavum à manu remove, sed non potuit.

Waddingus ad A.C. 1224. sub num. 18. refert, in Ecclesia S. Georgii *Clarissarum* Assisi servari quoddam genus cataplasmatidis, seu emplastri, quod ad leniendum lateralis plagæ dolorem, & sanguinem retinendum Viro Sancto fecit Virgo Sanctissima Clara, similiter & calceos ejusdem Virginis industriâ ita factos, ut superiorem pedum partem, ne videretur, cooperirent, & inferiorem ita à terra elevarent, ut prominentes clavorum cuspides gressum non omni-

nò impedirent. Istud mihi etiam ante aliquot dies duo alii recensuerunt Fratres, unus Minorita, alter Reformatus, qui prædicta propriis oculis conspexerunt Affisii aliquando existentes.

Q. An veritas Sacrorum Stigmatum etiam miraculìs firmetur?

R. **P**Rætermisìs aliis recenseo ex Waddingo sequentia. I. In Provincia Reatina gravissima invaluerat pestis, quæ oves, & boves omnes crudelissimè consume-
bat. Vir autem quidam Deum timens noctu fuit per visionem commo-
nitus, ut ad Eremitorium Fratrum festinanter accederet, & loturam manuum, ac pedum famuli Dei Francisci, qui tunc temporis ibidem morabatur, acceptam super cuncta animalia aspergeret. Ma-
nè itaque surgens venit ad locum, lo-
turâque hujusmodi per socios Sancti Vi-
ri latenter obtentâ, oves, & boves lan-
guentes ex ea resperfit. Et ecce! statim,
ut aspergio animalia languida in terra
jacentia attigit, pristino recuperato vi-

gore continuò surgebant, & ad pascua festinabant, sicque factum est, ut per admirandam aquæ illius virtutem, quæ sacras plagas contigerat, omnis prorsus plaga cessaret, pestilensque morbus à gregibus fugaretur. II. Circa Montem Alvernæ, antequam Divus Franciscus sacra ibidem recepisset Stigmata, nube ex ipso monte surgente grandinis violenta tempestas fructus terræ consuetudinariè devastabat, quæ post recepta à Divo Francisco Stigmata ex toto cessavit. III. Contigit Divum Franciscum tempore hyemali propter debilitatem corporis, & asperitatem viarum cujusdam hominis pauperis subvectum a sellô, sub rupis cujusdam prominentis pernoctare crepidine, ut nivis, & noctis supervenientium quoquô modô declinaret incommoda, quibûs præpeditus ad hospitium non poterat pervenire. Cùm autem Franciscus hominem illum querulosus submurmurante gemitibûs sensisset, quod tenui operimento contactus quiescere præ frigoris acerbitate

te nequiret , Divini amoris fervore succensus manu illum protensa palpavit , ubi repente ad illius sacræ manus contactum , quæ Seraphici calculi gerebat incendium , omni fugato frigore , tantus in virum intus , & extrâ calor advenit , ut suavius inter saxa , & nives usque manè dormierit , quàm unquam in proprio lecto jacuerit , sicut ipsemet postea assererat.

Q. Quis sit Author Officii Sacrorum Stigmatum ?

R. **P**roprium Officium Sacrorum Stigmatum , quomodo in hac Solemnitate ab universo Ordine Franciscano recitatur exceptis RR. PP. Conventualibus , qui ab aliquibus annis novô utuntur Breviariô , concinnavit Reverendissimus Pater Gerardus Odonis Gallus Provinciæ Aquitanix in Capitulo Generali Parisiensi A. C. 1329. electus Minister Generalis , indeque Patriarcha Antiochenus , ac Catanensis Episcopus.

piscopus. Id autem composuit ex diversis Hymnis, Responsoriiis, Profis, & Rithmis Ecclesiasticis, à variis Cardinalibus, & Summis Pontificibus in honorem Beati Francisci conceptis, prout testantur plures graves Authores citati ab Asturo in suo Martyrologio Franciscano ad diem 17. Septembris.

Q. A quo sit institutum Festum Sacrorum Stigmatum ?

R. **I**sthoc mysterium adeò admirabile, tantopere testatum, atque in Pontificiis Diplommatibus præcipuis Laudibus, & favoribus exaltatum Benedictus Papa XI. anniversaria Solemnitate, & Officio Ecclesiastico celebrari voluit die 17. Septembris, quia dies 14. ejusdem mensis plerumque est alia Solemnitate præoccupata, quem ritum postea universus Ordo in Comitibus Generalibus Carurci, vulgò *Cabors* in Gallia celebratis A. C. 1337. acceptavit. Tandem Paulus V. Pontifex Maximus, ut
chor-

corda fidelium in Christi Crucifixi accenderentur amorem, intercedente Philippo III. Hispaniarum Rege Catholico, negotiumque promoventibus Eminentissimo Domino Gabriele *de Trejo* S. R. E. Cardinali, & Reverendissimo Patre Antonio *à Trejo* supremo Ordinis Rectore, dein Episcopo Carthagenensi, ejusdem Cardinalis Fratrem germanum, consentientibus cæteris Sacrorum Rituum Præfectis Cardinalibus ad universam Ecclesiam A. C. 1616. propagavit.

Q. Quomodo valedixerit Seraphicus Pater ante suum abscessum Sacro Alvernæ Monti?

R. Sic hanc valedictionem descriptam reliquit Frater Massæus ejusdem S. Parentis socius: Jesus Maria unica spes mea. Frater Massæus peccator, indignus servus Jesu Christi, & socius Fratris Francisci Affiliatis hominis Deo gratissimi, pacem, & salutem Fratribus, & Filiis magni Patriarchæ Francisci, & Vexilliferi Christi.

Post-

Postquam Seraphicus Pater A. C. 1224. die 30. mensis Septembris in Festo S. Hieronymi Sacrum Alvernæ Montem relinquere statuisset, idque Illustrissimo Comiti Orlando innotuisset, misit ei obviam a sellum, quò hinc ob læsos, & vulneratos pedes deportaretur. Auditò ergo secundum consuetudinem summò manè Sacro in Capella S. Mariæ Angelorum, convocavit ad Oratorium omnes Fratres, sub sacræ Obedientiæ merito ipsis injungens, ut se invicem sancta, & fraterna charitate prosequantur, Oratorium in summo honore habeant, ac Divinis Officiis diu, noctuque concelebrent. Amplius tam præsentibus, quàm futuros Fratres singulari spiritus fervore est exhortatus, ut sacrum Alvernæ Montem, in quo Pignora nostræ Redemptionis suscepit, summò pietatis, & devotionis studiò colant, benedicens eum inhabitaturis, & veneraturis, maledicens autem eundem profanaturis. Mihi etiam aperuit S. Franciscus (subjungit Frater Massæus) suæ esse intention-

tionis, ut semper meliores de suo sacro Ordine huc de Familia collocentur. Disposuit etiam S. Pater mihi (ait Frater Massæus) Fratri Angelo, Fratri Sylvestro, & Fratri Illuminato, ut sacri hujus Loci specialem curam geramus. Tandem S. Franciscus ad Fratres conversus pleno affectu valedicere cœpit. Vale! vale! vale! Frater Massæe. Vale! vale! vale! Frater Angele. Vale! vale! vale! Frater Sylvester, & Frater Illuminate. Manete in pace filioli dilectissimi. Discedo â vobis corpore: at cor meum relinquo vobis. Pergo ad S. Mariam de Angelis huc non reversurus amplius. Valetate! valetate! valetate! Omnes. Vale Sancte Mons! vale Mons Alvernizæ! Vale Mons Angelorum. Vale dilectissime Frater Falco! tibi pro exhibito obsequio gratias ago. Vale! vale! vale durum saxum, in quo requievi. Vale! vale! vale petra, quæ te aperuisti, & de monte præcipitandum intra tua viscera suscepisti. Vale rupes, sub qua delitui. Vale S. Ma-

ria Angelorum ! tibi commendo hos filiolos meos Mater Æterni Verbi. Dum S. Patriarcha hæc loqueretur, fluebant largiter lacrymæ de oculis nostris; abiit tandem à nobis flens ille, & nos Orphani absque Patre relictī sumus.

EGO FR. MASSÆUS

HÆC LACRYMIS MEIS
SCRIPSI. DEUS VOS BE-
NEDICAT.

Q. Quo se dein contulerit Beatus Franciscus acceptis Sacris Stigmatibus ?

R. **A**D Montem Acutum venit cum Fratre Leone, ubi summa alacritate acceptus fuit à suo amico Comite Alberto *Borbolani* ejusdem loci Domino. Is, cum à Francisco audivisset, se non amplius regressurum propter suas infirmitates, & instantem mortem, dolens aliquid ab eo in sui memoriam petiit, quò perpetuæ absentiae dolorem leniret: sed Vir Dei nihil præter habitum
ha-

habens, devoto hospiti illum obtulit, qui accersito sartore, & comparatò pan-
nò aliud Viro Sancto efformavit oper-
culum. Per plures generationes Do-
mini Montis Acuti possederunt hunc sa-
crum habitum; donec venit tandem in
potestatem Serenissimorum Ducum He-
truriæ, quem summo in pretio habent
argenteis thecis inclusum, & Floren-
tiæ asservatum; nec omnibus, sed vi-
ris Principibus, vel religiosioris notæ
hominibus ejusdem videndi multis ac-
censîs Cereis, præsentibus etiam ipsis
Ducibus, vel ipsorum filiis faciunt po-
testatem.

Præter insigne præmemoratæ vestis
donum Divus Franciscus pro Familia
Comitis Alberti etiam hanc singularem
à Deo impetravit gratiam, ut ante cu-
jusvis è dicta domo mortem quædam lu-
mina circa præfatam arcem appareant. Ita

Salvator Romanelli in descriptio-
ne Sacri Montis Alvernæ.

F I N I S.

